

Comezar con Ubuntu 10.04

Equipo do Manual de Ubuntu

Copyright © 2010 Equipo do manual de Ubuntu. Algúns dereitos reservados.

Este traballo ten a licenza Creative Commons Atribución–Compartir Igual 3.0. Para ver unha copia desta licenza consulte o **Apéndice A**, visite <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>, ou envíe unha carta a Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA.

Revision number: 910 Revision date: 2010-08-04 18:54:40 -0500

Índice Xeral

	Prólogo	7
	Benvida	7
	A filosofía de Ubuntu	7
	Unha pequena introdución á historia de Ubuntu	8
	É Ubuntu axeitado para vostede?	9
	Información de contacto	10
	Convencións usadas neste libro	10
1	Instalación	11
	Obter Ubuntu	11
	Requirimentos mínimos do sistema	13
	Instalar Ubuntu	13
2	O escritorio de Ubuntu	23
	Entender o escritorio	23
	Xestión das xanelas	25
	Cambiar entre as xanelas abertas	26
	Usar o menú Aplicativos	26
	Usar o menú Sistema	28
	Navegar polos ficheiros do seu sistema	28
	O navegador de ficheiros Nautilus	29
	Buscar ficheiros no seu sistema	32
	Personalizar o seu escritorio	32
	Accesibilidade	35
	Xestionar o seu computador	36
	Obter axuda	37
3	Traballar con Ubuntu	39
	Como conectarse a Internet	39
	Navegar pola Web	47
	Ler e escribir correo electrónico	57
	Manterse organizado	68
	Usar a mensaxaría instantánea	72
	Microbloguear	77
	Visualización e edición de fotos	79
	Ver vídeos e filmes	84
	Escoitar son e música	85
	Traballar con documentos, follas de cálculo e presentacións	90
	Tomar notas	91
	Ubuntu One	93
	Configurar Ubuntu One	93
	Preferencias do Ubuntu One	94
	Máis información	94

4	Hardware	95
	Usar os seus dispositivos	95
	Identificación do hardware	95
	Pantallas	95
	Conectar e usar a súa impresora	96
	Son	98
	Crear CD e DVD	99
	Usar unha cámara web	102
	Dixitalizar texto e imaxes	102
	Outros dispositivos	103
5	Xestión de software	105
	Xestión de software en Ubuntu	105
	Usar o Centro de software de Ubuntu	105
	Xestionar o software adicional	107
	Xestor de paquetes Synaptic	110
	Actualizacións	111
6	A liña de ordes	113
	Introdución á terminal	113
	Estrutura do sistema de ficheiros de Ubuntu	114
	Comezar coa liña de ordes	115
	Introducción a sudo	116
	Xestionar os programas desde a terminal	117
7	Seguranza	119
	Por qué Ubuntu é seguro	119
	Conceptos e procedementos básicos de seguranza	119
	Actualizacións do sistema	120
	Usuarios e grupos	120
	Configurar un sistema seguro	122
8	Solución de problemas	125
	Resolver problemas	125
	Guía de resolución de problemas	125
	Obter máis axuda	131
9	Aprender máis	133
	Que máis podo facer con Ubuntu?	133
	Software de código aberto	133
	Familias de distribucións	133
	32-bit ou 64-bit?	135
	Encontrar axuda e asistencia adicional	136
A	License	139
	Creative Commons Notice	145
	Glosario	147

Créditos	149
Líderes do equipo	149
Autores	149
Editores	149
Deseñadores	149
Desenvolvedores	149
Tradutores	149
Agradecementos especiais	150
Índice de Materias	153

Prólogo

Benvida

Benvido a *Comezar con Ubuntu*, unha guía introdutoria escrita para axudar aos novos usuarios a iniciarse en Ubuntu.

O noso obxectivo é cubrir as bases de Ubuntu (como a instalación e o traballo co escritorio) así como guiarlle no uso dalgúns dos aplicativos máis populares. Deseñamos esta guía para que fora doada de seguir con instrucións paso a paso e cunha gran cantidade de capturas de pantalla, o que lle permite descubrir o potencial do seu novo sistema Ubuntu, aínda que sexa un principiante no uso dos computadores ou estea migrando desde outro sistema operativo por primeira vez.

Teña en conta que esta guía aínda é un traballo en progreso e sempre o será. Escribiuse especificamente para Ubuntu 10.04 LTS, e aínda que tentamos non limitar as nosas instrucións a esta versión é inevitábel que algunhas cousas cambien en Ubuntu. Cando se libere unha nova versión de Ubuntu incorporaremos os cambios a esta guía e poremos unha nova versión ao seu dispor en <http://www.ubuntu-manual.org>.

Comezar con Ubuntu 10.04 non está pensado para ser un manual de instrucións de Ubuntu. Seméllase máis a unha guía de inicio rápido que explica como realizar as tarefas que necesita facer co seu computador de forma rápida e sinxela, sen enredarse con detalles técnicos.

Se busca máis información existen excelentes recursos dispoñíbeis en <http://help.ubuntu.com>. Tamén pode consultar o sistema de documentación incorporado no Ubuntu xa que é bastante útil para obter axuda sobre temas específicos e pode consultalo premendo **Sistema ▶ Axuda e asistencia técnica** en Ubuntu. Se non se encontra unha referencia nesta guía existe a posibilidade de que encontre a información que busca nun dos lugares anteriores. Tentaremos facer o posíbel para incluír ligazóns a axudas máis detalladas alí onde sexa posíbel.

Pode encontrar máis información sobre Ubuntu en liña e na documentación do sistema no **Capítulo 9: Aprender máis**.

A filosofía de Ubuntu

O termo “Ubuntu” é un concepto tradicional africano orixinado nos idiomas Bantu do sur de África. Pode describirse como unha forma de conectarse con outros—vivir nunha comunidade global onde as accións afectan ao resto da humanidade. Ubuntu é máis que un sistema operativo, é unha comunidade de xente que traballan voluntariamente nun proxecto de software internacional e que ten como obxectivo chegar á mellor experiencia de usuario posíbel.

A promesa de Ubuntu

- ▶ Ubuntu sempre será de balde, con actualizacións empresariais e de seguranza periódicas.

- ▶ Ubuntu conta con asistencia técnica comercial completa fornecida por **Canonical** e por centos de empresas de todo o mundo.
- ▶ Ubuntu fornece as mellores traducións e melloras de accesibilidade que a comunidade de software libre pode ofrecer.
- ▶ Os aplicativos principais de Ubuntu son libres e de fontes abertas. Queremos que vostede use software libre e de código aberto, o mellor e o comparta.

Unha pequena introdución á historia de Ubuntu

Ubuntu foi concibido en 2004 por Mark Shuttleworth, un empresario de Suráfrica e a súa compañía **Canonical**. Shuttleworth valorou o potencial de Linux e do Software Libre, pero tamén recoñeceu as debilidades que evitaban que fora usado polas persoas non técnicas.

Shuttleworth comezou co claro obxectivo de enfrontar esas vulnerabilidades, creando ao mesmo tempo un sistema que fose doado de usar, completamente libre (consulte o **Capítulo 9: Aprender máis** para obter unha definición completa de "libre") e que conseguise competir con outros sistemas operativos dominantes. Baseado no sistema Debian, Shuttleworth comezou a darlle forma ao Ubuntu. Usando os seus propios fondos, fixéronse CDs de instalación e distribuíronse por todo o mundo sen ningún custo para o usuario final. Por este motivo Ubuntu propagouse rapidamente, o tamaño da comunidade aumentou con enorme velocidade e en pouco tempo volveuse a distribución de Linux máis popular baseada en Debian.

Na actualidade, con máis persoas a traballar neste proxecto que nunca, Ubuntu continúa a mellorar as súas funcións básicas e a compatibilidade co hardware, o que atraeu a atención de grandes organizacións mundiais. Por exemplo, en 2007, Dell iniciou unha colaboración con Canonical para vender computadores con Ubuntu preinstalado. Adicionalmente, en 2005, a policía francesa iniciou a transición de toda a súa infraestrutura de computadores para unha variante de Ubuntu, un proceso que de acordo co relatado aforroulle á organización "millóns de euros" en taxas de licenciamiento do Microsoft Windows. A policía francesa estima que sobre 2012 todos os seus computadores estarán a utilizar Ubuntu. Canonical obtén beneficios desta solución ao fornecer asistencia técnica e software específico.

Xa que ás grandes empresas éles moi útil normalmente pagar por servizos de asistencia técnica, Shuttleworth prometeu que o sistema de escritorio Ubuntu sempre será de balde. En 2010, o escritorio Ubuntu está instalado en perto do 2% dos computadores do mundo. Isto equivale a millóns de usuarios a nivel mundial e está medrando cada ano.

Qué é Linux?

Ubuntu está construído sobre as bases de Linux, membro da familia Unix. Unix é un dos tipos de sistemas operativos máis antigos e que forneceu fiabilidade e seguranza para aplicativos profesionais por cerca de medio século. Algúns dos servidores que almacenan datos para os sitios web máis populares de todo o mundo (como Youtube e Google) executan algunha variante do sistema Unix.

Canonical é a empresa que fornece asistencia técnica e financeira a Ubuntu. Teñen empregados por todo o mundo que traballan desenvolvendo e mellorando o sistema operativo, así como revisando o traballo remitido polos contribuidores voluntarios. Para saber máis sobre Canonical vaia a <http://www.canonical.com>.

Para obter máis información sobre Ubuntu Server Edition, e como usalo na súa empresa visite <http://www.ubuntu.com/products/whatisubuntu/serveredition/features>.

Mentres que os **contornos de escritorio** gráficos modernos reemprazaron xeralmente aos sistemas operantes baseados en liña de ordes, a liña de ordes aínda é unha forma rápida e eficiente de levar a cabo moitas tarefas. Consulte o **Capítulo 6: A liña de ordes** para obter máis información, e o **Capítulo 2: O escritorio de Ubuntu** para saber máis sobre **GNOME** e outros contornos de escritorio.

Linux deseñouse coa seguranza e compatibilidade de hardware en mente e actualmente é o sistema operativo baseado en Unix máis popular. Un dos beneficios de Linux é que é incrivelmente flexíbel e pode configurarse para executarse na maioría dos dispositivos—desde os microcomputadores máis pequenos e teléfonos móbiles aos máis grandes supercomputadores. Inicialmente, Unix estaba completamente baseado na liña de ordes até que as Interfaces gráficas de usuario (**GUIs**) comezaron a aparecer ao principio de 1990.

Estas GUI iniciais eran difíciles de configurar e moi anticuadas, e xeralmente só usadas polos programadores experimentados. Porén, na pasada década as interfaces gráficas de usuario avanzaron moito en termos de usabilidade, fiabilidade e aparencia. Ubuntu é unha das múltiples *distribucións* de Linux, e usa un dos máis populares contornos gráficos de escritorio chamado GNOME.

É Ubuntu axeitado para vostede?

Os novos usuarios de Ubuntu poden tardar un tempo até que se sintan confortábeis co sistema operativo. Sen dúbida poden encontrar similitudes tanto con Microsoft Windows como con Mac OS X, así como encontrar algunhas cousas que funcionen de maneira distinta. Os usuarios que veñen de Mac OS X encontrarán máis similitudes debido ao feito de que Mac OS X e Ubuntu teñen a súa orixe en Unix.

Antes de decidir se Ubuntu é axeitado para vostede suxerímoslle que o probe durante algún tempo para familiarizarse en como se fan as cousas —e agarde encontrar algunhas diferenzas no que vostede usa. Tamén lle suxerimos que teña algunhas cousas en conta:

- ▶ **Ubuntu basease na comunidade.** Isto é, Ubuntu está feito, desenvolvido e mantido pola comunidade. Por este motivo, probabelmente non encontrare asistencia técnica na súa tenda de computadores local. Por sorte, a comunidade de Ubuntu está aquí para axudalo. Hai moitos artigos, guías e manuais dispoñíbeis, así como usuarios en varios foros e en salas de IRC que con moito agrado axudan aos principiantes. Ademais, contra o final desta guía inclúese un capítulo de resolución de problemas: **Capítulo 8: Solución de problemas.**
- ▶ **Alguns aplicativos deseñados para Microsoft Windows ou Mac OS X non se executarán en Ubuntu.** Para a maioría das tarefas que as persoas fan diariamente cos seus computadores hai aplicativos alternativos dispoñíbeis en Ubuntu. Porén, alguns aplicativos profesionais (como a suite Adobe Creative) non foron desenvolvidos para traballar con Ubuntu. Se usa un software comercial que non é compatíbel con Ubuntu, pero aínda así quere probar Ubuntu, ténteo mediante o arrinque dual. De forma alternativa, alguns aplicativos desenvolvidos para Windows funcionarán en Ubuntu mediante un aplicativo chamado Wine.
- ▶ **Alguns xogos comerciais non funcionarán en Ubuntu.** Se non fai máis que xogar co computador, Ubuntu non é para vostede. Os desenvolvedores de xogos normalmente deseñan os xogos para o mercado máis grande, onde poden conseguir maiores beneficios. Xa que a cota de mercado de Ubuntu non é tan substancial como a de Microsoft Windows

Para saber máis sobre as distribucións de Linux consulte o **Capítulo 9: Aprender máis.**

Un contorno de escritorio é unha interface de usuario sofisticada e integrada que fornece as pezas básicas para que as persoas poidan interactuar con un computador usando un monitor, un teclado e un rato.

Uns dos foros máis populares para a discusión e asistencia en Ubuntu son os Ubuntu Forums, <http://ubuntuforums.org>.

Consulte o **Capítulo 5: Xestión de software** para saber máis do Centro de software de Ubuntu. Para aprender máis sobre o arrinque dual (executar Ubuntu xunto a outro sistema operativo) consulte o **Capítulo 1: Instalación**. Para obter máis información sobre Wine vaia a <http://www.winehq.org/>.

ou Apple Mac os x, a maioría dos desenvolvedores de xogos non adican recursos para facer os seus xogos compatíbeis con Ubuntu. Se aínda así quere xogar, hai un desenvolvemento de xogos activo na comunidade e existen varios xogos de alta calidade que poden instalarse de forma sinxela mediante o Centro de software de Ubuntu. Ademais, algúns xogos desenvolvidos para Windows tamén funcionarán en Ubuntu con Wine.

Información de contacto

Foi moita xente a que contribuíu no seu tempo libre a este proxecto. Se encontra algún erro ou pensa que perdeu algo contacte connosco. Facemos todo o posíbel para asegurarnos que este manual está actualizado, é informativo e profesional. A nosa información de contacto é a seguinte:

O equipo do manual de Ubuntu

Sitio web: <http://www.ubuntu-manual.org/>

Correo electrónico: ubuntu-manual@lists.launchpad.net

IRC: #ubuntu-manual on irc.freenode.net

Convencións usadas neste libro

Neste libro úsanse as seguintes convencións tipográficas:

- ▶ Os nomes dos aplicativos, botóns, elementos de menú e outros elementos da GUI escríbense en **letra grosa**.
- ▶ As secuencias de menú escríbense **Sistema ▶ Preferencias ▶ Aparencia**, que significa “Seleccione o menú **Sistema**, logo seleccione o submenú **Preferencias**, e finalmente seleccione o elemento de menú **Aparencia**”.
- ▶ O tipo de letra monoespazado emprégase para o texto que debe escribir no computador, o texto que mostra o seu computador (na terminal) e nos atallos de teclado.

1 Instalación

Obter Ubuntu

Antes de comezar con Ubuntu vostede debe obter unha copia do CD de instalación de Ubuntu. A continuación destacamos algunhas opcións para facer isto.

Descargar Ubuntu

O método máis doado e común de obter Ubuntu é descargar unha *imaxe de CD* de Ubuntu directamente desde <http://www.ubuntu.com>. Vaia ao sitio web e na parte superior prema en “Download Ubuntu”. Seleccione desde a lista despregábel a localización de descarga que está máis cerca de vostede (para asegurarse que se realiza a descarga coa máxima velocidade) e finalmente prema en “Begin Download”.

32-bit vs 64-bit

Debaixo do botón de descarga pode encontrar as palabras “Ubuntu Desktop 10.04 (32-bit)”. Se non está seguro de que significa 32-bit, non se preocupe. A versión de 32-bit funciona na maioría dos computadores, polo que no caso de dúbida, simplemente proceda coa descarga. Porén, se ten certeza que o seu computador ten a capacidade de usar software de 64 bits pode probar a versión de 64 bits no seu lugar. Para facer isto prema en “Alternative download options” e faga a súa selección.

Descargando Ubuntu como un torrent

Cando se libera unha nova versión de Ubuntu, algunhas veces os **servidores** poden saturarse por mor do gran número de persoas descargando e actualizando ao mesmo tempo. Se está familiarizado co uso dos torrent, pode descargar un ficheiro torrent premendo sobre “Alternative download options” e obter a súa copia da imaxe do CD de esta forma. Verá melloras significativas na velocidade de descarga, ademais de axudar a difundir Ubuntu entre outros usuarios ao redor do mundo. De novo, se non está seguro de como usar os torrents pode usar a opción de descarga normal desde o sitio web.

Gravando a imaxe de CD

Cando a descarga remate terá un ficheiro chamado *ubuntu-10.04-desktop-i386.iso* ou algo similar (a parte *i386* no nome do ficheiro refírese á versión de 32 bits. Se descargou a versión de 64 bits móstrase por *amd64*). Este ficheiro é unha imaxe de CD—semellante a unha “copia” dos contidos dun CD—que pode gravar nun CD. Para saber como gravar un CD no seu computador vaia á axuda do seu sistema operativo ou á do fabricante. Pode atopar axuda máis detallada en <https://help.ubuntu.com/community/BurningIsoHowto>

Algunhas empresas (como Dell e System76) venden computadores con Ubuntu preinstalado. Se xa ten Ubuntu instalado no seu computador pode omitir este capítulo e ir ao **Capítulo 2: O escritorio de Ubuntu**.

32-bit e 64-bit son tipos de arquitecturas de procesador. A arquitectura de 64-bit é a máis actual, a maioría dos computadores máis recentes contan con un procesador de 64 bits. Consulte o **Capítulo 9: Aprender máis** para obter máis información.

Os **Torrent** son unha forma de compartir ficheiros e información pola rede mediante o compartimento de ficheiros “Peer to Peer”. Cando se libera unha nova versión de Ubuntu, os servidores de Ubuntu poden chegar a estar moi saturados. Se sabe como usar os torrents recomendamoslle que descargue a imaxe de CD mediante este método para alixeirar os servidores durante os períodos de alta demanda.

Solicitando un CD de balde

De forma alternativa, pode solicitar un CD de balde a Canonical. Escolla esta opción se non ten acceso a unha gravadora de CD, ten un ancho de banda limitado ou unha conexión a Internet lenta. O envío do CD non ten custo algún. Simplemente visite <http://shipit.ubuntu.com> para solicitar o seu CD de Ubuntu Desktop Edition.

O CD normalmente tarda 6 semanas en chegar, dependendo da súa localización e a demanda actual. Se quere comezar a usar Ubuntu antes, pode seguir as seguintes instrucións para descargar unha imaxe de CD, e logo gravala nun disco.

O CD vivo

As funcións do CD de Ubuntu non só son as de un CD para instalar Ubuntu no seu computador, senón tamén un CD vivo. Un CD vivo permítelle probar Ubuntu sen facer ningún cambio permanente no seu computador executando todo o sistema operativo directamente desde o CD.

A velocidade na cal o seu computador pode ler información desde un CD é moito máis lenta que a de ler a información desde o disco ríxido. A execución do Ubuntu desde o CD vivo tamén ocupa grandes cantidades da memoria do computador, a cal normalmente está dispoñíbel para os programas cando executa Ubuntu desde un disco ríxido. A experiencia do CD vivo será significativamente máis lenta fronte a executalo desde o seu computador. Porén, executar ubuntu desde un CD é unha magnífica forma de probar as cousas e permítelle ver os aplicativos predefinidos, navegar pola Internet e obter unha vista previa xeral do sistema operativo. Tamén é moi útil para comprobar que o hardware do seu computador funciona correctamente en Ubuntu e non ten problemas importantes de compatibilidade.

Para probar Ubuntu usando o CD, introduza o CD de Ubuntu na súa unidade de CD e reinicie o computador. A maioría dos computadores poden detectar que un CD arrincábel está na súa unidade e iniciar desde el—isto é, un CD que de forma temporal toma precedencia sobre o seu sistema operativo normal. Mentres o computador arrinca, executa a información que está almacenada no CD arrincábel, fronte á información almacenada no seu disco ríxido, como faría o seu computador de forma normal.

Cando o seu computador encontre o CD vivo e logo dunha pantalla de carga rápida mostrárase a pantalla de “Benvida”. Usando o seu rato selecciónese o seu idioma desde a lista da esquerda e logo prema o botón **Probar Ubuntu sen instalalo**. Ubuntu mentres se inicia executándose directamente desde o CD vivo.

Cando Ubuntu remate de arrincar verá o escritorio predefinido. Falaremos máis sobre como usalo no [Capítulo 2: O escritorio de Ubuntu](#) pero agora síntase libre de probar as cousas, abrir programas, cambiar configuracións e explorar o sistema—calquera cambio que faga non se gardará ao saír, polo que non se preocupe por romper algo accidentalmente.

Cando remate de explorar, reinicie o seu computador premendo no botón de “Acender” na esquina superior dereita da súa pantalla (o círculo atravesado por unha liña) e logo seleccione **Reiniciar**. Siga as preguntas que aparecen na pantalla, incluíndo a extracción do CD vivo e prema Intro

Debe crear unha conta de balde en Launchpad antes de facer a súa solicitude de CD. Cando teña instalado e executándose Ubuntu necesitará esta conta para usar todos os servizos de **Ubuntu One**. Consulte o [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#) para ver máis información sobre Ubuntu One.

É posíbel comprar Ubuntu en CD en calquera tenda de computadores ou tendas en liña. Busque na súa área ou en internet para ver se alguén pode venderllo. Aínda que Ubuntu é software libre non é ilegal que a xente o venda.

Nalgúns casos, o seu computador arrincará con normalidade e semellará que non recoñeza o CD de Ubuntu. Isto é normal, xeralmente isto significa que a prioridade dada aos dispositivos cando o seu computador arrinca debe cambiarse. Por exemplo, o seu computador pode configurarse para que busque a información no seu disco ríxido primeiro e logo mire o CD. Para que Ubuntu arrinque desde o CD vivo necesitamos que se busque no CD primeiro. Cambiar a súa prioridade de arranque está máis aló do ámbito de esta guía, porén, se necesita axuda para cambiar a prioridade de arranque consulte a documentación do fabricante do seu computador e obter máis información.

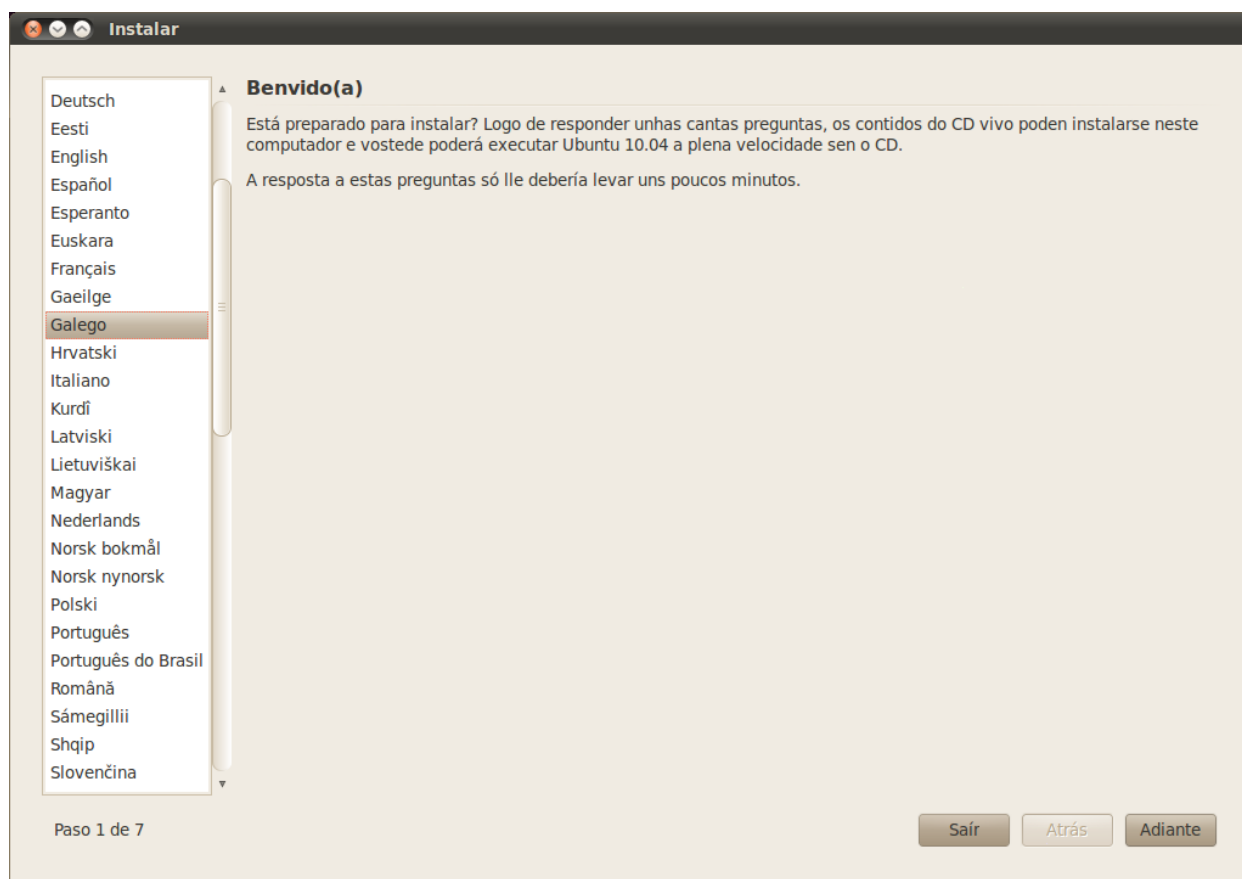

Figura 1.1: A pantalla de benvida permítelle seleccionar o seu idioma.

cando se lle indique, despois do cal o computador reiniciará. Xa que o CD vivo no estará na unidade, o seu computador volverá ao seu estado orixinal como se non sucedera nada!

Requirimentos mínimos do sistema

Ubuntu pode executarse na maioría dos computadores. Se non está seguro se funciona no seu computador, o CD vivo é a mellor forma de probalo.

Para as persoas máis técnicas debaixo ten unha lista das especificacións de hardware que o seu computador idealmente debe ter como requirimentos mínimos.

- ▶ Procesador x86 de 700 MHz
- ▶ 256 MB de memoria (RAM) do sistema
- ▶ 3 GB de espazo en disco
- ▶ Tarxeta gráfica coa capacidade de mostrar 1024×768 de resolución
- ▶ Tarxeta de son
- ▶ Unha rede ou unha conexión á Internet

A maioría dos computadores en uso hoxe en día cumpren os requirimentos mostrados aquí, porén, consulte a documentación do seu computador ou fale co seu fabricante por se necesita máis información.

Instalar Ubuntu

O proceso de instalación de Ubuntu está deseñado para ser rápido e sinxelo, porén, démonos de conta que algunha xente pode atopar a idea un pouco

sobrecolladora. Para axudalo a iniciarse incluímos as instrucións de embaixo ademais de capturas de pantalla para que poida ver o que pasará.

Se xa probou o CD vivo de Ubuntu debería estar familiarizado coa pantalla “Benvida” que aparece (vaia á sección **O CD vivo** para obter máis información). Seleccione o seu idioma de novo na parte esquerda e prema no botón **Instalar Ubuntu 10.04**.

Precisa cando menos 3 GB de espazo libre no seu disco ríxido para instalar Ubuntu, porén, recoméndanse 10 GB ou máis de espazo libre. Desta forma poderá ter espazo de sobra para instalar programas adicionais e tamén para gardar os seus documentos, música e fotos.

Como comezar

Para comezar poña o CD de Ubuntu na súa unidade de CD e reinicie o seu computador.

Na seguinte pantalla mostrarase un mapa mundial. Usando o seu rato prema na súa localización no mapa para dicirlle a Ubuntu onde está. De forma alternativa pode usar a **lista despregábel** de embaixo. Isto permítelle a Ubuntu configurar o seu reloxo do sistema ademais de outras características baseadas na localización. Prema en **Adiante** cando estea listo para ir ao seguinte paso.

De forma alternativa, vostede pode usar o seu rato para premer dúas veces na icona “Instalar Ubuntu 10.04” do escritorio cando use o CD vivo. Isto iniciará o Instalador de Ubuntu.

Móstranse dúas opcións na pantalla “Benvida”: **notas da versión e actualizar este instalador**. Se preme no texto azul subliñado **notas da versión** abrírase unha páxina web que contén información importante sobre a versión actual de Ubuntu. Se preme en **actualizar este instalador** buscaranse actualizacións en Internet do CD vivo de Ubuntu que puideran saír logo de que se creara o CD

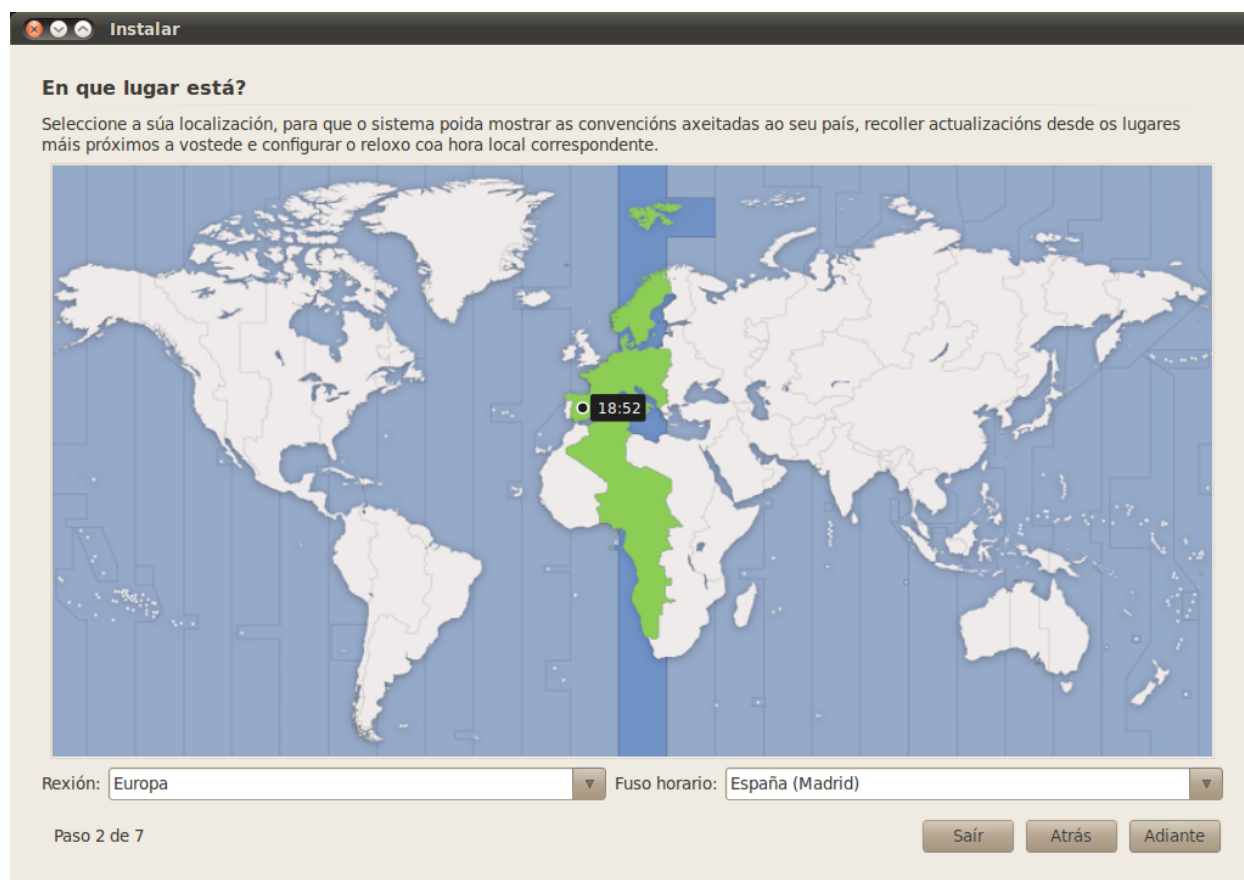

Figura 1.2: Dígalle a Ubuntu a súa localización.

A continuación, debe dicirlle a Ubuntu que teclado está usando. Nor-

malmente a suxestión que se lle mostra será a correcta. Se non está seguro pode premer no botón **Suxerir** para que Ubuntu descubra a opción axeitada facéndolle preguntas que vostede terá que responder premendo unha serie de teclas. Tamén pode seleccionar a súa propia disposición de teclado desde a lista. Se quere, escriba algo na caixa inferior para asegurarse que concorda coa selección, logo prema **Adiante** para continuar.

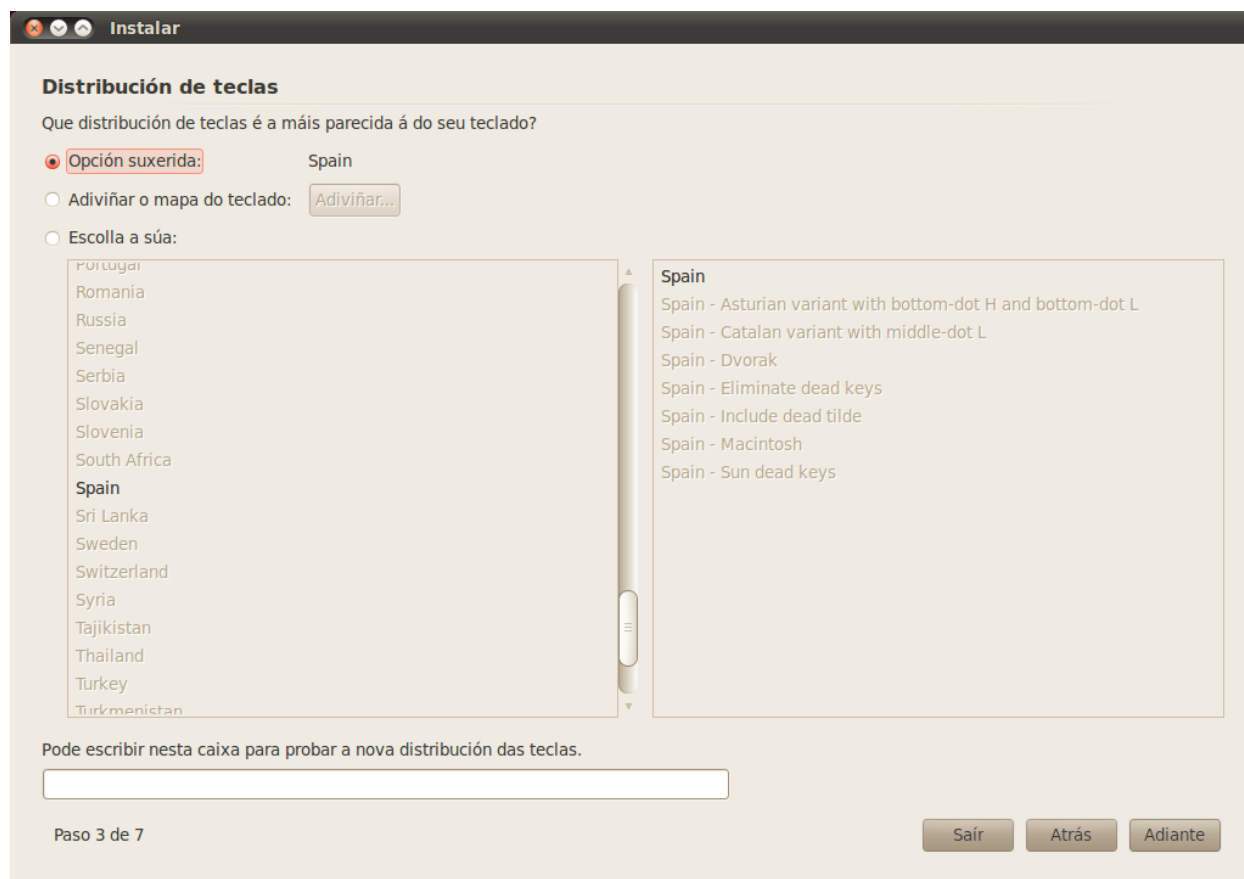

Figura 1.3: Comprobe se a súa disposición de teclado é a correcta.

Preparar o espazo do disco

Este paso denomínase normalmente como o *particionado*. O particionado é o proceso de asignar porcións do seu disco ríxido para un propósito específico. Cando crea unha partición, esencialmente o que se fai é dividir o seu disco ríxido en seccións que se usarán para diferentes tipos de información. O particionado pode semellar complexo nalgúns casos para un usuario novo, aínda así, non ten por que sêlo. De feito, Ubuntu fornécelle algunhas opcións que simplifican enormemente este proceso.

Borrar e usar o disco enteiro

Use esta opción se quere borrar todo o disco. Isto eliminará calquera sistema operativo instalado no seu disco, como Window xp, e instalará Ubuntu no seu lugar. Esta opción é útil se ten un disco ríxido baleiro, xa que Ubuntu creará automaticamente as particións necesarias por vostede.

Algunhas persoas que instalan Ubuntu por primeira vez están usando tanto Windows xp, Windows Vista, Windows 7 como Mac os x no seu computador. Ubuntu permítelle substituír o sistema que ten instalado no seu computador ou instalar Ubuntu ao lado do seu sistema operativo existente. Isto denomínase arrinque dual. Cando arrinque ou reinicie o seu computador mostrarase a opción de seleccionar que sistema operativo quere usar para esa sesión.

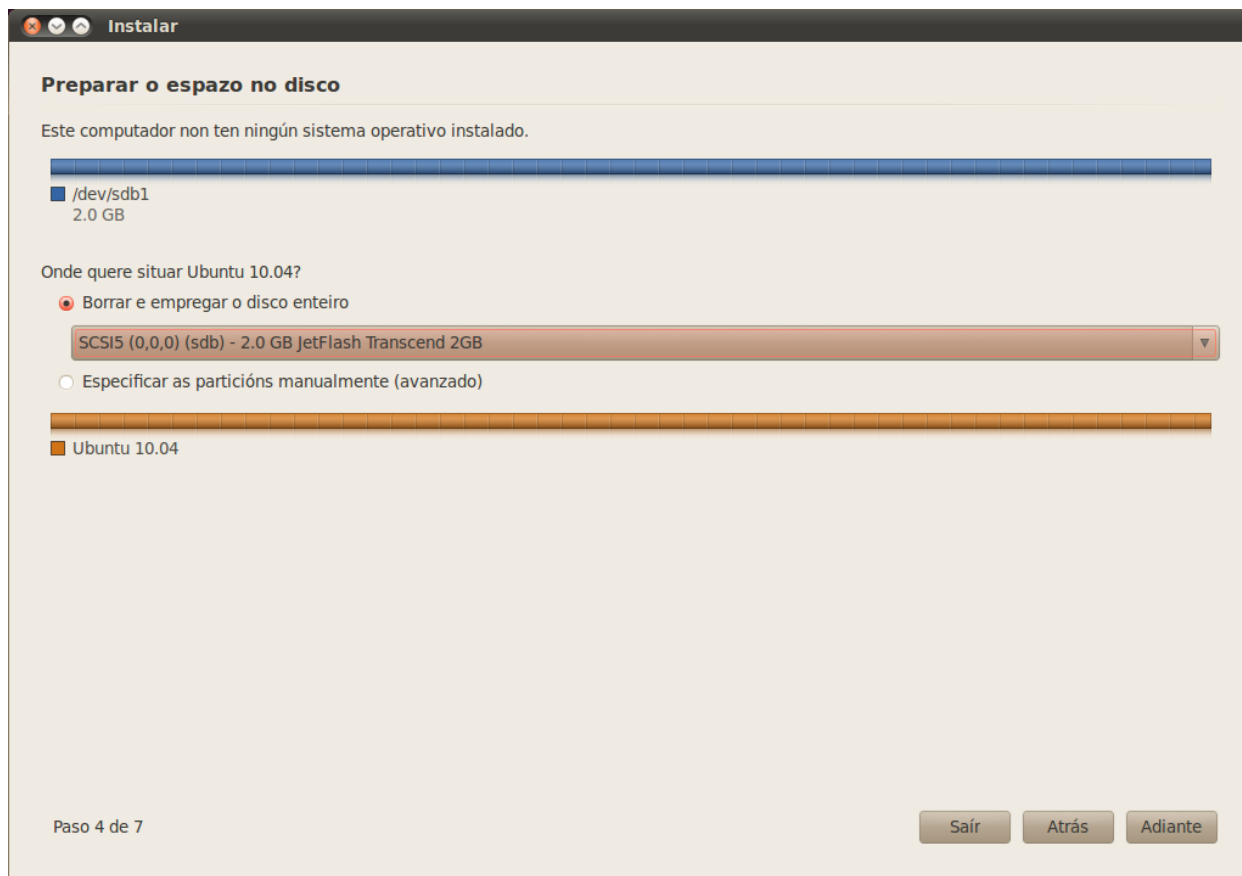

Figura 1.4: Seleccione onde quere instalar Ubuntu.

Particionado guiado

Se ten outro sistema operativo instalado no seu disco ríxido, e quere instalar Ubuntu xunto a el, seleccione a opción **Instalalos xuntos, seleccionando entre cada un ao arrincar**.

Ubuntu detectará automaticamente o outro sistema operativo e instalárase xunto a el. Para facer configuracións de arrinque dual máis complicadas necesita configurar as súas particións de forma manual.

Especificar as particións manualmente

Esta opción é para usuarios avanzados e úsase para crear particións especiais, ou formatar o disco ríxido con un sistema de ficheiros distinto ao predefinido. Tamén pode usalo para crear unha partición **/home** separada. Isto é útil no caso de que decida reinstalar Ubuntu, permítelle formatar e reinstalar o sistema operante mentres mantén os seus ficheiros e configuracións persoais intactas nunha partición separada.

Xa que esta é unha tarefa avanzada, omitiremos os detalles nesta edición de *Comezar con Ubuntu*. Pode obter máis información e instrucións detalladas sobre o particionado aquí: <https://help.ubuntu.com/community/HowtoPartition>.

Cando estea de acordo coa forma na que se van configurar as particións prema no botón **Adiante** para avanzar.

Ubuntu instala un **cartafol persoal** onde se almacenan os seus ficheiros e configuracións persoais de forma predefinida. Se escolle ter o seu cartafol persoal nunha partición separada, no caso de que reinstale o seu Ubuntu ou leve a cabo unha anovación completa á seguinte versión, os seus ficheiros e configuracións persoais non se perderán.

Introduza os seus detalles

Ubuntu necesita saber algunha información sobre vostede para que poida crear unha conta de usuario para vostede no computador. O seu nome aparecerá na pantalla de inicio de sesión así como no **MeMenu**, isto discutírase no **Capítulo 2: O escritorio de Ubuntu**.

Nesta pantalla debe decirlle a Ubuntu:

- ▶ o seu nome real,
- ▶ o nome de usuario que desexa,
- ▶ o contrasinal que desexa,
- ▶ como quere chamarlle ao seu computador,
- ▶ como quere que Ubuntu inicie a sesión.

Figura 1.5: Configurando a súa conta de usuario.

Escriba o seu nome completo embaixo de “Cal é o seu nome?”. O seguinte campo de texto é onde vostede pode escoller un nome de usuario, o cal será o nome que se mostrará na pantalla de inicio de sesión de Ubuntu cando arrinca o seu computador. Verá este campo completado automaticamente co seu nome. A maioría da xente pode encontrar de axuda manter isto, porén, pode cambialo se o prefire.

A continuación, seleccione un contrasinal e insírao á esquerda, no primeiro campo de contrasinal, e logo escribalo de novo no campo da dereita para comprobar que o escribiu ben. Cando ámbolos dous contrasinais coincidan, aparecerá unha valoración de fortaleza á dereita que lle indicará se

Aínda así vostede pode escoller o seu nome de usuario e o nome do computador preferidos. Debe usar letras, números, guións ou puntos. Verá un aviso se os símbolos ou caracteres que escriba non se axeitan ás normas e até que o cambie non poderá continuar á seguinte pantalla.

o seu contrasinal é “demasiado curto”, “débil”, “xusto” ou “forte”. Poderá continuar o proceso de instalación segundo a fortaleza do seu contrasinal, porén, por razóns de seguranza mellor escolla un forte. Para chegar a el seleccione un contrasinal que teña cando menos seis caracteres de longo e mesture letras, números, símbolos e minúsculas e maiúsculas. Para maior seguranza, evite os contrasinais obvios como a súa data de nacemento, nome da súa muller ou o nome da súa mascota.

Agora debe decidir o nome do seu computador. Isto completárase de forma automática usando o nome de usuario que inseriu anteriormente (debería dicir algo como “xoan-desktop” ou “xoan-laptop”), porén, pode cambialo segundo queira. O nome do seu computador úsase principalmente para identificar o seu computador na rede da súa casa ou na do traballo e que contén con múltiples computadores. Para saber máis sobre a configuración de unha rede consulte o [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#).

Por último, na parte inferior da pantalla ten tres opcións coas que pode seleccionar como quere que Ubuntu inicie a sesión.

Iniciar a sesión automaticamente

Ubuntu iniciará sesión coa súa conta principal de forma automática cando arrinque o computador polo que non terá que inserir o seu nome de usuario e contrasinal. Isto permítelle acceder ao sistema de forma máis rápida e cómoda, porén, se a seguranza e privacidade son importantes para vostede esta opción non é a recomendábel. Calquera que poida acceder fisicamente ao seu computador pode acendelo e acceder aos seus ficheiros.

Requirir o meu contrasinal para iniciar a sesión

Esta opción está seleccionada de forma predefinida, xa que evita que outras persoas poida acceder ao seu computador sen coñecer o contrasinal que creou antes. Esta é unha boa opción para aqueles que, por exemplo, compartan o seu computador con outros membros da familia. Cando remate a instalación poderá crear contas adicionais para cada membro da familia. Cada persoa terá o seu propio nome de usuario e contrasinal, preferencias de conta, marcadores de Internet e espazo de almacenamento persoal.

Requirir o meu contrasinal para iniciar a sesión e descifrar o meu cartafol persoal

Esta opción dálle unha capa adicional de seguranza. O seu cartafol persoal é onde se almacenan os seus ficheiros persoais. Se selecciona esta opción Ubuntu activará automaticamente o cifrado do seu cartafol persoal, o que significa que os ficheiros e cartafol deben *descifrase* usando o seu contrasinal antes de acceder a eles. Polo tanto se alguén ten acceso físico ao seu disco ríxido (por exemplo, se lle rouban o seu computador e extraen o disco ríxido) non poderán ver os seus ficheiros sen saber o seu contrasinal.

Se selecciona esta opción teña coidado de non activar o inicio de sesión automático máis tarde. Terá complicacións se activa o cifrado do seu cartafol persoal e potencialmente bloqueará os seus ficheiros importantes.

Confirmar as súas configuracións e comezar a instalación

A última pantalla resume as súas configuracións de instalación, incluíndo calquera cambio que fixera nas particións do seu disco ríxido. Teña en conta o aviso de que os datos vanse a destruír en calquera partición eliminada ou formatada—se ten información importante no seu disco ríxido e non fixo unha copia de seguranza agora é un bo momento para comprobar que configurou as súas particións de forma correcta. Cando estea seguro de que as súas configuracións son as correctas, prema en **Instalar** para comezar o proceso de instalación.

Pode cambiar as configuracións de arranque ou as do proxy da rede facendo clic no botón **Avanzado**. Esas son tarefas moi avanzadas e están máis aló do ámbito de esta guía.

Figura 1.6: Comprobe que todo está configurado correctamente antes de instalar Ubuntu.

Agora instalárase Ubuntu. Mentres a instalación avanza móstrase unha presentación cunha introdución a algúns dos aplicativos predefinidos incluídos en Ubuntu. Estes aplicativos están cubertos con máis detalle en [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#).

Despois de aproximadamente vinte minutos rematará a instalación e poderá premear en **Reiniciar agora** para reiniciar o seu computador e arrincar en Ubuntu. O CD extraerase polo que sáqueo da súa unidade de CD e prema **Intro** para continuar.

Agarde até que o seu computador reinicie e poderá ver a pantalla de inicio de sesión (salvo que seleccionara o inicio de sesión automático).

Prema no seu nome de usuario e introduza o seu contrasinal, logo prema **Intro** ou prema sobre en **Iniciar a sesión**. Iniciarase a sesión en Ubuntu e mostrarase o seu novo escritorio!

Figura 1.7: A primeira diapositiva da presentación da instalación.

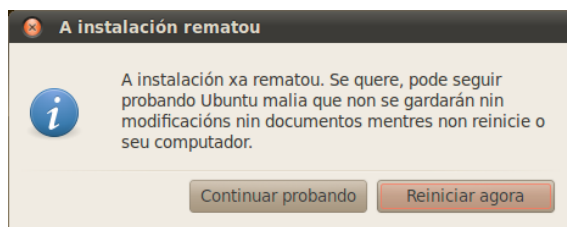

Figura 1.8: Agora está listo para reiniciar o computador.

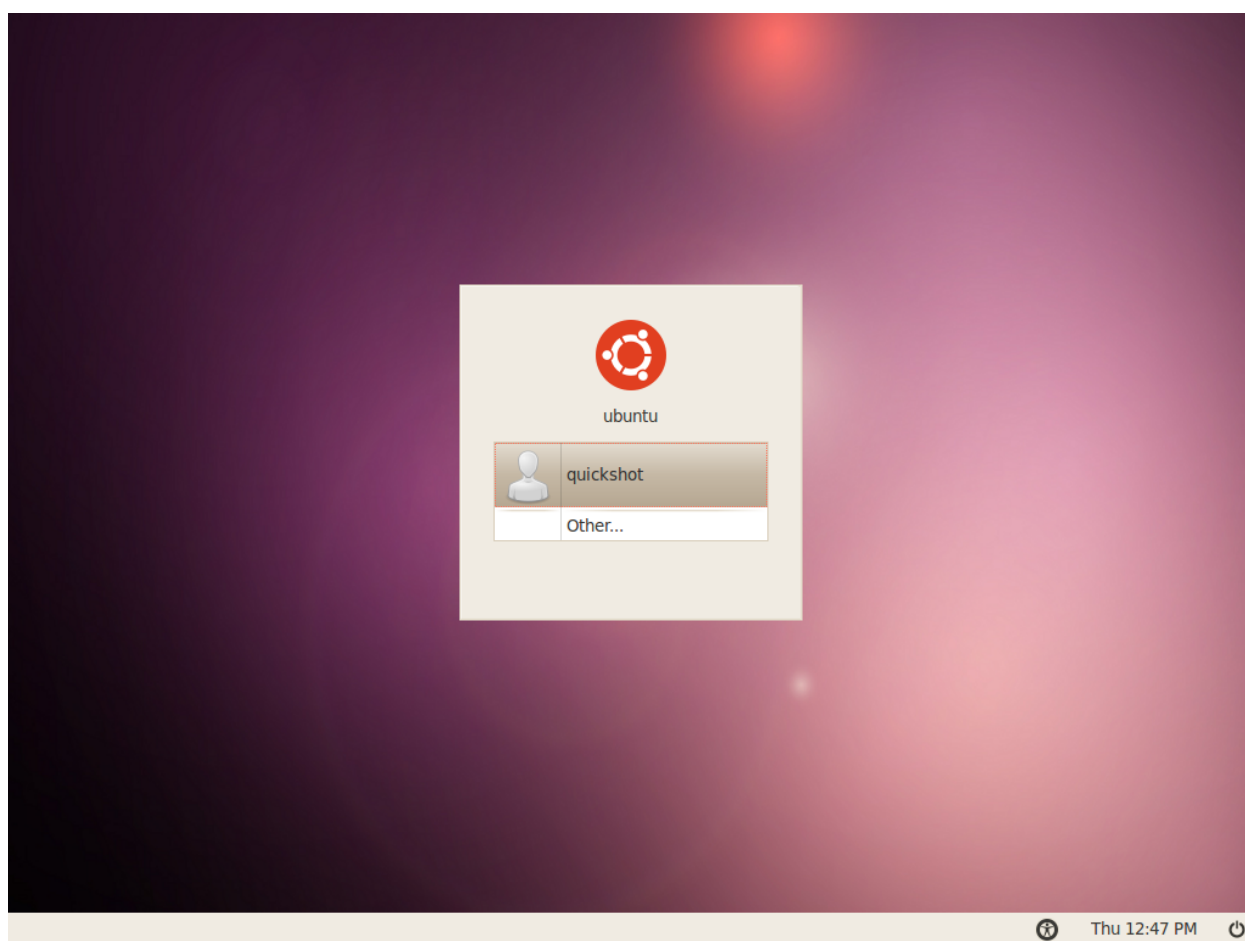

Figura 1.9: A pantalla de inicio de sesión de Ubuntu.

2 O escritorio de Ubuntu

Entender o escritorio

Nunha vista rápida, pode ver que existen algunhas similitudes entre Ubuntu e outros sistemas operativos como Windows ou Mac OS X. Isto é porque todos baséanse no concepto dunha interface gráfica de usuario (**GUI**)—isto é, úsase un rato para navegar polo escritorio, abrir programas e levar a cabo a maioría das tarefas. En resumo, as accións están orientadas visualmente, o que significa que é importante que se familiarice con onde e que premer co rato en Ubuntu.

GNOME

Todos os sistemas operativos baseados nunha GUI usan un *contorno de escritorio*. Os contornos do escritorio abarcan moitas cousas, a aparencia do seu sistema, así como a forma de organización do escritorio, como se deseña e como é navegado polo usuario. Nas distribucións de Linux (como Ubuntu), hai varios contornos de escritorio dispoñíbeis para o seu uso. Un dos máis populares é o chamado GNOME, que é o usado en Ubuntu. KDE, XFCE e LXDE son outros contornos de escritorio dispoñíbeis (usados en Kubuntu, Xubuntu e Lubuntu, respectivamente), e aínda existen moitos máis. Xa que Ubuntu está baseado en GNOME, limitaremos esta guía a explorar o contorno GNOME.

Cando inicie a sesión en Ubuntu despois de instalalo no seu disco ríxido, vostede verá o escritorio de GNOME. Ubuntu é moi personalizábel, xa que é o escritorio GNOME pero por agora exploraremos a disposición predefinida que pode ver.

Primeiro, poderá ver que hai dous *paneis*—un na parte superior do seu escritorio e outro na parte inferior. Un panel é unha barra que se sitúa nos bordes da súa pantalla e contén distintos *miniaplicativos*. Estes miniaplicativos fornece funcións útiles como iniciar programas, ver a hora e data ou acceder ao menú principal.

O menú superior

Comezando pola esquerda, verá tres títulos—**Aplicativos**, **Lugares** e **Sistema**—seguidos por dúas iconas de programas. A primeira destas iconas abrirá o navegador web Firefox (consulte o [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#) para obter máis información), e o seguinte abrirá o Centro de axuda de Ubuntu.

Na parte dereita pode encontrar a *área de notificación*, que ten unha función similar á “bandexa do sistema” en Windows ou a área “extras do menú” da barra de menú de Mac OS X. Ao carón disto está o **MeMenu**, que mostrará o seu nome de usuario (o nome que inseriu durante a instalación) e úsase para actualizar as redes sociais como Twitter e Facebook así como establecer o seu estado na Mensaxaría instantánea en Empathy. Finalmente no extremo dereito do panel está o menú de sesión, que fornece opcións de

Ubuntu 10.04 puxo o énfase en “social desde o comezo” e conta con integración coas redes sociais no seu escritorio para sitios como Twitter e Facebook.

Para saber máis sobre as variantes de Ubuntu vaia a [Capítulo 9: Aprender máis](#).

Todo o que hai nun panel é un **miniaplicativo**, incluso o menú principal.

O Centro de axuda de Ubuntu é un recurso de axuda moi útil. Fornece unha morea de información sobre o seu sistema Ubuntu, e está sempre tan cerca como premer na icona do panel (ou ir a **Sistema • Axuda e asistencia técnica**).

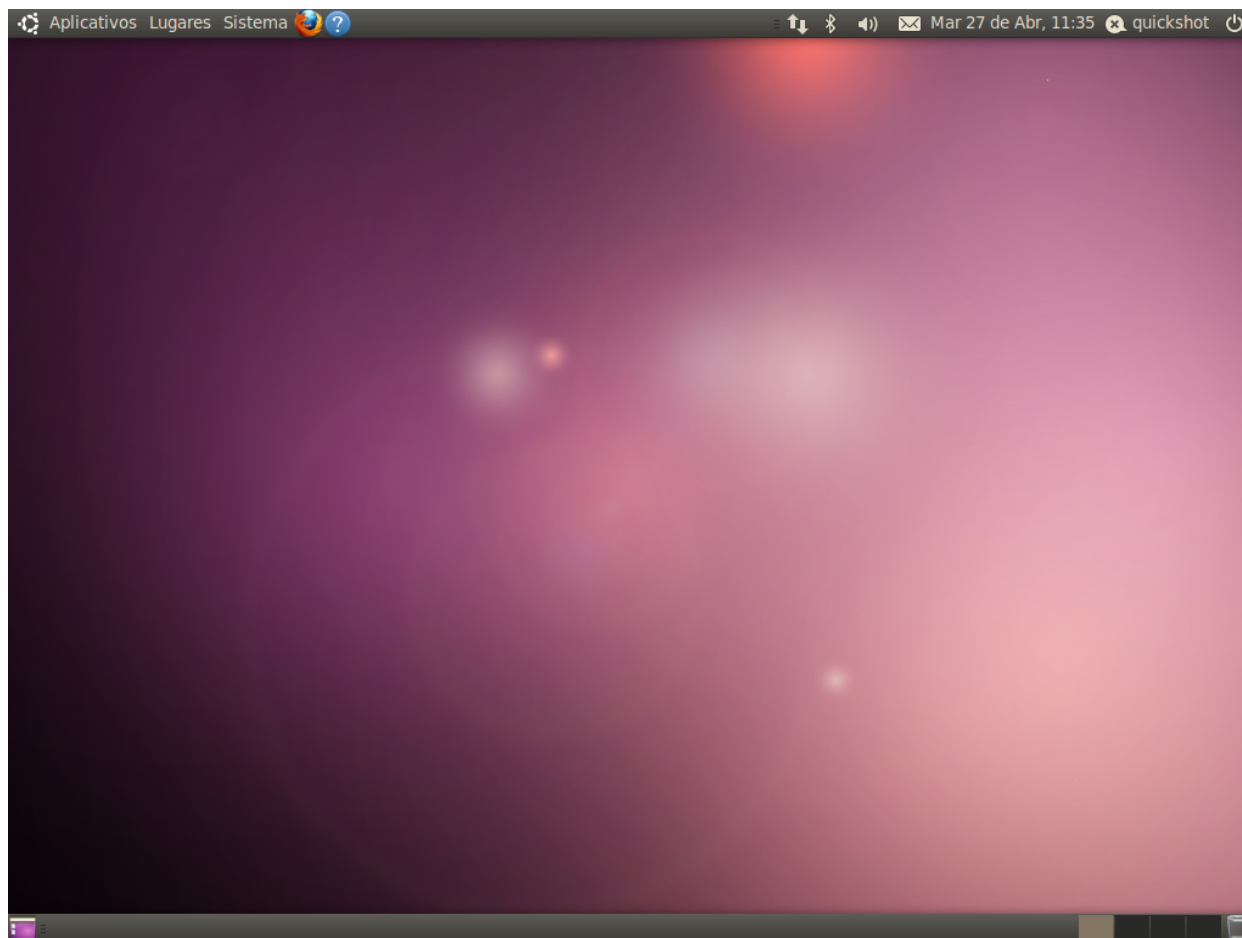

Figura 2.1: O escritorio predefinido de Ubuntu 10.04.

menú para bloquear o seu computador, saír da sesión, reiniciar ou apagar completamente.

A área de notificación

Dentro da **área de notificación** pode encontrar o indicador de rede, o axuste de volume, o indicador de Bluetooth (se o seu computador conta con Bluetooth), a mensaxaría e os miniaplicativos de data e hora. Algúns programas tamén poñen a súa icona na área de notificación cando os abre.

Premendo co botón esquerdo do rato sobre as iconas da área de notificacións abrirá unha lista de opcións, nalgúns casos se preme co botón dereito sobre unha icona levarase a cabo unha acción relacionada a dito programa. Por exemplo, para axustar o volume preme co botón esquerdo sobre a icona de volume e aparecerá o desprazador de volume. Ao premer no miniaplicativo de data e hora mostrase un calendario pequeno, e se preme sobre unha data específica engadirase un recordatorio ao seu calendario empregando Evolution (consulte o [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#) para obter máis información sobre Evolution).

Cando un calendario está expandido hai un botón co nome **Localizacións**, que abre un pequeno mapa ao premer sobre el. Aquí pode establecer as preferencias da súa localización premendo sobre **Editar**. Na xanela que aparece preme **Engadir**, e introduza a súa localización no campo de texto.

As notificacións de novos correos electrónicos e mensaxaría instantánea aparecen no menú do miniaplicativo de mensaxaría. Cando teña unha nova mensaxe a icona porase verde.

Para eliminar un miniaplicativo preme co botón dereito sobre el e seleccione **Eliminar do panel**.

Para engadir un novo miniaplicativo ao panel preme co botón dereito nunha zona limpa do panel e seleccione **Engadir ao panel**.

Se vostede vive nunha cidade grande pode que xa apareza na lista, se non é así pode inserir a súa latitude e a lonxitude de forma manual (tente buscando en Internet se non ten esta información). Asegúrese que o seu fuso horario está seleccionado e logo prema **Aceptar** para volver á pantalla de preferencias.

Síntase libre de explorar as outras opcións dispoñíbeis baixo os separadores **Xeral** e **Tempo** se o quere, logo prema **Pechar** na parte inferior cando remate. Se a información meteorolóxica está dispoñíbel para a súa cidade verá a temperatura actual mostrada ao carón da data e hora na área de notificación.

O panel inferior

Ubuntu usa a maioría do panel inferior para mostrar unha lista que contén todos os programas ou xanelas que están abertas actualmente. Isto aparece como botóns en horizontal que poden premerse para *minimizar* ou *restaurar* as xanelas correspondentes (consulte a sección [Xestión das xanelas](#))

No extremo esquerdo do panel inferior está unha pequena icona que simboliza o escritorio. Este botón *Mostrar escritorio* minimiza todas as xanelas á vez, dándolle acceso directo ao seu escritorio. Isto é particularmente útil cando ten varias xanelas abertas á vez e quere ver os contidos do escritorio. Prema no botón de novo para restabelecer as xanelas a súa posición orixinal.

Na parte dereita do panel pode ver unhas caixas pequenas en fila; isto é o *Alternador de espazos de traballo*. De forma predefinida, Ubuntu 10.04 ten dous espazos de traballo.

Finalmente, a icona do extremo dereito é o *lixo*, que leva a cabo unha función similar á Papeleira de reciclaxe en Windows ou o Lixo en Mac OS X. Calquera ficheiro que elimine primeiro envíase ao lixo. Para ver os contidos do lixo, prema nesta icona. Pode baleirala premendo no botón **Baleirar lixo** na xanela que aparece, ou de outra forma premendo co botón dereito sobre a icona do lixo no panel inferior e seleccionando **Baleirar lixo** desde o menú. Teña en conta que isto eliminará calquera ficheiro ou cartafol que conteña.

O fondo de escritorio

Entre os paneis superior e inferior está unha imaxe que cubre todo o escritorio. Isto é o fondo de escritorio (normalmente chamado como “fondo de escritorio”), e o que ve agora pertence ao tema predefinido de Ubuntu 10.04 coñecido como *Ambiance*. Para saber máis sobre a personalización do seu escritorio, incluíndo como cambiar o seu fondo, vexa [Personalizar o seu escritorio](#).

Xestión das xanelas

Cando abra un programa en Ubuntu (un navegador web ou un editor de texto—consulte o [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#) para obter máis información sobre o uso de programas), unha *xanela* xanela aparecerá no seu escritorio. Se xa ten usado outro sistema operativo anteriormente, tal como Microsoft Windows ou Mac OS X, probablemente estará familiarizado co concepto dunha «xanela»—a caixa que aparece na súa pantalla cando inicia

O contorno de escritorio GNOME usado en Ubuntu pode fornecer dous ou máis “escritorios virtuais”, ou **espazos de traballo**. Usándoos pode reducir o desorden ao abrir as xanelas en escritorios separados, sen ter un monitor adicional. Por exemplo, para organizar as súas actividades pode ter o seu correo electrónico nun espazo de traballo e un documento de texto no que está traballando noutro. Para cambiar entre os espazos de traballo prema nas caixas do **alternador de espazos de traballo** ou use o atallo de teclado CTRL+ALT+frecha esquerda ou CTRL+ALT+frecha dereita para cambiar os espazos de traballo de forma rápida.

un programa. En Ubuntu, a parte superior dunha xanela (a *barra de título*) conterá o título da xanela no centro, en tres botóns na esquina superior esquerda. De dereita a esquerda, estes botóns *cerran*, *minimizan*, e *maximizan* a xanela. Adicionalmente, pode premer co botón dereito en calquera parte da barra de título para obter outras opcións de xestión.

Pechar, maximizar, restaurar e minimizar as xanelas

Figura 2.2: Os botóns de cerrar, minimizar e maximizar están na parte superior esquerda das xanelas.

Para *pechar* unha xanela, prema sobre “×” no ángulo superior esquerdo da xanela—será o primeiro botón. Inmediatamente á dereita pode encontrar unha frecha apuntando cara abaixo que se usa para *minimizar* a xanela ao panel inferior do escritorio. Logo de minimizada, a xanela xa non será visíbel, no entanto, o botón correspondente no panel inferior permanecerá, indicando que o programa aínda está en execución de fondo. Ao premer neste botón *restáurase* a xanela á súa posición orixinal. Finalmente, o botón máis apartado da dereita da barra de título maximiza a xanela, facendo que cubra a pantalla enteira. Ao premer neste botón outra vez volverá a xanela ao seu tamaño orixinal.

Mover e cambiar o tamaño das xanelas

Para mover unha xanela polo espazo de traballo poña o punteiro do rato sobre a barra de título da xanela e arrástrea mentres mantén o botón esquerdo do rato premido. Para redimensionar unha xanela, poña o botón do rato sobre o borde ou sobre a esquina da xanela até que apareza unha frecha grande, o que chamamos a icona de redimensionado. Logo pode premer e arrastrar para redimensionar a xanela.

Cambiar entre as xanelas abertas

Hai polo menos dúas formas de cambiar entre as xanelas nun espazo de traballo en Ubuntu. Pode buscar a xanela na barra de tarefas do panel inferior e premer sobre a mesma para mostrala en pantalla, ou pode usar ALT+TAB para seleccionar a xanela que desexa. Prema a tecla ALT e logo prema TAB até que a xanela que busca apareza no escritorio.

Usar o menú Aplicativos

Hai tres títulos de menú no panel superior. Botémoslle unha ollada con máis detalle, comezando polo menú **Aplicativos**.

Accesorios

O submenú **Accesorios** ten algúns programas pensados para a produtividade, incluíndo a Calculadora e Notas do Tomboy.

Pode encontrar que hai programas no menú **Aplicativos** que non usa frecuentemente, ou non quere que se mostren no menú. Para ocultalos (sen desinstalar os programas) prema en **Sistema ▶ Preferencias ▶ Menú principal**. Encontre os programas no panel da dereita que queira ocultar no menú e deseleecciónalos na columna “Mostrar”. Consulte o [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#) para obter máis información sobre os aplicativos incluídos.

No menú **Accesorios** hai outros programas incluídos como o Creador de CD/DVD, o Editor de texto gedit (similar ao Bloc de notas de Windows e o TextEdit de Mac OS X), o Buscar ficheiros... (do que falaremos máis adiante), e o Facer unha captura de pantalla, que lle permite sacar unha imaxe do seu escritorio completo.

Xogos

Ubuntu ten varios xogos para o seu entretemento. Se lle gustan os xogos de cartas probe o Solitario AisleRiot. Se pola contra está buscando algo máis que un reto, neste caso ten gBrainy e Sudoku. O menú **Xogos** tamén inclúe Mahjongg, Minas (un xogo similar ao Buscaminas de Windows) e o Quadrapassel (similar ao Tetris.)

Gráficos

Baixo o submenú **Gráficos** encontrará o xestor de fotos F-Spot onde pode ver, editar e compartir fotos que descargue desde a súa cámara. O Debuxo de OpenOffice.org permítelle crear imaxes usando a suite OpenOffice.org e Escaneado simple é un programa que escanea imaxes e documentos desde o seu escáner.

Internet

O submenú **Internet** é onde pode encontrar o navegador web Firefox, o cliente de Mensaxaría Instantánea the Empathy que lle permite falar cos seus amigos e familia e Ubuntu One, un programa que lle permite sincronizar os seus ficheiros entre distintos computadores.

Mensaxaría instantánea (IM) é un sistema de comunicación baseado en texto onde pode manter unha conversa con alguén na Internet de forma instantánea.

Ofimática

O submenú **Oficina** é onde pode encontrar a maioría dos aplicativos da suite OpenOffice.org que lle axudarán a crear documentos formais, presentacións ou diapositivas. Ademais baixo **Oficina** tamén está o cliente de correo electrónico Evolution e un dicionario en liña. A suite OpenOffice.org completa instalada en Ubuntu está formada por:

Para saber máis sobre OpenOffice.org e obter axuda cos aplicativos da suite OpenOffice.org visite <http://openoffice.org>.

- Procesador de textos de OpenOffice.org
- Folla de cálculo de OpenOffice.org
- Presentación de OpenOffice.org
- Debuxo de OpenOffice.org (localizada no submenú **Gráficos**)

Son e vídeo

O submenú **Son e vídeo** ten programas para traballar con multimedia, como por exemplo:

- Gravador de discos Brasero
- Reprodutor de filmes Totem
- Editor de vídeo Pitivi
- Reprodutor de música Rhythmbox
- Gravador de son

Pode encontrar máis información sobre todos estes programas no [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#).

Centro de software de Ubuntu

Na parte inferior do menú **Aplicativos** está o Centro de software de Ubuntu. Este aplicativo permítelle acceder á biblioteca de software que pode descargar. A pantalla principal do Centro de software de Ubuntu é similar ao menú **Aplicativos**, para simplificar a busca. Se sabe o nome do programa que busca introduza o nome no campo de busca na parte superior dereita da xanela. O Centro de software de Ubuntu fai un seguimento de todos os programas que están instalados no seu computador. Se simplemente ten curiosidade do que está dispoñíbel pode explorar o software usando as categorías que se mostran na parte esquerda da xanela.

Ten máis información do Centro de Software de Ubuntu no [Capítulo 5: Xestión de software](#).

Usar o menú Sistema

O menú **Sistema**, no panel superior, contén dous submenús importantes. Estes submenús, **Preferencias** e **Administración**, permítenlle facer modificacións na aparencia Ubuntu, así como na forma na que funciona. Mediante o menú **Sistema** tamén pode abrir o Centro de software de Ubuntu (Axuda e asistencia técnica), encontrar máis información sobre o contorno de escritorio GNOME (Sobre GNOME), e encontre máis información sobre Ubuntu en xeral (Sobre Ubuntu)

Consulte o [Capítulo 4: Hardware](#) para obter máis información sobre como configurar Ubuntu.

Preferencias

Vostede pode usar o submenú **Preferencias** para modificar a aparencia do escritorio e das xanelas, asignar unha impresora predefinida, seleccionar atallos de teclado, cambiar as entradas mostradas no menú **Aplicativos**, editar as conexións de rede e cambiar as configuracións do rato, ademais de moitas máis opcións.

Administración

O submenú **Administración** contén programas que pode usar para monitorizar o rendemento do seu computador, cambiar as particións do disco, activar controladores de terceiros, xestionar todas as impresoras instaladas e xestionar como o seu computador recibe as actualizacións de Ubuntu. Este submenú tamén ten o Xestor de paquetes Synaptic, que é un recurso máis técnico para localizar e descargar paquetes de software.

A maioría das opcións no menú **Administración** preguntarlle o seu contrasinal de usuario cando prema sobre elas. Isto é un mecanismo de seguranza para asegurarse que só as persoas autorizadas poidan cambiar as configuracións do sistema. Para saber máis sobre a seguranza en Ubuntu consulte o [Capítulo 7: Seguranza](#).

Navegar polos ficheiros do seu sistema

Hai dúas formas de localizar ficheiros no seu computador. Pode usar a ferramenta Buscar ficheiros no menú **Aplicativos** debaixo de **Accesorios**, tamén pode usar o menú **Lugares** no panel superior. Consulte a sección [O navegador de ficheiros Nautilus](#) para obter máis información.

Lugares

O menú **Lugares** ten a lista dos cartafolés máis usados (como **Documentos**, **Música**, **Descargas** e o **Cartafol persoal**). Tamén pode navegar polos discos do seu computador premendo **Computador** no menú. Se ten unha rede doméstica configurada, encontrará un elemento de menú para acceder aos ficheiros/cartafolés compartidos. Tamén pode acceder á ferramenta Buscar ficheiros desde o menú **Lugares** así como navegar pola lista dos ficheiros abertos recentemente.

O seu cartafol persoal

O cartafol persoal é onde se gardan os ficheiros persoais do usuario. Cando instala Ubuntu, vostede tivo que inserir un nome para configurar a súa conta de usuario. Este mesmo nome asignouse ao seu cartafol persoal. Cando abra o seu cartafol persoal verá que hai varios cartafolés dentro: o Escritorio (que contén calquera ficheiro visíbel desde o escritorio), Documentos, Música, Imaxes, Público, Modelos e Vídeos.

Tamén verá unha ligazón co nome Exemplos. Prema dúas veces sobre a ligazón para abrir un cartafol que contén documentos de exemplo, follas de cálculo e ficheiros multimedia.

Debe abrir o contido de exemplo para ver os distintos tipos de ficheiros que se mostran en Ubuntu.

O navegador de ficheiros Nautilus

Así como Windows ten o Explorador de Windows e Mac OS X ten Finder para explorar ficheiros e cartafolés. Ubuntu usa o explorador de ficheiros Nautilus de forma predefinida. Ollaremos agora algunha das características que fornece Nautilus.

A xanela do navegador de ficheiros Nautilus

Cando vostede abra un cartafol no escritorio o desde o menú **Lugares**, o explorador de ficheiros Nautilus abre unha xanela. A xanela do explorador ten as seguintes características:

- ▶ *Barra de menú:* A barra de menú localízase na parte superior da xanela. Estes menús permítenlle modificar a disposición do explorador, navegar, marcar os ficheiros e cartafolés máis usados e ver os ficheiros e cartafolés ocultos.
- ▶ *Barra de ferramentas:* A barra de ferramentas contén ferramentas para a navegación e unha ferramenta para facer os contidos da xanela máis grandes ou máis pequenos. Ten unha lista despregábel que lle permite cambiar a vista a **Visualización de iconas**, **Visualización de lista** ou **Visualización compacta**. A icona de busca (que se semella a unha lupa) abre un campo no cal pode buscar por un ficheiro polo seu nome.
- ▶ *Ferramentas adicionais de navegación:* Xusto debaixo da barra de ferramentas na que verá unha representación de onde está navegando actualmente. É similar á función de navegación da maioría dos navegadores; fai un seguimento de onde está e permíttelle volver atrás se o require. Pode premer nas localizacións para ir atrás no explorador de ficheiros.

Se marca un cartafol aparecerá no menú **Lugares**.

Se comeza a escribir unha localización Nautilus cambiará os botóns de navegación nun campo de texto co nome Localización.

- ▶ O *panel da esquerda* do navegador de ficheiros ten atallos aos cartafoles máis usados. Cando engada aos marcadores un cartafol, aparecerá neste panel. Non importará en que cartafol estea traballando, o panel da esquerda sempre conterá os mesmos marcadores. Pode cambiar este panel lateral para que mostre características diferentes premendo sobre a frecha ao lado de “Lugares” cerca da parte superior.
- ▶ O *panel central*, o máis longo, mostra os ficheiros e cartafoles no directorio que está explorando actualmente.

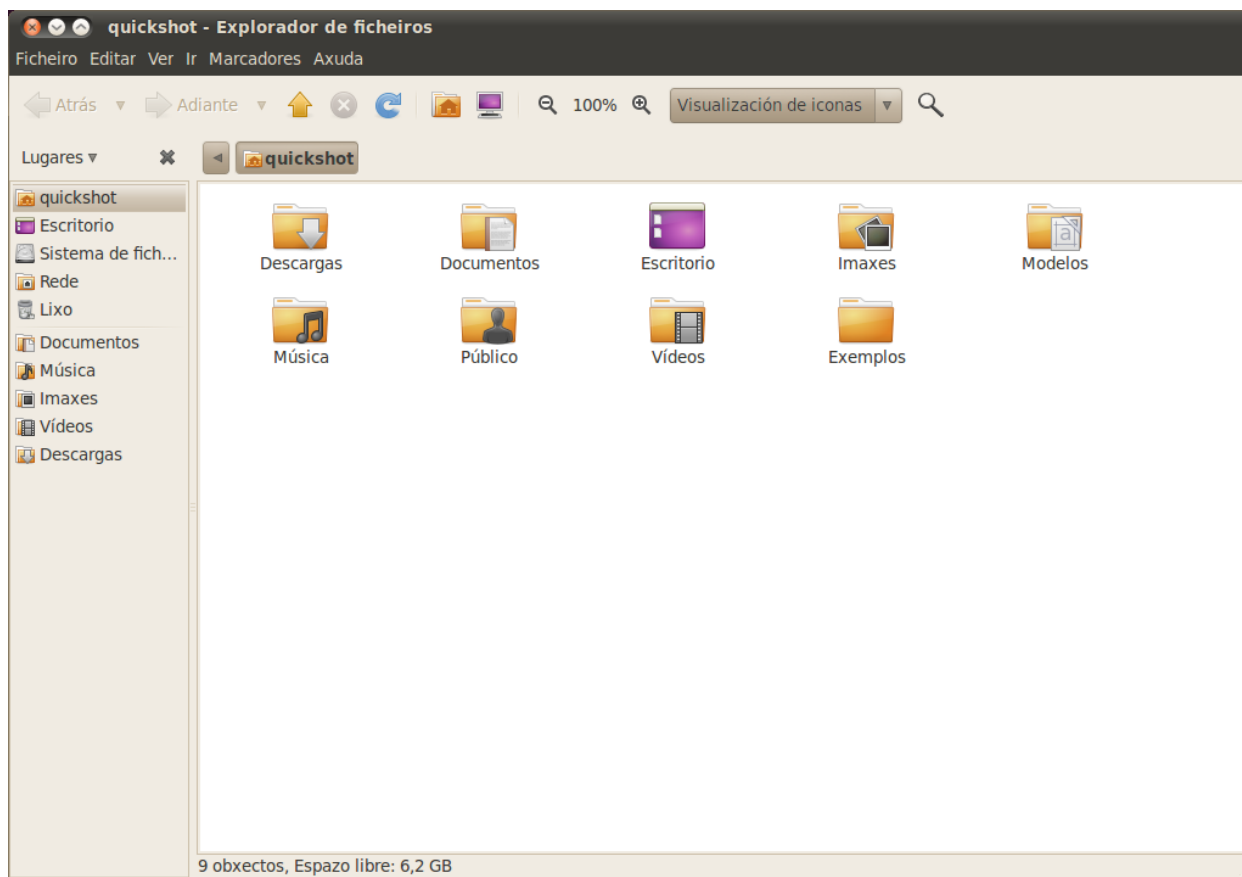

Figura 2.3: O xestor de ficheiros Nautilus mostrando o seu cartafol persoal.

Navegar entre cartafoles

Para navegar entre os cartafoles use os marcadores do panel da esquerda do navegador de ficheiros Nautilus. Vostede pode tamén volver nos seus pasos premendo no nome do cartafol onde se mostran, xusto debaixo as iconas de navegación. Se preme dúas veces nun cartafol visíbel, navegará nel en Nautilus.

Abrir ficheiros

Para abrir un ficheiro pode facer dobre clic na súa icona ou premer co botón dereito e seleccionar **Abrir con** (programa).

Crear cartafolios novos

Para crear un novo cartafol desde o Nautilus prema **Ficheiro ▶ Crear cartafol**, poña o nome ao cartafol substituíndo “cartafol sen título” co nome que desexa (p. ex., “Finanzas persoais”). Tamén pode crear un cartafol premendo CTRL+MAIÚS+N, ou co botón dereito na xanela do explorador e seleccionando **Crear cartafol** desde o menú emerxente (esta acción tamén funciona no escritorio). Se desexa ocultar certos cartafolios ou ficheiros poña un punto (.) ao principio do seu nome (p. ex., “.Finanzas persoais”).

Copiar e mover ficheiros e cartafolios

En Nautilus pode copiar ficheiros e cartafolios premendo en **Editar ▶ Copiar** ou premendo co botón dereito sobre o elemento e seleccionando **Copiar** desde o menú emerxente. Cando use o menú **Editar** en Nautilus asegúrese primeiro de que seleccionou o ficheiro ou cartafol que quere copiar (premendo co botón esquerdo sobre el só unha vez).

Pode seleccionar múltiples ficheiros premendo co botón esquerdo sobre un espazo en branco (p. ex., nin sobre un ficheiro nin sobre un cartafol), mantendo o botón premido e arrastrando o cursor sobre os ficheiros e cartafolios que queira. Este movemento “clique-arrastrar” é moi útil cando quere seleccionar un grupo de elementos que están cerca. Para seleccionar ficheiros e cartafolios que non están pegados uns aos outros manteña a tecla CTRL mentres preme en cada elemento de forma individual. Cando teña seleccionados varios ficheiros e/ou cartafolios pode usar o menú **Editar** para levar a cabo accións como se fora un só elemento. Cando teña “copiado” un ou varios elementos navegue ao lugar desexado e prema **Editar ▶ Pegar** (ou preme co botón dereito nunha área baleira da xanela e seleccione **Pegar** para copialos ao novo lugar.

Mentres que a orde *copiar* pode usarse para facer un duplicado dun ficheiro ou cartafol nunha nova localización, a orde *cortar* pode usarse para mover ficheiros e cartafolios. Isto é, porase unha copia na nova localización e o orixinal elimínase da localización actual.

Para mover un ficheiro ou cartafol seleccione o elemento que quere mover e logo preme sobre o menú **Editar ▶ Cortar**. Navegue ao lugar desexado e prema **Editar ▶ Pegar**. Xusto como a orde anterior, tamén pode levar a cabo esta opción usando o menú do botón dereito do rato, isto funcionará con múltiples ficheiros ou cartafolios á vez. Unha forma alternativa de mover un ficheiro ou cartafol é premer sobre o elemento e arrastralo á súa nova localización.

Usar múltiples separadores e xanelas de Nautilus

Abrir varias xanelas de Nautilus pode ser útil para arrastrar ficheiros e cartafolios entre distintos lugares. Tamén ten a opción de usar separadores, así como *paneis*. Cando navegue por un cartafol en Nautilus, para abrir unha segunda xanela seleccione **Nova xanela** desde o menú **Ficheiro**. Isto abrirá unha nova xanela que lle permitirá arrastrar ficheiros entre dous lugares. Para abrir un novo separador prema **Ficheiro ▶ Novo separador**. Aparecerá unha nova fila sobre o espazo usado para navegar os seus ficheiros que

Teña en conta que pode ver os ficheiros ocultos premendo en **Ver ▶ Mostrar ficheiros ocultos**, ou tamén premendo CTRL+H. Ocultar os ficheiros con un punto (.) non é unha medida de seguranza— simplemente mellora a forma de manter os seus ficheiros organizados e ordenados.

Tamén pode usar os atallos de teclado CTRL+C e CTRL+V para copiar e pegar ficheiros e cartafolios.

Cando “copie” ou “corte” un ficheiro ou cartafol non sucederá nada até que os “pegue” noutro lugar. Pegar só afectará aos elementos que foran copiados ou cortados recentemente.

No menú **Editar** do Nautilus, tamén pode encontrar os botóns **Copiar a** e **Mover a**. Isto pode usarse para copiar e mover elementos a lugares comúns, e pode ser moi útil se está usando **paneis** (vexa máis abaixo). Teña en conta que non é necesario usar **Pegar** cando usa estas opcións.

Cando arrastra elementos entre distintas xanelas, separadores ou paneis de Nautilus aparecerá un pequeno símbolo sobre o cursor do rato que lle permite saber a acción que se levará a cabo cando solte o botón do rato. Un símbolo máis (+) indica que vai copiar o elemento e unha frecha pequena significa que o elemento vai mover. A acción predefinida dependerá do lugar que está usando.

conterá dous separadores—ámbolos dous mostrarán o cartafol que estaba navegando orixinalmente. Pode abrir un segundo panel en Nautilus para ver dous lugares á vez sen ter que cambiar entre separadores ou xanelas. Para abrir un segundo panel prema **Ver ▶ Panel adicional** ou de forma alternativa mostre F3 no seu teclado. Arrastrar ficheiros e cartafol entre paneis é unha forma rápida de mover ou copiar ficheiros.

Buscar ficheiros no seu sistema

Anteriormente mencionamos que pode buscar ficheiros no seu computador usando a característica **Buscar ficheiros** no menú **Lugares** no panel superior. Tamén pode usar o explorador Nautilus para buscar ficheiros como se explicou arriba.

Para buscar ficheiros máis rápido prema CTRL+F en Nautilus e logo escriba o que quere buscar.

Personalizar o seu escritorio

Agora que foi introducido no contorno de escritorio GNOME ollemos como personalizar algunhas das súas características como modificar o comportamento dos seus paneis ou cambiar a aparencia do seu escritorio.

Paneis

Os paneis (actualmente na parte superior e inferior da pantalla) poden moverse da súa posición predefinida aos lados da pantalla, facer que se oculten cando non se usen e cambialos de cor. Para acceder a estas características prema co botón dereito sobre o panel que quere modificar e seleccione **Preferencias** desde o menú emerxente. O separador **Xeral** ten opcións para autoocultar, a posición do panel e cambiar o tamaño do panel (ancho).

Use a lista despregábel **Orientación** para seleccionar onde quere poñer o panel, e baixo del pode seleccionar o ancho (en píxeles). Teña en conta que ancho máis pequeno permitido é 20 píxeles.

De forma predefinida o panel cubre todo o longo do escritorio. Para cambialo desmarque a opción **Expandir**. O panel reducirase até acomodarse aos miniaplicativos ou iniciadores de programas que teña dentro. Prema no botón **Ocultación automática** fará que o panel se “recolla” cara o borde da pantalla cando no o use, e manterase oculto até que mova o seu rato sobre o borde da pantalla.

Unha forma alternativa de ocultar o panel é facelo manualmente. Prema sobre **Mostrar os botóns de ocultación** para engadir un botón a cada lado do panel que pode usarse para ocultalo da súa vista. De forma predefinida estes botóns mostrarán frechas que apuntan ao bordos da pantalla, porén, pode seleccionar a opción **Frechas nos botóns de ocultación** para eliminar as frechas e só mostrar os botóns. Se preme un destes **botóns de ocultación** o panel desprazarase pola pantalla e desaparecerá da vista, deixando só o botón de ocultación oposto ao que premeu, o cal pode premer de novo para devolver o panel ao seu lugar orixinal. O separador **Fondo** da xanela **Propiedades do panel** permítelle cambiar a aparencia do panel. De forma predefinida ten a configuración **Ningún (usar o tema do sistema)**, o que significa que o seu tema do escritorio ditará a aparencia do panel (veremos

De forma predefinida, Ubuntu require que manteña cando menos un panel no escritorio. Se prefire unha aparencia semellante a Microsoft Windows pode establecer un panel na parte inferior da pantalla para iniciar os programas así como seleccionar entre as xanelas abertas. De forma alternativa, se prefire unha aparencia semellante ao Mac OS X pode manter un panel na parte superior da pantalla e engadir un dock como Docky, Avant Window Navigator, (AWN) ou Cairo-Dock. Todos eles dispoñíbeis desde o Centro de software de Ubuntu que se discutirá no **Capítulo 5: Xestión de software**.

máis adiante como cambiar a aparencia do seu escritorio). Se o prefire pode seleccionar a súa cor do panel seleccionando o botón **Cor sólida** e logo seleccionando unha na xanela de selección de cor. Tamén pode configurar o panel para que sexa transparente usando o desprazador. De forma alternativa pode premer sobre o botón **Imaxe de fondo** se ten unha imaxe ou patrón almacenado no seu computador que desexa usar para o fondo do seu panel. Use o selector de ficheiros para localizar a imaxe de fondo do seu computador e logo prema **Abrir** para aplicar o cambio.

Engadir miniaplicativos

Ubuntu fornece unha selección de miniaplicativos que pode engadir a calquera panel. O miniaplicativos poden ser informativos ou só para ocio, e ademais tamén ofrecen acceso rápido a tarefas comúns. Para engadir un miniaplicativo prema co botón dereito sobre un panel e seleccione **Engadir ao Panel...** desde o menú emerxente. Aparecerá unha xanela cunha lista dos miniaplicativos dispoñíbeis, os cales só terá que arrastrar cara un espazo libre nun dos paneis. Quizais queira probar algún dos miniaplicativos dispoñíbeis—é moi sinxelo eliminalos do panel, só ten que premer co botón dereito sobre un miniaplicativo e seleccionar **Eliminar do panel**. Para reposicionar un miniaplicativo existente, prema co botón dereito sobre el e seleccione **Mover**. Mova o cursor do rato á localización desexada (tamén pode ser un panel diferente) e prema co botón dereito para soltalo no lugar.

A xanela Engadir ao panel... tamén pode usarse para engadir iniciadores de aplicativos ao seu panel, similares ao iniciador de Firefox que está á dereita do menú **Sistema**. Para engadir un novo, prema dúas veces sobre **Iniciador de aplicativo...** cerca da parte superior da xanela. Aquí poderá navegar a través dos seus aplicativos e arrastralos ao seu panel para crear un novo iniciador, xusto como fixo para engadir un miniaplicativo anteriormente. Os iniciadores de programas tamén poden eliminarse e reposicionarse no menú premendo co botón dereito do rato sobre el.

Tamén pode engadir iniciadores ao panel arrastrándoos directamente desde o menú **Aplicativos**, á dereita do panel superior.

Espazos de traballo

Para modificar os seus espazos de traballo prema co botón dereito no miniaplicativo de *selector de espazos de traballo* (de forma predefinida está na parte dereita do panel inferior, xusto á esquerda do miniaplicativo do Lixo) e seleccione **Preferencias**. Na xanela que aparece pode seleccionar cantos espazos de traballo queira en total e cantos se mostran en unha ou máis filas. Tamén pode renomear cada espazo de traballo e ter os nomes dos espazos no miniaplicativo do panel. Se o prefire tamén pode seleccionar que se mostre só o espazo de traballo que se mostra actualmente. Neste caso tamén poderá cambiar entre espazos de traballo posicionando o rato sobre o selector de espazos de traballo e movendo a roda do mesmo.

Aparencia

Para modificar máis a aparencia do seu escritorio como o fondo de pantalla ou o tema das xanelas, pode facelo mediante Preferencias da aparencia. Para acceder a isto, vaia ao menú **Sistema • Preferencias** no panel superior.

Tema

A xanela “Preferencias da aparencia” mostrará inicialmente o separador **Tema** cando se abra. Aquí pode seleccionar o tema que controlará a aparencia das súas xanelas, botóns, barras de desprazamento, paneis, iconas e outras partes do escritorio. O tema chamado “Ambiance” está activado de forma predefinida, porén, verá que hai outros temas para seleccionar desde a lista. Prema sobre o que queira probar e aplicaranse os cambios inmediatamente.

Pode descargar máis temas premendo na ligazón “Obter máis temas en liña” na parte inferior da xanela. Abrirase o seu navegador na páxina <http://art.gnome.org/themes>, onde pode descargar novos temas desde unha gran selección. Cando descargue un tema poña o ficheiro no seu computador (usando Nautilus) e arrástreo á xanela Temas. Isto engadirao aos seus temas dispoñíbeis e aparecerá unha xanela que lle preguntará se quere aplicalos cambios inmediatamente.

Vostede pode personalizar calquera tema que desexe seleccionándoo e logo premendo no botón **Personalizar...**. Aquí pode misturar elementos de distintos temas como as iconas, os punteiros do rato, botóns e bordos de xanela para crear a súa vista única.

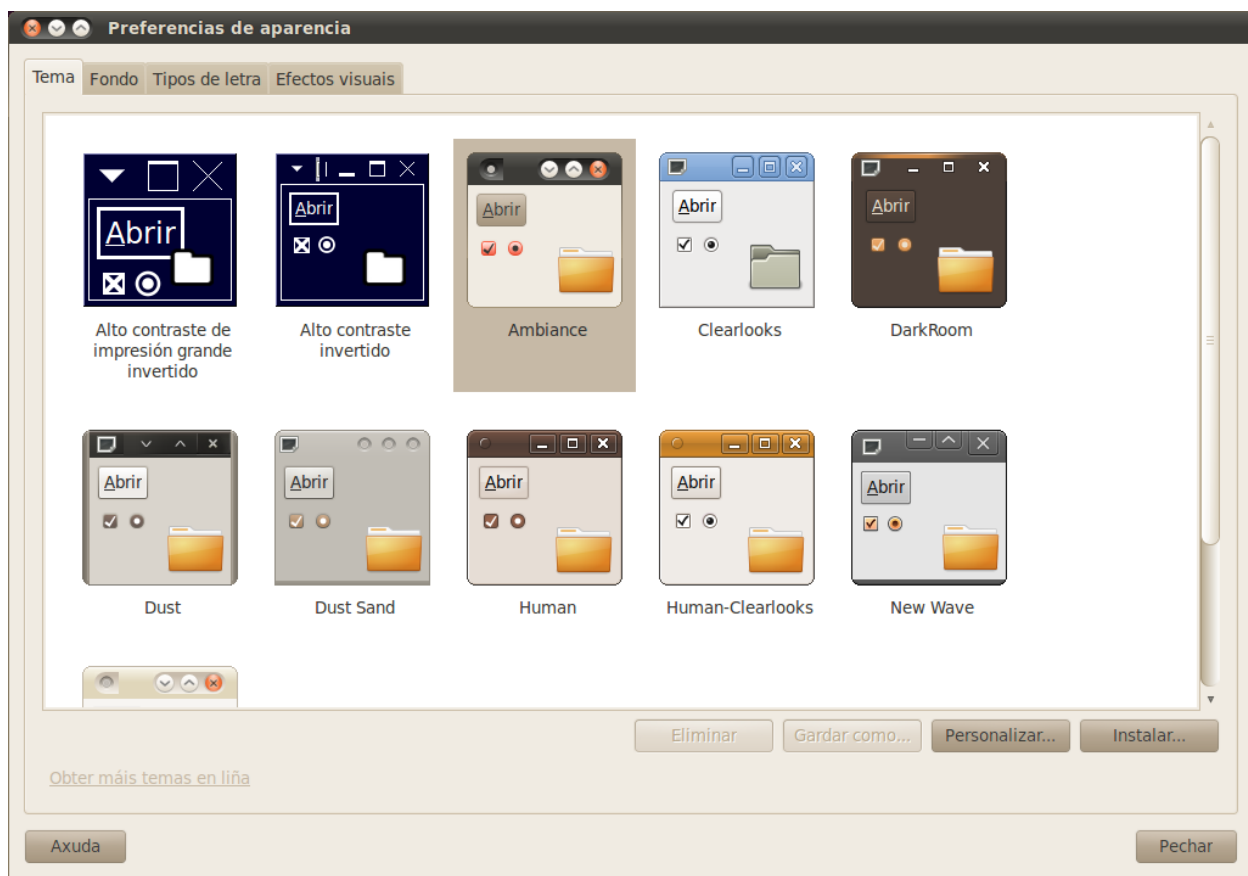

Figura 2.4: Vostede pode cambiar o tema no separador **Tema** das “Preferencias da aparencia”.

Fondo de escritorio

Prema sobre o separador **Fondo** na xanela de Preferencias da aparencia para cambiar o fondo de escritorio. Aquí poderá ver a selección de fondos de

Tamén pode cambiar o fondo de escritorio premendo co botón dereito do rato sobre o escritorio e seleccionando **Cambiar o fondo do escritorio** desde o menú emerxente.

escritorio predefinida de Ubuntu, porén, se quere almacena as súas propias fotos no seu computador pode usalas tamén. Para cambiar un fondo de escritorio só prema sobre a imaxe que queira usar desde a lista. Para usar a súa propia prema no botón **Engadir...** e navegue até a imaxe que queira. Prema dúas veces sobre ela e o cambio aplicarase automaticamente. Esta imaxe tamén se engadirá á súa lista de fondos de escritorio dispoñíbeis.

Ten unha gran selección de fondos de escritorio premendo na ligazón “Obter máis imaxes de fondo en liña” na parte inferior da xanela Preferencias da aparencia. Esta ligazón abrirá o seu navegador web e mostraralle directamente o sitio web <http://art.gnome.org/backgrounds>.

Tipos de letra

Tamén pode cambiar os tipos de letra usados no seu escritorio mediante a xanela Preferencias da aparencia premento no separador **Tipos de letra**. Vostede pode establecer o estilo e tamaño de tipo de letra para os aplicativos, elementos do escritorio, títulos de xanela e para calquera elemento que use tipos de letra de ancho fixo. A sección Renderización na parte inferior da xanela Fontes dalle catro opcións para cambiar a forma na que os tipos de letra se debuxan na súa pantalla. Se cambia isto pode mellorar a aparencia do texto en diferentes tipos de monitores.

Protector de pantalla

Ubuntu conta cunha selección de protectores de pantalla. De forma predefinida móstrase unha pantalla en negro despois de un pequeno período de inactividade. Para seleccionar un protector de pantalla distinto prema sobre o menú **Sistema** no panel superior, logo **Preferencias • Protector de pantalla**. Isto abrirá a xanela “Preferencias do protector de pantalla” cos protectores de pantalla dispoñíbeis á esquerda. Cando seleccione un protector de pantalla verá unha pequena vista previa na xanela ou pode velo a pantalla completa premendo sobre o botón **Previsualización**. Os botóns de frecha á esquerda e á dereita na parte superior permítenlle ver os diferentes protectores de pantalla sen deixar a previsualización a pantalla completa. Para volver á xanela Preferencias do protector de pantalla prema o botón **Saír da pantalla completa** na parte superior da pantalla.

Asegúrese que a opción **Activar o protector de pantalla cando o computador estea inactivo** está seleccionada se quere activar o protector de pantalla. Pode axustar a barra de desprazamento para establecer o tempo de inactividade, teña en conta que pode activar de novo o seu computador premendo calquera tecla ou movendo o rato. Por razóns de seguranza, tamén pode seleccionar a opción **Bloquear a pantalla cando o computador está activo**. Neste caso, Ubuntu preguntarlle polo seu contrasinal de inicio de sesión cando volva ao computador.

Accesibilidade

Ubuntu ten ferramentas internas para que o uso do seu computador sexa máis sinxelo para as persoas con certas limitacións físicas. Vostede pode encontrar estas ferramentas abrindo o menú **Sistema**, e logo seleccionando

Preferencias ▶ Tecnoloxías adaptadas. Vostede pode axustar as configuracións do teclado e do rato para que se adapten ás súas necesidades na xanela “Preferencias das tecnoloxías adaptadas” premendo sobre os botóns **Accesibilidade do teclado** ou **Accesibilidade do rato**.

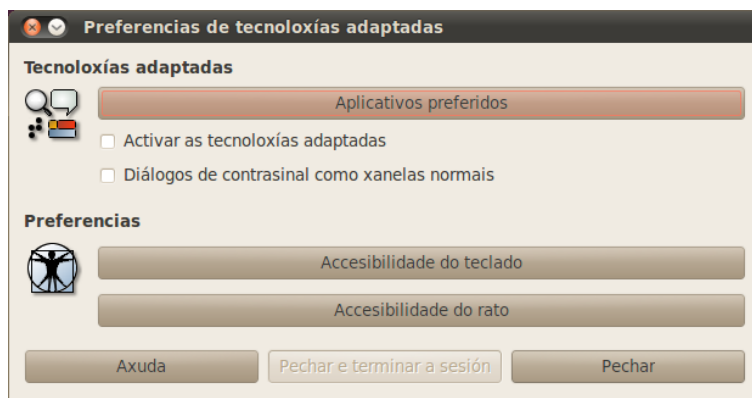

Figura 2.5: As tecnoloxías adaptadas permítenlle activar características adicionais para facer máis sinxelo o uso do seu computador.

Outras tecnoloxías adaptadas

Orca é outra ferramenta útil para as persoas con discapacidade visual e ven preinstalada en Ubuntu. Para iniciar Orca, prema ALT+F2 e escriba **orca** no campo de texto de orde. Prema **Executar** cando remate. O sintetizador de voz de Orca activárase e asistíralle a través de varias opcións como o tipo de voz, idioma da voz, Braille e magnificación do sistema. Cando remate de seleccionar as súas preferencias terá que saír da sesión (Orca xa lle ofrecerá esta opción). Cando volva iniciar a sesión, as preferencias de Orca que seleccionou arrincarán automaticamente cada vez que use o seu computador.

Ademais de estas opcións, se selecciona os temas de alto contraste e as fontes de pantalla máis grandes pode ter aínda máis asistencia coas dificultades de visión.

Xestionar o seu computador

Cando remate de traballar co seu computador pode saír da sesión, suspender, reiniciar ou apagar mediante o menú de sesión na extremo dereito do panel superior. Tamén pode acceder rapidamente a estas opcións premendo as teclas CTRL+ALT+SUPR.

Saír da sesión

Ao saír da sesión o computador mantense acendido pero devolveralle á pantalla de inicio de sesión. Isto é útil para cambiar de usuario, como cando unha persoa diferente desexa iniciar a sesión na súa conta ou cando se lle solicite “saír da sesión e volver a entrar”. Teña en conta que debe gardar o seu traballo antes de saír da sesión.

Suspender

Para aforrar enerxía pode poñer o seu computador no modo de suspensión, que gardará a situación actual e permitiralle retomala de novo máis tarde mentres que o computador usa moi pouca enerxía. Suspender o computador apaga o disco ríxido e garda a súa sesión en memoria, polo que é moi rápido suspender e retomar o traballo desde a suspensión.

Hibernar

Hibernar é similar á suspensión, salvo que no lugar de gardar a súa sesión en memoria, a hibernación gardará toda a súa sesión ao disco ríxido. Isto toma algo máis de tempo pero ten o beneficio engadido de que o computador non usa ningunha enerxía mentres está neste estado de hibernación.

Reiniciar

Para reiniciar o seu computador, seleccione **Reiniciar** desde o menú de sesión.

Apagar

Para apagar completamente o computador seleccione **Apagar** desde o menú de sesión.

Outras opcións

Desde o menú de sesión pode seleccionar **Bloquear a pantalla** para solicitar un contrasinal antes de usar o computador de novo—isto é útil se quere deixar o seu computador por un momento. Tamén pode usar o menú de sesión para configurar unha sesión de convidado para un amigo que queira probar Ubuntu, ou *cambiar a un usuario* para iniciar sesión coa conta de usuario sen pechar os seus aplicativos.

Pode bloquear a pantalla de forma rápida usando o atallo de teclado CTRL+ALT+L. Recoméndase bloquear a pantalla se se alonxa do seu computador por un momento.

Obter axuda

Ubuntu, como o resto dos sistemas operativos, ten unha referencia de axuda chamada Centro de axuda de Ubuntu. Para acceder a ela prema na icona de axuda do panel superior. Tamén pode acceder a ela premendo en **Axuda e asistencia técnica** no menú **Sistema**.

Algúns programas teñen a súa propia axuda, accesíbel premendo o menú **Axuda** na xanela do aplicativo.

Figura 2.6: Premendo na icona azul de axuda no panel superior (xusto á dereita do menú **Sistema** e a icona de Firefox) abrirá a axuda interna de Ubuntu.

Se non pode encontrar unha resposta á súa pregunta neste manual ou no Centro de axuda de Ubuntu, pode contactar coa comunidade de Ubuntu mediante os Foros de Ubuntu (<http://ubuntuforums.org>). Moitos usuarios de Ubuntu abren unha conta nos foros para recibir axuda, e tamén ofrecen asistencia a outros cando adquiren máis coñecemento. Outro recurso útil é o Wiki de Ubuntu (<https://wiki.ubuntu.com>), un sitio web mantido pola comunidade de Ubuntu.

Recomendámoslle que comprobe calquera información que encontre en outros sitios web con múltiples orixes cando sexa posíbel, pero só siga as instrucións se as entende completamente.

Figura 2.7: A axuda interna do sistema fornece axuda baseada en temas para Ubuntu.

3 Traballar con Ubuntu

Como conectarse a Internet

Se está nun lugar con acceso a Internet asegúrese que está conectado para obter o mellor do seu sistema operativo Ubuntu. Esta sección do manual axudaralle a comprobar a súa conexión e configurala se fora necesario. Ubuntu pode conectarse a internet usando unha conexión con fíos, sen fíos ou de marcado telefónico. Tamén admite algúns métodos de conexión avanzados que serán discutidos brevemente ao final desta sección.

Unha **conexión con fíos** refírese a cando o seu computador está conectado fisicamente a un **router** ou un **Porto Ethernet** con un cable. É a conexión máis común para os computadores de escritorio.

Unha **conexión sen fíos** é cando o seu computador está conectado á Internet mediante unha rede sen fíos, tamén coñecida como WiFi. Os computadores portátiles normalmente usan a WiFi debido á súa portabilidade, facendo sinxelo o acceso a Internet desde distintas habitacións da súa casa ou cando viaxa. Para conectarse a unha rede sen fíos debe ter unha rede sen fíos funcionando. Necesitará comprar e instalar un *router sen fíos* ou un *punto de acceso* aínda que nalgúns lugares xa teñen unha rede sen fíos establecida.

Unha **conexión telefónica** é cando o seu computador usa un *módem* para conectarse a un fornecedor de servizos da Internet mediante a súa liña de teléfono.

NetworkManager

Para conectarse a Internet con Ubuntu vostede debe usar a utilidade NetworkManager. O NetworkManager permítelle activar ou desactivar toda a súa rede e axúdalle a xestionar as súas conexións con fíos, sen fíos e outras.

Pode acceder a todas as funcións do NetworkManager usando a súa icona no panel superior. Esta icona pode cambiar dependendo se ten unha conexión funcionando, e se a conexión é con fíos ou sen fíos. Se non está seguro probe pasando o rato sobre a icona até que apareza unha descrición curta cerca do cursor. Poderá ler, por exemplo, “A conexión de rede con fíos “Auto etho está activa” se ten unha conexión con fíos funcionando, ou algo relacionado á rede ou conexións como “Sen conexión” ou “Rede desactivada”

Premendo sobre esta icona móstrase unha lista das conexións de rede que están dispoñíbeis. Se xa está conectado á Internet o nome desta conexión resaltarase en negra.

Tamén pode premer co botón dereito do rato sobre a icona do NetworkManager. Isto abrirá un menú que lle permite activar ou desactivar a rede,

Se non está seguro se o seu computador ten unha tarxeta sen fíos compróbeo co seu fabricante.
Figura 3.1: NetworkManager mostrará esta icona no panel superior cando se conecte a unha rede con fíos.

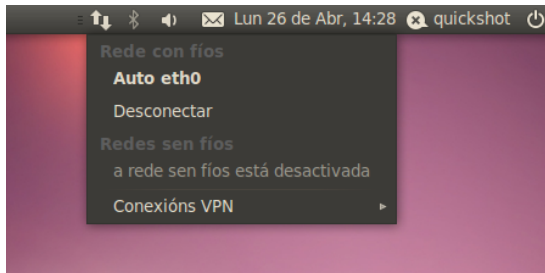

Figura 3.2: Aquí pode ver a conexión actualmente activa “auto eth0” mostrada no menú do NetworkManager.

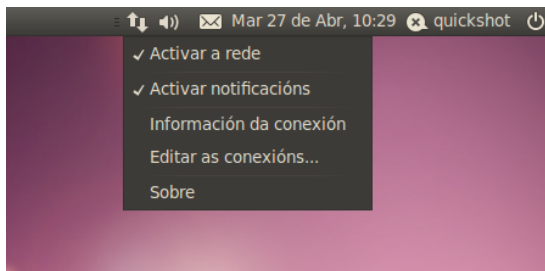

Figura 3.3: Este é o menú cando preme co botón dereito sobre a icona de rede.

ver detalles técnicos sobre a súa conexión actual ou editar todas as configuracións da conexión. Na imaxe de arriba a caixa de verificación “Activar rede” está seleccionada, pode deseleccionala para desactivar todas as conexións de rede. Isto pode ser útil para apagar todas as conexións sen fíos, como cando está nun avión.

Establecer unha conexión con fíos

Se ten un cable *Ethernet* conectado a un conector na parede, un router ou calquera outro dispositivo entón vostede ten unha conexión de rede con fíos en Ubuntu.

Para conectarse a unha rede con fíos necesita saber se a súa conexión de rede admite **DHCP**. Isto é un acrónimo de “Dynamic Host Configuration Protocol,” é unha forma de que os computadores reciban a configuración automaticamente desde un fornecedor de servizos na Internet (**ISP**). Esta, normalmente, é forma máis rápida e máis doada de establecer unha conexión entre o computador e o seu ISP para acceder á Internet, aínda que algúns ISP poden ofrecer o chamado *endereço estático*. Se non está seguro se o seu ISP admite DHCP debería contactar co servizo de atención ao usuario para comprobalo. Tamén poden darlle información sobre o seu endereço estático se é ten un asignado para vostede (nalgúns casos os ISP só asignan enderezos estáticos cando o cliente o solicita).

Está conectado xa? Se a icona do NetworkManager no panel superior mostra unha conexión entón posibelmente estea conectado durante o resto do proceso de instalación. Se é así, non necesita seguir o resto desta sección.

Conexións automáticas con DHCP

Se a súa rede admite DHCP xa debería ter configurado o seu acceso en liña. Para comprobalo prema na icona do NetworkManager. Debería ter a cabeceira “Rede con fíos” no menú que se mostra. Se aparece “Auto eth0” directamente baixo ela entón o computador xa está conectado e probablemente xa estea configurado con DHCP. Se aparece “desconectado” en gris xusto debaixo da sección de rede con fíos olle máis abaixo se aparece unha

opción co nome “Auto eth0” na lista. Se é así, prema sobre ela para tentar establecer a rede con fíos.

Para comprobar se está conectado prema co botón dereito na icona do NetworkManager no panel superior e seleccione a opción **Información da conexión**.

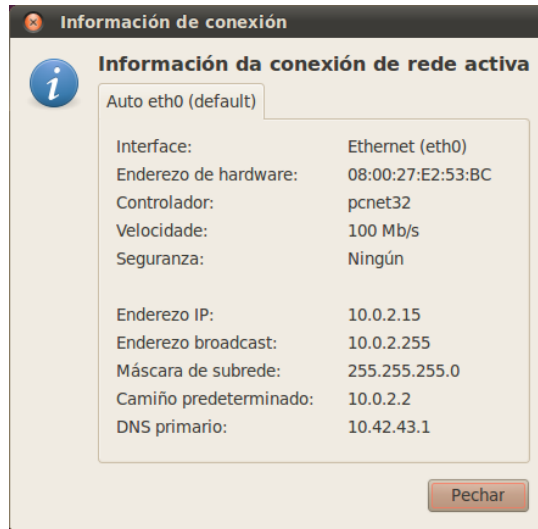

Figura 3.4: Esta xanela mostra o seu enderezo IP e outra información da súa conexión.

Debería ver unha xanela que lle mostra os detalles da súa conexión. Se o enderezo IP móstrase como 0.0.0.0 ou comeza por 169.254 entón o seu computador non foi configurado correctamente mediante DHCP. Se mostra outro enderezo o máis seguro e que a súa conexión fora configurada correctamente. Para comprobar a súa conexión a Internet debe abrir o navegador web Firefox para probar se carga unha páxina web. Ten máis información sobre como usar Firefox máis adiante neste capítulo.

Se aínda non está conectado despois de seguir estes pasos, pode probar a configurar a súa configuración de Internet de forma manual, usando un enderezo IP estático.

Configuración manual con enderezos estáticos

Se a súa rede non admite DHCP, debe saber algunha información para conectarse.

- ▶ Un **enderezo IP** é un enderezo único usado para identificar o seu computador na Internet. Cando se conecta mediante DHCP pode cambiar varias veces, porén, se o seu ISP forneceulle un enderezo estático non o fará. Un enderezo IP sempre está formado por catro números separados por puntos, por exemplo, 192.168.0.2.
- ▶ A **máscara de rede** dille ao seu computador o tamaño da rede á que pertence. Ten a mesma forma que un enderezo IP pero normalmente é algo semellante a 255.255.255.0
- ▶ A **pasarela** é o enderezo IP do final do seu ISP. Axúdalle ao seu computador a conectarse ou “falar” coa súa rede, e actúa como unha “porta de enlace” entre o seu computador e Internet.

Un enderezo IP (Protocolo de internet) é un número asignado aos dispositivos nunha rede de computadores. Isto é o equivalente aos números de teléfonos da súa casa, o que lle permite identificalo inequivocamente para que poida acceder á Internet e compartir ficheiros con outros.

Para acceder á xanela “Información de conexión” terá que asegurarse que a súa rede está activada. No caso contrario esta opción estará desactivada e non poderá seleccionala premendo co botón dereito no miniaplicativo NetworkManager. Para activar a rede prema co botón dereito no miniaplicativo NetworkManager e seleccione **Activar rede** desde o menú despregábel.

- Os **servidores DNS** son un ou máis enderezos IP de servidores de “Sistemas de nomes de dominios”. Estes servidores converten enderezos web estándar (como <http://www.ubuntu.com> en enderezos IP como enderezo 91.189.94.156. Este paso permite que o computador poida “encontrar” o sitio web correcto cando escriba o enderezo do sitio web que desexa visitar. Requírese un mínimo de un servidor DNS e os adicionais son usados no caso de que o primeiro falle.

Para configurar manualmente unha rede con fíos prema co botón dereito sobre a icona do NetworkManager e seleccione **Editar conexións**. Asegúrese que está vendo o separador **Con fíos** dentro da xanela “Conexións de rede” que se mostra.

A lista debe ter xa unha entrada como “Auto eth0”, ou un nome similar. Se se mostra unha conexión selecciónela e logo prema sobre o botón **Editar**. Se non se mostra unha conexión prema o botón **Engadir**.

Se está engadindo unha conexión, primeiro debe fornecer un nome para a mesma para que se poida distinguir das outras que serán engadidas máis tarde. No campo e o nome “Nome da conexión” introduza un nome como “Conexión con fíos 1”.

Se non ten estas configuracións, necesitará consultarlle ao seu administrador de rede ou a asistencia ao consumidor do seu ISP para recibilas.

Figura 3.5: Nesta xanela pode editar manualmente unha conexión.

Para configurar a conexión:

1. Baixo o nome da conexión, asegúrese que a opción **Conectar automaticamente** está seleccionada.
2. Cambie ao separador **Configuración IPv4**.
3. Cambie o **Método** a “Manual.”
4. Prema no botón **Engadir** ao lado da lista baleira de enderezos.
5. Escriba o seu enderezo IP no campo de embaixo do título **Enderezo**.
6. Prema á dereita do enderezo IP, xusto debaixo do título **Máscara de rede** e escriba a máscara da súa rede. Se non está seguro cal é a máscara da súa rede normalmente “255.255.255.0” é a máis común.

7. Prema á dereita da máscara de rede directamente debaixo do título **Pasarela** e escriba o enderezo da súa pasarela.
8. No campo **Servidores DNS de embaixo escriba os enderezos dos seus servidores DNS. Se a súa rede ten máis de un servidor DNS insíraos todos separados por vírgulas.**
9. Prema no botón **Aplicar** para gardar os seus cambios.

*Un enderezo MAC é o enderezo físico da tarxeta de rede do seu computador, e inserilo é algunhas veces importante cando usa unha conexión de módem por cable ou similar. Se coñece o enderezo MAC da súa tarxeta de rede pode inserilo no campo de texto axeitado no separador **Con fíos** na xanela de edición.*

Cando volva á pantalla Conexións de rede a súa rede engadida recentemente debería mostrarse. Prema **Pechar** para volver ao escritorio. Se a súa conexión foi configurada correctamente a icona do NetworkManager debería cambiar para mostrarlle unha conexión activa. Para comprobar se a súa conexión está configurada correctamente siga as instrucións de embaixo para verificar a conexión DHCP.

Sen fíos

Se o seu computador está equipado con unha tarxeta sen fíos (Wi-Fi) e ten unha rede sen fíos cerca, debería poder conectarse á rede en Ubuntu.

Conectarse a unha rede sen fíos por primeira vez

Se o seu equipo ten unha tarxeta de rede sen fíos, debe poder conectarse a unha rede sen fíos. A maioría dos equipos portátiles e miniportátiles teñen unha tarxeta de rede sen fíos.

Ubuntu pode detectar calquera rede sen fíos dispoñíbel nun rango á súa tarxeta sen fíos. Para ver unha lista das redes sen fíos, prema a icona do NetworkManager. Baixo a cabeceira “Redes sen fíos” debería ver unha lista das redes sen fíos dispoñíbeis. Cada rede mostrarase co nome á esquerda e un medidor de sinal á dereita. Un medidor de sinal seméllase a unha serie de barras—cantas máis barras rachéas máis potencia terá a conexión.

Unha rede sen fíos pode estar aberta para que calquera poida conectarse ou pode estar protexida con unha seguranza de rede. Para as redes que teñen protección mostrarase un pequeno cadeado ao lado do medidor de sinal.

Para conectarse a unha rede sen fíos seleccione o nome da rede desexada desde a lista. Este é o nome que foi configurado cando o router wireless ou punto de acceso foi instalado. Se vostede está no seu lugar de traballo ou nun lugar con unha rede sen fíos accesíbel publicamente o nome de rede normalmente fará sinxela a súa identificación.

Se a rede non está protexida (p. ex., o medidor de sinal non mostra un cadeado) a conexión debería establecerse nuns poucos segundos. A icona do NetworkManager no panel superior animarase para indicar que Ubuntu está tentando establecer unha conexión, e se conecta con éxito cambiara para mostrar o medidor de sinal. Tamén aparecerá unha mensaxe de notificación na parte superior dereita da súa xanela que lle informará que a conexión foi establecida.

Para mellorar a velocidade e fiabilidade da súa conexión tente acercase ao seu punto de acceso.

Se a rede está protexida Ubuntu mostrará unha xanela chamada “Requírese autenticación de rede sen fíos” cando tente conectarse a ela. Isto significa que necesita un contrasinal para conectarse.

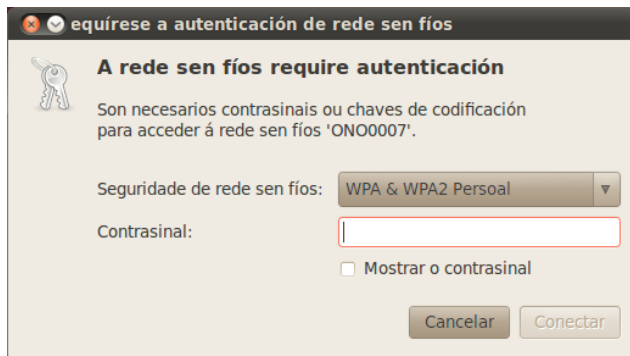

Figura 3.6: Escriba a súa frase de paso da súa rede sen fíos.

Se coñece o contrasinal, escribalo no campo **Contrasinal** e despois prema **Conectar**. Mentres escribe, o contrasinal mostrarase oculto para evitar que outros o poidan ver. Se o prefire, pode seleccionar a opción **Mostrar o contrasinal** para ver o contrasinal mentres escribe.

Logo de premer no botón **Conectar** icona do NetworkManager no panel superior animarase para indicar que está tentando conectarse á rede. Se inseriu o contrasinal correcto establecerase a conexión e a icona do NetworkManager cambiará para mostrar un medidor de sinal con barras. Finalmente, Ubuntu mostrará unha mensaxe na parte superior dereita da súa pantalla para informarlle de que se estableceu a conexión.

Se inseriu o contrasinal da rede sen fíos de forma incorrecta, o NetworkManager tentará establecer a conexión e logo volverá á xanela “Requírese autenticación de rede sen fíos”. Pode tentar inserir o contrasinal correcto de novo ou premer **Cancelar** para abortar a conexión. Se non sabe o contrasinal para a rede que seleccionou necesitará consultarllo ao administrador da rede.

Cando se estableza unha conexión de rede sen fíos con éxito, Ubuntu almacenará as configuracións (incluíndo o contrasinal da rede), isto fará moito máis sinxelo conectarse á mesma rede no futuro. Pode ser que se lle pregunte para seleccionar un contrasinal do *anel de chaves*. O anel de chaves almacena información sobre as redes e contrasinais importantes no mesmo lugar, podo que podo acceder a todos eles no futuro con só lembrar o seu contrasinal do anel de chaves.

Conectarse a unha rede sen fíos gravada

Se xa estableceu xa con éxito unha conexión sen fíos, o contrasinal desa conexión estará gardado no computador. Isto permítelle conectarse á mesma rede sen ter que volver a introducir o contrasinal.

Ademais, Ubuntu tentará conectarse automaticamente a unha rede sen fíos no seu rango se ten as configuracións gardadas. Isto funcionará tanto para redes abertas como para as redes con seguranza.

Se ten varias redes sen fíos gardadas dispoñíbeis, Ubuntu pode elixir conectarse a unha delas, mentres que o usuario pode preferir conectarse a

Selecione a opción **Mostrar o contrasinal** para asegurarse de que non tivo un erro ao escribir o contrasinal.

unha. Neste caso, prema na icona do xestor de rede. Debería visualizar unha lista de redes sen fíos dispoñíbeis, xunto cos medidores de sinal. Prema na rede desexada.

Se o contrasinal ou outras configuracións non foron cambiados, Ubuntu conectarase á rede sen fíos que seleccione. Se o contrasinal cambiou Ubuntu abrirá a xanela de “Requírese autenticación de rede sen fíos”. Neste caso siga as instrucións da sección anterior.

Conectarse a unha rede sen fíos oculta

En ocasións pode necesitar conectarse a unha rede sen fíos oculta. Estas redes ocultas non difunden os seus nomes, o que significa que non se mostran na lista de redes sen fíos no menú do NetworkManager. Para poder conectarse a unha rede oculta debe preguntarlle o nome e as configuracións de seguranza ao administrador da rede.

Para conectarse cunha rede oculta:

1. Prema na icona do NetworkManager no panel superior.
2. Seleccione a opción **Conectarse a unha rede sen fíos oculta**. Ubuntu debería abrir a xanela “Conectar a unha rede sen fíos oculta”.
3. De forma predefinida o campo **Conexión** debería mostrar “Nova...” —vostede pode deixar isto sen cambios.
4. No campo **Nome da conexión** introduza o nome da rede sen fíos. Este nome tamén se coñece como un *SSID*. Insira o nome da rede exactamente como se lle forneceu.
5. No campo **Seguranza da rede** seleccione unha das opcións. Se a rede está aberta deixe este campo en “Ningunha”. Se non sabe a configuración correcta para a rede non poderá conectarse á rede oculta.
6. Prema no botón **Conectar**.

O resto do proceso debería funcionar exactamente como na sección sobre a conexión inicial a redes sen fíos. Unha vez configurada segundo as instrucións anteriores, a rede oculta debería aparecer na listaxe de redes gardadas.

Desactivar e activar a tarxeta de rede sen fíos

O acceso sen fíos en Ubuntu actívase de forma predefinida se conta unha tarxeta de rede sen fíos no computador. Nalgúns casos, por exemplo nos avións, pode que se lle pida que desactive a rede sen fíos.

Para facer isto, prema co botón dereito na icona do Xestor de rede, e desmarque a opción **Activar rede sen fíos**. A súa rede sen fíos apágase, e o seu computador non poderá buscar redes sen fíos dispoñíbeis.

Para activar de novo a rede sen fíos, prema co botón dereito na icona do Xestor de rede e active a opción **Activar rede sen fíos**. A súa rede sen fíos activarase de novo. Logo Ubuntu buscará polas redes sen fíos do redor e conectarase a calquera das redes gardadas no rango.

Modificar unha rede sen fíos existente

En ocasións, pode querer cambiar a configuración dunha rede sen fíos que previamente gardou. O seu contrasinal puido modificarse, ou o seu admi-

Alguns computadores teñen un interruptor físico para activar ou desactivar a WiFi.

nistrador de sistemas puido solicitarlle realizar cambios na configuración da conexión de rede ou na seguranza.

Para modificar unha conexión de rede sen fíos gardada:

1. Prema co botón dereito na icona do Xestor de rede e seleccione **Editar conexións...**
2. Debería abrirse unha xanela de “Conexións de rede”. Prema no separador **Sen fíos** para ver unha lista de conexións de rede sen fíos gardadas
3. De forma predefinida, esta lista mostra as conexións ordenadas desde as usadas máis recentemente ás menos usadas. Busque a conexión que desexa editar, prema nela e logo prema no botón **Editar**.
4. Ubuntu debería abrir unha xanela chamada “Editando *⟨nome da conexión⟩*”, onde *⟨nome da conexión⟩* é o nome da conexión que está editando. A xanela debería mostrar varios separadores.
5. Sobre os separadores, vostede pode cambiar o campo **Nome da conexión** se quere darlle á conexión un nome recoñecíbel.
6. Se a opción **Conectar automaticamente** non está seleccionada, Ubuntu detectará a rede sen fíos pero non se conectará automaticamente a ela sen que a escolla no menú NetworkManager. Seleccione ou non esta configuración segundo necesite.
7. No separador **Sen fíos** da xanela “Edición *⟨nome da conexión⟩*”, pode necesitar editar o campo **SSID**. Un **SSID** é o nome da conexión á rede sen fíos—de se configurar incorrectamente, a rede pode non se detectar e non ser posíbel conectar. Asegúrese de que o **SSID** está configurado conforme as instrucións que teña por parte do administrador da rede.
8. Debaixo de **SSID** debería ver o campo **Modo**. O modo de “Infraestrutura” significa que podería conectarse a un router ou punto de acceso sen fíos. É o modo máis común para as redes sen fíos. O modo “Ad-hoc” é un modo computador-a-computador e é normalmente usado en casos máis avanzados.
9. No separador **Seguranza de rede sen fíos** na xanela “Edición *⟨nome da conexión⟩*” pode necesitar cambiar o campo **Seguranza** á configuración correcta. Se selecciona **Ningunha** significa que está usando unha rede aberta e sen seguranza. As outras seleccións poden requirir información adicional sustancialmente diferente:
 - **Chave WEP de 40/128-bit** é unha configuración de seguranza moi antiga que aínda se usa en algunhas redes sen fíos. Se a súa rede usa este modo de seguranza necesitará introducir unha chave no campo **Chave** que debe aparecer despois de seleccionar este modo.
 - **Frase de paso de 128 bits WEP** é a mesma opción de seguranza antiga que a anterior pero no lugar dunha chave o seu administrador da rede debería fornecerlle un texto de frase de paso—un contrasinal—para conectarse á rede. Cando seleccione este modo de seguranza terá que inserir a súa frase de paso no campo **Chave**.
 - **WPA e WPA2 Persoal** son os modos de seguranza máis comúns para as conexións de rede sen fíos na casa e nos negocios. Cando seleccione este modo necesitará inserir o contrasinal no campo **Contrasinal**.
 - Se o seu administrador de rede require seguranza **LEAP**, **WEP dinámico**

ou WPA e WPA2 empresarial, necesitará a axuda do administrador para configurar ditos modos de seguranza.

10. No separador **Configuración IPv4** podería necesitar cambiar o campo **Método** de “Automático (DHCP)” a “Manual” ou un dos seguintes métodos. Para configurar manualmente as opcións (tamén coñecido como enderezos estáticos) vexa a sección de embaxo sobre como configurar as conexións de rede con fíos.
11. Cando remate de facer os cambios na conexión, prema **Aplicar** para gardar os seus cambios e pechar a xanela. Pode premer **Cancelar** para pechar a xanela sen gardar os cambios.
12. Finalmente, prema en **Pechar** na xanela “Conexións de rede” para volver ao escritorio.

Despois de facer os cambios, as súas novas configuracións terán efecto inmediatamente.

Outros métodos de conexión

Hai outros modos de conectarse co Ubuntu

Co NetworkManager, tamén pode configurar as conexións de banda larga móbil para manterse en liña empregando o seu móbil ou de outro operador de datos por telefonía.

Tamén pode conectarse a DSLs (Digital Subscriber Lines), que é un método de conexión á Internet que usa a súa liña de teléfono e un “modem DSL”.

Tamén é posíbel usar NetworkManager para establecer unha conexión VPN (Rede privada virtual). É normalmente usada para crear unha conexión segura co seu lugar de traballo.

Ubuntu tamén pode conectarse usando a banda larga móbil, VPNs ou DSLs, porén, estes métodos están máis aló do ámbito desta guía.

Unha VPN é unha “Rede Privada Virtual”, e normalmente úsase para protexer as conexións. As DSL son as “Liñas de subscripción dixital”, un tipo de conexión de banda larga.

Navegar pola Web

Cando se conecte a Internet poderá navegar pola web con Ubuntu. Mozilla Firefox é o aplicativo predefinido para navegar pola Web en Ubuntu.

Iniciar o Firefox

Para iniciar o Firefox abra o menú **Aplicativos** logo seleccione **Internet** e finalmente **Navegador web Firefox**. Se o seu teclado ten o botón “www” tamén pode premer dito botón para iniciar o Firefox.

Para configurar outros atallos de teclado ou cambiar o atallo para iniciar Firefox vaia a **Sistema » Preferencias » Atallos de teclado**.

Navegar polas páxinas web

Ver a súa páxina de inicio

Cando arrinque Firefox verá a páxina de inicio. De forma predefinida verá a Páxina de inicio de Ubuntu.

Para mostrar máis contido web na pantalla, pode usar o *Modo pantalla completa*. O modo pantalla completa concentra as barras de ferramentas de

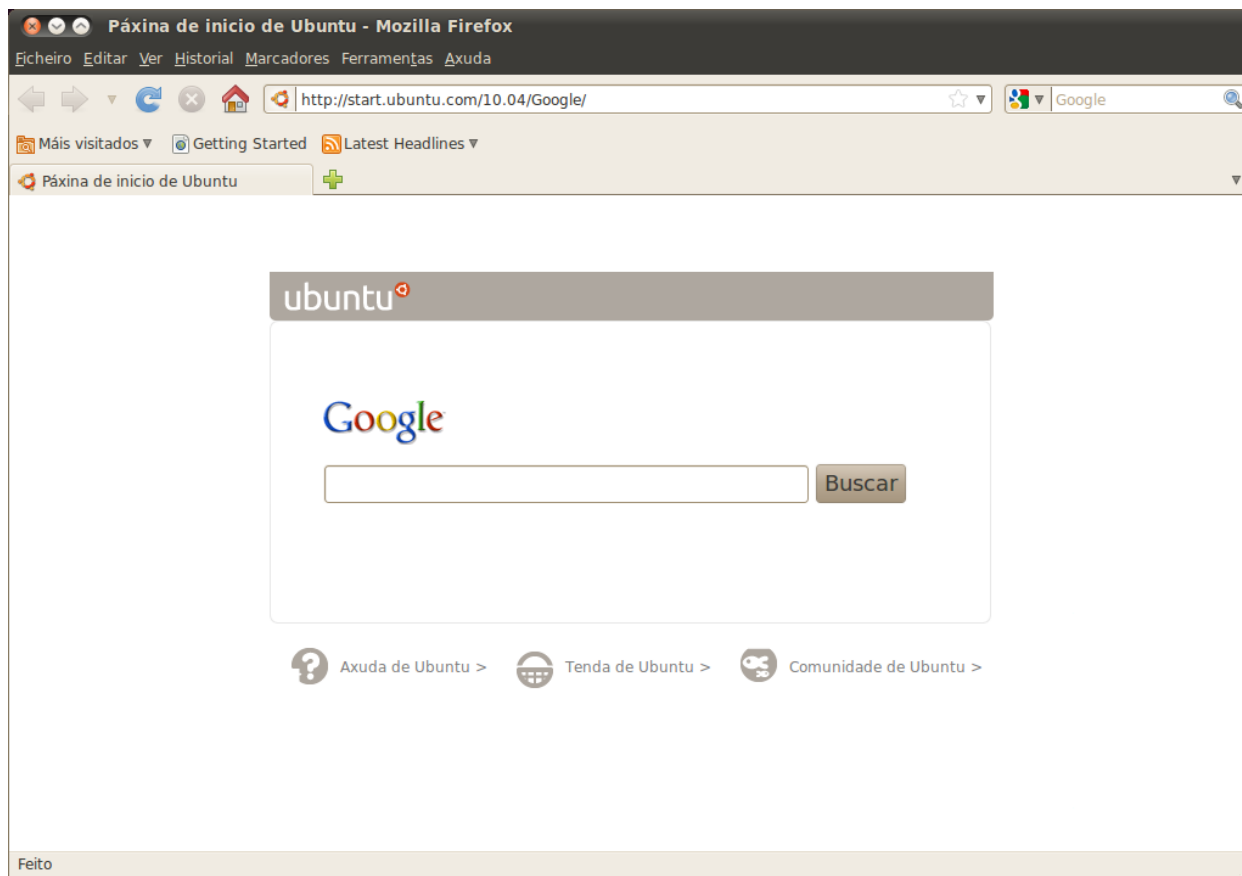

Figura 3.7: A páxina de inicio predefinida de Ubuntu para o navegador web Firefox.

Firefox nunha pequena barra de ferramentas. Para activar o modo pantalla completa simplemente seleccione **Ver ► Pantalla completa** ou prema F11.

Para ir á súa páxina de inicio rapidamente, prema ALT+Inicio.

Navegar a outra páxina

Para navegar por unha páxina web, necesita escribir o seu enderezo de Internet (tamén coñecido como o URL) na Barra de localización. O URL normalmente comeza con “http://” seguido de un ou máis nomes que identifican o enderezo. Por exemplo “<http://www.ubuntu.com/>.”

URL ven de uniform resource locator (localizador de recursos uniforme) e www ven de world wide web.

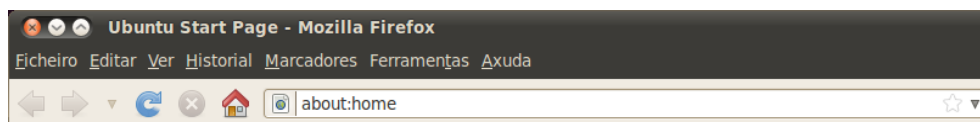

Figura 3.8: Vostede pode inserir un enderezo web ou buscar en internet escribindo na barra de localización.

Para navegar:

1. Prema na barra de localización para seleccionar o URL que xa está aí.
2. Escriba o URL da páxina que quere visitar. O URL que escriba substitúe calquera texto que xa estea na Barra de localización.
3. Prema Intro.

Para seleccionar de forma rápida a URL na Barra de localización, prema CTRL+L.

Tamén pode premer a tecla F6 no seu teclado para resaltar a barra de localización en Firefox.

Se non coñece un URL, probe a escribir algo da páxina que quere visitar na Barra de enderezos (por exemplo un nome ou outra busca pertinente) e prema Intro. Buscarase co seu motor de busca favorito—Google por omisión—sobre ese termo e levarao á páxina que apareza como primeira no resultado desa busca.

Premer unha ligazón

A maioría das páxinas web conteñen ligazóns que pode premer para pasar a outras páxinas.

Para premer unha ligazón:

1. Mova o punteiro do rato até que este se cambie por un dedo apuntando. Isto acontece sempre que o punteiro estea sobre unha ligazón. A maioría das ligazóns teñen o texto subliñado, aínda que os botóns e as imaxes dunha páxina web tamén poden ser ligazóns.
2. Prema sobre a ligazón unha vez. Mentres Firefox localiza a páxina da ligazón, a mensaxe de estado aparecerá na parte inferior da xanela.

Volver sobre os seus pasos

Se quixera visitar unha páxina que xa visitara antes, hai varias formas de facelo.

- ▶ Para ir atrás ou adiante nunha páxina prema no botón **Atrás** ou **Adiante**.
- ▶ Para ir adiante e atrás máis dunha páxina, prema nos triángulos pequenos dos botóns de **Atrás** e **Adiante**. Debería ver a lista de páxinas que visitou recentemente. Para volver a unha páxina, selecciónea desde a lista.
- ▶ Para ver unha lista dos URL que escribiu na Barra de localización prema na frecha que apunta cara abaixo ao final da Barra de localización. Para ver unha páxina selecciónea desde a lista.
- ▶ Para seleccionar desde as páxinas que visitou durante a sesión actual, abra o menú **Historial** e escolla desde a lista na sección inferior do menú.
- ▶ Para seleccionar desde as páxinas que visitou en varias sesións anteriores abra o menú **Historial** e seleccione **Mostrar todo o historial**. Firefox debería abrir unha xanela “Biblioteca” que mostra unha lista de cartafolios. Prema nos cartafolios para mostrar os subcartafolios ou nos títulos das páxinas web que visitou no pasado. Prema sobre o título dunha páxina web para abrila en Firefox.

Deter e recargar

Se unha páxina carga demasiado lenta ou xa non desexa ver unha páxina prema no botón **Deter**.

Para recargar a páxina actual ou obter a versión máis actualizada, prema no botón **Recargar** ou prema CTRL+R.

Abrir xanelas novas

En ocasións, quizáis queira ter máis dunha xanela de navegación. Isto axudarlle a organizar mellor a súa sesión de navegación, ou separar as páxinas web que está vendo por diferentes razóns.

Hai dúas formas de crear unha nova xanela:

- ▶ Na barra de menú, abra o menú **Ficheiro** e logo seleccione **Nova xanela**.
- ▶ Prema CTRL+N.

Cando se abra unha nova xanela, pode usala como a primeira—incluso navegar e abrir separadores novos.

Abrir unha ligazón nunha xanela nova

En ocasións pode querer facer clic sobre unha ligazón para navegar a outra páxina web, pero sen pechar a páxina orixinal. Para facer isto pode abrir a ligazón que quere abrir unha xanela separada.

Hai dúas formas de abrir unha ligazón nunha nova xanela:

- ▶ Prema co botón dereito sobre unha ligazón para abrir o seu menú emergente. Seleccione a opción **Abrir a ligazón nunha nova xanela**. Abrirase unha nova xanela coa páxina web da ligazón que premeu.
- ▶ Prema e manteña a tecla MAIÚS cando prema unha ligazón. Isto abrirá a páxina web nunha nova xanela.

Navegación con separadores

Se quere visitar máis dunha páxina web á vez pode usar a *Navegación con separadores* para navegar pola Web.

A navegación con separadores permite abrir varias páxinas web dentro dunha única xanela do Firefox, aparecendo cada unha no seu propio separador. Isto libera espazo no escritorio, dado que non hai que ter unha xanela aberta para cada páxina web que se estea a visitar. Pódense abrir, pechar e recargar páxinas web nun sitio sen ter que pasar a outra xanela.

Vostede pode trocar de forma rápida entre os distintos separadores usando o atallo de teclado CTRL+TAB.

Abrir un separador novo

Hai tres xeitos de crear un separador novo:

- ▶ Prema no botón **Novo separador** na parte dereita do último separador.
- ▶ Na barra de menú, abra o menú **Ficheiro** e logo seleccione **Novo separador**.
- ▶ Prema CTRL+T.

Cando cree un novo separador conterá unha páxina en branco coa Barra de localización enfocada. Comece a escribir un enderezo web (URL) ou outro termo de busca para abrir un sitio web no novo separador.

Abrir unha ligazón no seu propio separador

En ocasións, pode querer premer nunha ligazón para dirixirse a outra páxina web, pero sen pechar a páxina orixinal. Para facer isto, pode abrir a ligazón que queira nun separador propio.

Hai tres xeitos de abrir unha ligazón no seu propio separador:

- ▶ Se o seu rato ten o botón do medio ou unha roda, prema na ligazón co botón do medio ou roda do rato. Debería abrirse un novo separador coa páxina web da ligazón que se premeu.
- ▶ Prema sobre a ligazón co botón esquerdo do rato e manteña pulsado o botón. Arrastre a ligazón a un espazo branco na barra de separadores e solte o botón do rato. Deberíase abrir un novo separador contendo a páxina web da ligazón que arrastrou.
- ▶ Prema e manteña a tecla CTRL mentres preme o botón esquerdo do rato nunha ligazón. Abrirase un novo separador que contén a páxina web da ligazón que premeu.

Pechar un separador

Unha vez que remate de ver unha páxina web nun separador, pode pechar ese separador.

Hai catro formas de pechar un separador:

- ▶ Prema no botón **Pechar** no lado dereito do separador que desexe pechar.
- ▶ Na barra de menú abra o menú **Ficheiro** e logo seleccione **Pechar separador**.
- ▶ Prema no separador que quere pechar co botón central do rato ou a roda do rato, se a ten.
- ▶ Prema CTRL+W.

Restaurar un separador pechado

En ocasións, pode ser que pechara o separador incorrecto por accidente ou por outra razón e desexa volver a un separador que pechara recentemente.

Para recuperar un separador que pechara faga o seguinte:

- ▶ Na barra de menú, abra o menú **Historial**, seleccione **Separadores pechados recentemente** e logo escolla o nome do separador que quere restaurar.
- ▶ Prema CTRL+MAIÚS+T para volver a abrir o separador pechado máis recentemente.

Cambiar a orde dos separadores

Para mover un separador a un lugar diferente na barra de separadores arrástreo usando o seu rato. Prema e manteña o botón do rato sobre o separador e arrástreo ata o novo lugar na barra de separadores. Mentres arrastra o separador, Firefox amosará un pequeno indicador para mostrarlle onde se situará finalmente o separador.

Mover un separador entre xanelas

Se ten máis dunha xanela de Firefox aberta, pode mover un separador aberto a unha xanela distinta. Tamén pode separar o separador para ser unha xanela de por si.

Para mover un separador dunha xanela de Firefox a outra xanela xa aberta, prema e manteña sobre o separador e arrástreo á barra de separadores da

outra xanela de Firefox. Cando solte o botón do rato a xanela unirase á nova xanela.

Para mover un separador desde unha xanela á súa propia, prema e manteña o separador e arrástreo cara abaixo da barra de separadores. Cando solte o botón do rato, o separador converterase nunha nova xanela.

Buscas

Pode realizar buscas na Web ou noutros lugares desde Firefox sen ter que visitar a páxina principal desde o motor de busca.

De forma predefinida, Firefox buscará na Web usando o motor de buscar de Google.

Buscar na Web

Para buscar na Web en Firefox, escriba unhas poucas palabras na barra de busca de Firefox.

Por exemplo, se desexa buscar información sobre *Rosalía de Castro*:

1. Prema na **Barra de busca**
2. Escriba a frase “*Rosalía de Castro*”. A súa frase substituirá calquera texto que estea actualmente na Barra de busca.
3. Prema Intro para buscar.

Os resultados da busca desde Google para “*Rosalía de Castro*” deberían aparecer na xanela de Firefox.

Seleccionar os motores de busca

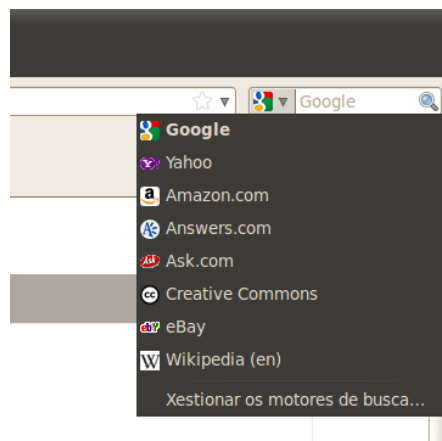

Figura 3.9: Estes eson os motores de busca que pode usar na barra de busca de Firefox.

Se vostede non desexa usar Google como o seu motor de busca na Barra de buscar, pode cambiar o motor de busca que Firefox usa.

Para cambiar o motor de busca, prema na icona do lado esquerdo da Barra de busca. Escolla un dos outros motores de buscas da lista. Algúns motores de busca, como Google, buscan en toda a Web; outros como Amazon.com, só buscan en sitios específicos.

Buscar na Web as palabras seleccionadas nunha páxina web

En ocasións, pode querer buscar unha frase que aparece nunha páxina web diferente. No lugar de copiar e pegar a frase na barra de buscas, Firefox permítelle buscar pola rede palabras que vostede seleccione nunha páxina web.

1. Resalte calquera palabra na páxina web usando o botón esquerdo do rato.
2. Prema co botón dereito sobre o texto que resaltou para abrir o menú emerxente. Selecciona a opción **Buscar en [Motor de busca] por “[as súas palabras seleccionadas]”**.

Firefox debería abrir un novo separador que deberá conter os resultados de busca para as súas palabras resaltadas a través do buscador seleccionado.

Buscar dentro dunha páxina

É posíbel de desexar buscar un texto específico dentro dunha páxina web que está vendo. Para buscar texto dentro da páxina que está vendo actualmente en Firefox:

1. Prema CTRL+F ou seleccione **Editar ▸ Localizar** para abrir a **Barra de busca** na parte inferior de Firefox.
2. Insira o texto que queira buscar no campo **Buscar** na barra de ferramentas de busca. A busca comezará automaticamente tan pronto como escriba algo no campo.
3. Unha vez que un texto coincide na páxina web, vostede pode:
 - Prema **Seguinte** para buscar o texto na páxina que está debaixo da posición actual do cursor.
 - Prema en **Anterior** para encontrar o texto que está sobre a posición actual do cursor.
 - Prema sobre o botón **Resaltar todo** para resaltar as ocorrencias para as súas palabras buscadas na páxina actual.
 - Selecciona a opción **Diferenciar maiúsculas de minúsculas** para limitar a busca do texto que ten a mesma capitalización que as palabras da súa busca.

Para buscar a mesma palabra ou frase de novo, prema F3 ou seleccione **Editar ▸ Localizar** de novo desde a barra de menú.

Copiar e gardar páxinas

Con Firefox, pode copiar dunha páxina para que poida pegalo noutro lugar, ou gardar a páxina ou parte dunha páxina como un ficheiro no seu computador.

Figura 3.10: Vostede pode buscar nas páxinas web usando a barra de ferramentas de busca.

Copiar parte dunha páxina

Para copiar un texto dunha páxina:

1. Resaltar o texto co seu rato.
2. Selecciona **Editar ▶ Copiar** desde a barra de menú.

Vostede pode copiar o texto noutros programas.

Para copiar unha ligazón (URL ou unha ligazón de imaxe desde unha páxina:

1. Posiciona o punteiro do rato sobre a ligazón ou a imaxe.
2. Prema co botón dereito sobre unha ligazón ou unha imaxe para abrir un menú emerxente.
3. Selecciona **Copiar localización da ligazón** ou **Copiar localización da imaxe**. Se unha imaxe tamén é unha ligazón pode seleccionar calquera dos dous elementos de menú.

Vostede pode pegar a ligazón noutros programas ou na Barra de localización do Firefox.

Gardar toda unha páxina ou parte dela

Para gardar unha páxina enteira no Firefox:

1. Selecciona **Ficheiro ▶ Gardar páxina como** desde a barra de menú. Firefox debería abrir a xanela “Gardar como”.
2. Escolla unha localización para a páxina gardada.
3. Escriba un nome de ficheiro para a páxina e prema **Gardar**.

Gardar unha imaxe dunha páxina:

1. Posicione o punteiro do rato sobre a imaxe.
2. Prema o botón dereito na imaxe para mostrar o menú emerxente.
3. Selecciona **Gardar imaxe como**. Firefox debería abrir a xanela “Gardar imaxe”.
4. Selecciona unha localización para a imaxe gardada.
5. Insira o nome do ficheiro para a imaxe e prema **Gardar**.

Cambiar a súa páxina de inicio

De forma predefinida, Firefox mostrará a **páxina inicial de Ubuntu** cando inicie Firefox. Se prefere que mostre outra páxina cando inicie Firefox necesitará cambiar a súa páxina de inicio preferida.

Para cambiar a súa páxina de inicio:

1. Navegue á páxina que desexa converter na súa nova páxina de inicio.
2. Selecciona **Editar ▶ Preferencias** desde a barra de menú.
3. Na sección “Inicio” do separador **Xeral** que se mostra de forma predefinida prema no botón **Usar a páxina actual**. Se ten máis de un separador aberto todos eles abranse cando Firefox se abra.
4. Prema **Pechar**.

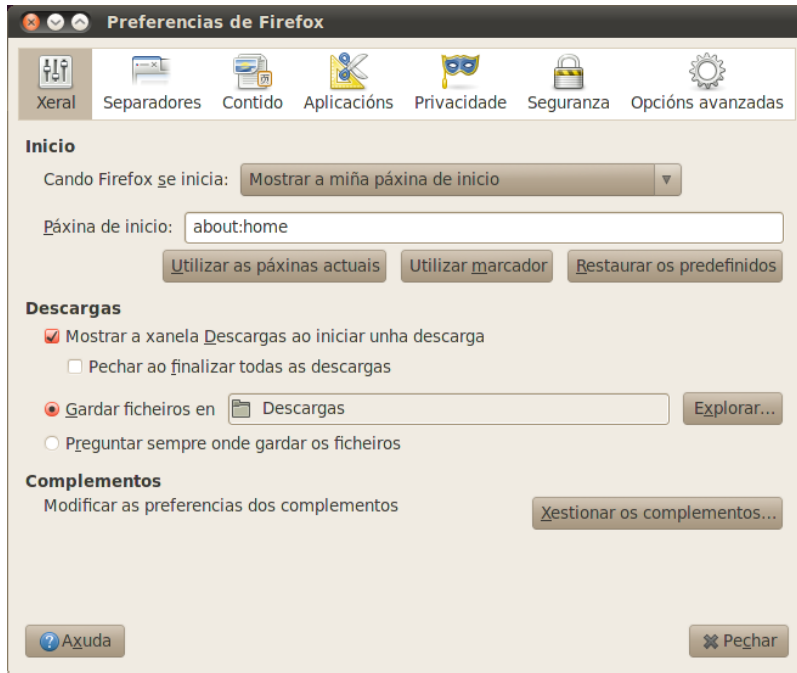

Figura 3.11: Vostede pode cambiar as configuracións de Firefox nesta xanela.

Marcadores

Mentres navega pola Web pode querer volver atrás a certas páxinas web sen ter que lembrar o seu URL.

En Firefox, pode crear *Marcadores*, que se gardan no navegador e que pode usar para volver a navegar polas páxinas web elixidas.

Marcar unha páxina

Se navegou a unha páxina web e desexa crear un marcador para futuras visitas, terá que agregar a páxina como un marcador.

Hai dous xeitos de marcar unha páxina:

- ▶ Desde a barra de menú, seleccione **Marcadores** e logo **Marcar esta páxina**. Abrirase unha xanela. Forneza un nome descritivo para o marcador e prema no botón **Feito**.
- ▶ Prema **Ctrl+D**. Abrirase unha xanela. Forneza un nome descritivo para o marcador e prema no botón **Feito**.

Navegar a unha páxina marcada

Para navegar a unha páxina marcada, abra o menú **Marcadores** desde a barra de menú, e logo seleccione o nome do seu marcador. Firefox debería abrir o marcador no separador actual.

*Tamén pode premer **Ctrl+B** para mostrar os marcadores nun panel lateral na parte esquerda da xanela do navegador. Prema **Ctrl+B** de novo para ocultar a barra lateral.*

Borrar un marcador

Se quere borrar un marcador que engadiu abra o menú **Marcadores** desde a barra de menú e prema co botón dereito do rato sobre o nome do marcador. Firefox debería abrir un menú emerxente para o seu marcador. Selecciona a opción **Borrar** desde o menú e o seu marcador debería borrarse.

Historial

Mentres está navegando o web, Firefox está gardando o seu historial de navegación. Isto permítelle volver atrás a unha páxina web que visitara anteriormente sen ter que lembrar o URL da páxina ou marcala.

Para ver o historial máis recente, abra o menú **Historial** desde a barra de menú. Deberían mostrarse as páxinas web que estivo vendo máis recentes. Selecciona unha das páxinas para volver a ela.

Para ver o historial de fai moito tempo prema CTRL+H. Firefox debería abrir un “panel lateral” na parte esquerda da xanela do navegador que contén o seu historial de navegación con categorías como “Hoxe”, “Onte”, “Últimos días”, “Este mes” e logo mes por mes.

Prema sobre un dos elementos das categorías na barra lateral para expandir esta categoría e consulte as páxinas que visitou durante ese período de tempo. Cando encontre a páxina que necesita, prema no seu título para volver a ela.

Tamén pode buscar unha páxina polo seu título. Insira algunhas letras, ou unha palabra, no campo **Buscar** na parte superior da barra lateral do historial. A barra lateral debe mostrar unha lista das páxinas web cuxos títulos coincidan coas súas palabras de busca. Prema no título da páxina que necesita para volver a el.

Se desexa ocultar a barra lateral do historial de novo, prema CTRL+H.

Limpar os datos privados

En ocasións pode querer eliminar todos os seus datos privados que Firefox almacena sobre o seu historial de navegación. Xa que estes datos só se almacenan no seu computador, pode eliminalos se quere compartir o acceso ao seu computador.

Para eliminar os seus datos privados abra o menú **Ferramentas** desde a barra de menú e seleccione **Limpar historial**. Na lista despregábel **Período para limpar** seleccione canto tempo cara atrás quere eliminar.

Se quere ter máis control sobre o que se elimina, prema no texto **Detalles** para mostrar a lista de opcións.

Para rematar, prema no botón **Limpar agora**.

Usar un navegador web diferente

Se instala un navegador web diferente no seu computador, vostede pode querer que Ubuntu use ese navegador novo como o navegador predefinido cando prema sobre ligazóns de correo electrónico, mensaxaría instantánea e outros lugares.

Para cambiar o navegador web preferido abra o menú **Sistema** desde

Figura 3.12: Vostede pode cambiar o navegador web predefinido nesta xanela.

o panel superior de Ubuntu, seleccione **Preferencias** e logo **Aplicativos preferidos**. Ubuntu debería abrir a xanela “Aplicativos preferidos”.

Na sección «Navegador web» seleccione o seu navegador web favorito, e logo prema en **Pegar**.

Ler e escribir correo electrónico

Para enviar e recibir correos electrónicos en Ubuntu pode usar o aplicativo de correo electrónico Evolution. Para iniciar Evolution, logo seleccione **Internet** e finalmente **Correo de Evolution**.

Ademais do correo electrónico, Evolution tamén pode axudalo a xestionar a súa lista de contactos, os seus calendarios e a súa lista de tarefas.

Vostede non necesita usar Evolution se está usando un sistema de correo electrónico web, como Yahoo Mail, Hotmail ou Gmail. Para acceder a estes servizos use o navegador web Firefox para acceder a eles no web.

Executar Evolution por primeira vez

Cando inicie Evolution por primeira vez, vostede debe configuralo para que se conecte coa súa conta de correo electrónico.

Ao iniciarse o Evolution debería ver a xanela do “Asistente de configuración de Evolution”, dándolle a benvida ao Evolution. Prema **Seguiente** para continuar a instalación.

A continuación, na pantalla “Restaurar desde unha copia de seguranza”, Evolution preguntarlle para restaurar unha copia de seguranza anterior. Xa que esta é a primeira vez que inicia Evolution pode premer en **Adiante** para saltar este paso.

Na seguinte pantalla, “Identidade”, debe inserir o seu nome e o enderezo de correo electrónico que desexa usar en Evolution. Insira o seu nome completo no campo **Nome completo**, e o enderezo de correo electrónico no campo **Enderezo de correo electrónico**. Pode encher a información

adicional ou deixala sen cambios se o desexa. Prema en **Adiante** cando remate.

A continuación, debería ver a pantalla “Recibindo correo”. Nesta pantalla, debe fornecer os detalles do seu servidor de correo. Se non coñece esta información debe preguntarlle ao seu administrador de rede ou comprobar o seu fornecedor de correo electrónico.

Hai dous tipos comúns de conexións de correo electrónico en Internet: IMAP e POP. Describíranse máis adiante. Nos contornos de traballo hai así mesmo dous tipos comúns, Microsoft Exchange e Novell GroupWise—para obter máis información sobre estes tipos de conexións olle a documentación do Evolution.

Estabelecer unha conexión IMAP

As conexións IMAP permítenlle xestionar o seu correo electrónico de forma remota—o correo electrónico actual e os cartafóles residen no seu servidor de correo mentres que Evolution lle permitirá ver, editar e eliminar as mensaxes e cartafóles que necesite.

Se o seu fornecedor de correo electrónico recomenda unha conexión IMAP seleccione **IMAP** desde a lista despregábel **Tipo de servidor**. No campo **Servidor**, introduza o nome do seu servidor de correo. Por exemplo, **imap.exemplo.com**. No campo **Nome de usuario** introduza o nome de usuario que usa para iniciar a sesión no seu sistema de correo electrónico, por exemplo **xoan.souto**.

O seu fornecedor de correo electrónico debería especificar as configuracións de seguranza que require para recibir correo. Se a súa conexión non usa seguranza deixe a lista despregábel **Usar conexión segura** establecida a **Sen cifrado**. Noutro caso seleccione **Cifrado TLS** ou **Cifrado SSL** segundo recomende o seu fornecedor de correo electrónico.

Logo de seleccionar estas opcións prema no botón **Adiante** para proceder á pantalla “Opcións de recepción”. Aínda que é normal deixar todas as opcións sen seleccionar, vostede pode seleccionar a opción **Comprobar novas mensaxes** para que Evolution comprobe o seu correo electrónico regularmente.

Cando remate de establecer as opcións prema no botón **Adiante** para continuar á seguinte pantalla.

Estabelecer unha conexión POP

As conexións POP permítenlle xestionar o seu correo electrónico localmente—Evolution conectarase ao seu fornecedor de correo electrónico e descargará calquera mensaxe nova que reciba e almacenaralos en cartafóles no seu computador. Todas as mensaxes descargadas eliminaranse do servidor.

Se o seu fornecedor de correo electrónico recoméndalle unha conexión POP seleccione **POP** desde a lista despregábel **Tipo de servidor**. No campo **Servidor** introduza o nome do seu servidor de correo electrónico. Por exemplo **pop.exemplo.com**. No campo **Nome de usuario** introduza o nome de usuario que usa para iniciar a sesión no sistema de correo electrónico, por exemplo **xoan.souto** ou **xoan.souto@exemplo.com**.

O seu fornecedor de correo electrónico debería especificar as configura-

cións de seguranza que require para recibir correo. Se a súa conexión non usa seguranza deixe a lista despregábel **Usar conexión segura** establecida a **Sen cifrado**. Noutro caso seleccione **Cifrado TLS** ou **Cifrado SSL** segundo recomende o seu fornecedor de correo electrónico.

Logo de seleccionar estas opcións prema no botón **Adiante** para proceder á pantalla “Opcións de recepción”. Aínda que é normal deixar todas as opcións sen seleccionar, vostede pode seleccionar a opción **Comprobar novas mensaxes** para que Evolution comprobe o seu correo electrónico regularmente.

Tamén pode querer axustar as opcións de Almacenamento de mensaxes, que determinan que fai Evolution despois de descargar o correo electrónico ao seu computador. Selecciona a opción **Deixar as mensaxes no servidor** para que Evolution manteña as mensaxes no seu sistema de correo despois de descargalas. Isto permítelle usar outro computador para volver a descargar as súas novas mensaxes. Selecciona **Eliminar despois de 7 días** para que Evolution manteña as mensaxes por uns días e as elimine despois. Pode axustar o número de días que Evolution mantén as mensaxes.

Cando remate de establecer as opcións prema no botón **Adiante** para continuar á seguinte pantalla.

Establecer as súas opcións de envío

A seguinte pantalla debería ser a pantalla “Enviando correo”. Aquí, vostede necesitará configurar a súa conexión para enviar correo a través do seu fornecedor de correo electrónico.

O tipo de conexión de envío máis común é SMTP que é o tipo de servidor seleccionado de forma predefinida.

No campo **Servidor** escriba o nome do servidor de correo saínte (tamén coñecido como servidor SMTP como lle indica o seu fornecedor de correo electrónico. Por exemplo, **mail.exemplo.com**).

Se o seu fornecedor de correo require autenticación seleccione a opción **O servidor require autenticación**. Isto é moi común en fornecedores de correo comerciais. Na sección “Autenticación” da pantalla seleccione o tipo de autenticación na lista despregábel **Tipo**—o tipo de autenticación máis común é “PLAIN”. Introduza o seu nome de usuario debaixo do campo **Nome de usuario** por exemplo **xoan.souto** ou **xoan.souto@exemplo.com**.

O seu fornecedor de correo electrónico debería especificar as configuracións de seguranza que usar para enviar correos electrónicos. Se a súa conexión on usa segura deixe a lista despregábel **Usar conexión segura** establecida a **Sen cifrado**. Noutro caso, seleccione entre **Cifrado TLS** ou **Cifrado SSL** segundo recomende o seu fornecedor de correo electrónico.

Despois de seleccionar esas opcións prema no botón **Adiante** para proceder á seguinte pantalla.

Rematar as opcións de conta

Na seguinte pantalla, “Xestión de contas”, introduza un nome descritivo para esta conta. Se vai usar máis dun fornecedor de correo en Evolution usarase este nome para distinguir entre as diferentes contas.

Cando remate, prema en **Adiante**. Isto debería abrir a pantalla “Feito”. Se

cree que inseriu todas as opcións correctamente prema **Aplicar** para rematar a configuración. Noutro caso, prema en **Atrás** para volver ás pantallas anteriores para corrixir as súas configuracións ou prema en **Cancelar** para abortar a configuración e rexeitar as configuracións da conta.

Logo de rematar a configuración, Evolution preguntarlle se o quere facer o seu cliente de correo electrónico predefinido. Prema **Si** se quere ler e enviar correos só con Evolution. Prema en **Non** se vai instalar un programa de correo electrónico diferente.

Sobre o espazo de traballo de Evolution

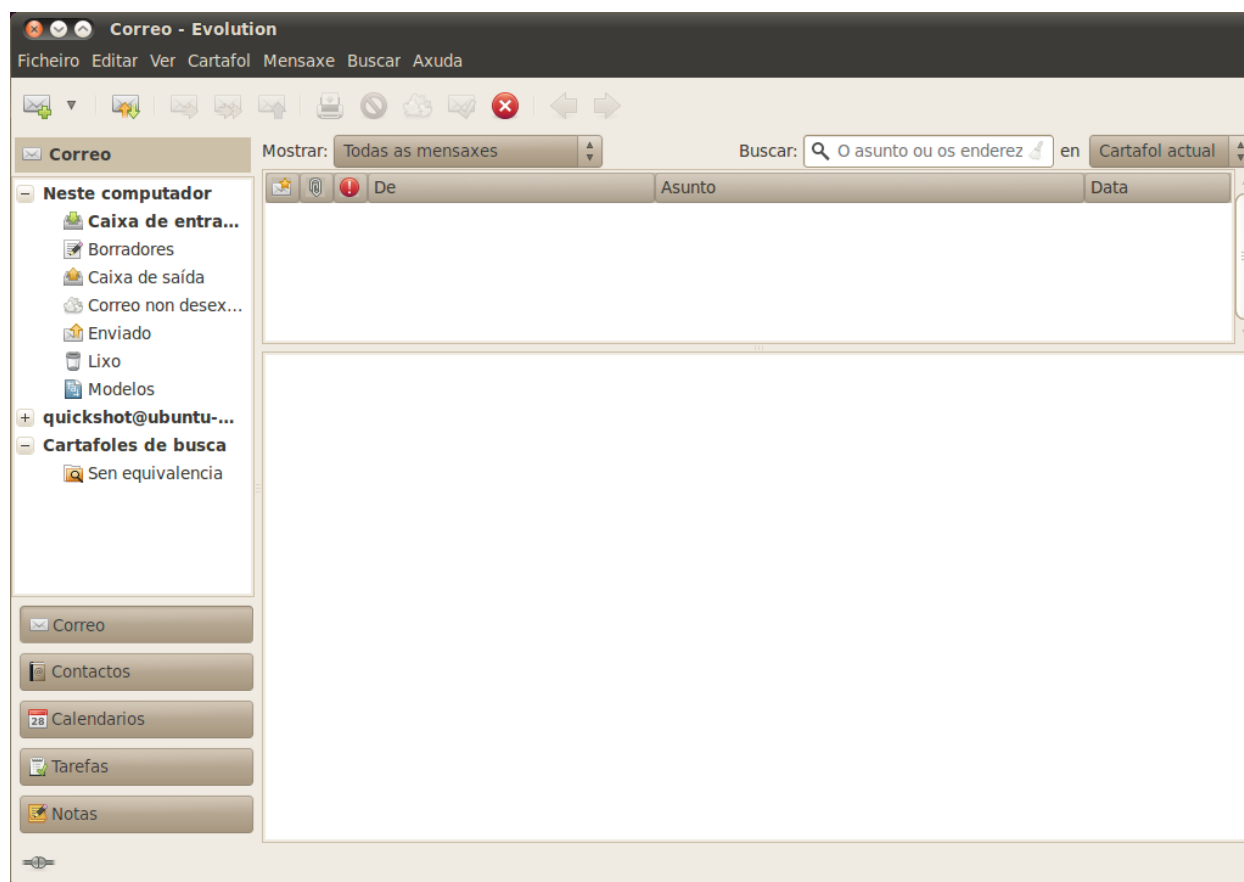

Figura 3.13: Evolution permítelle xestionar o seu correo electrónico, contactos e tarefas.

O aplicativo Evolution está dividido en catro partes. Na parte superior está a barra de menú e a barra de ferramentas. A barra de menú permítelle acceder á maioría das funcionalidades do Evolution, mentres que a barra de ferramentas dalle acceso a atallos a algunhas das características usadas máis miúdo.

Na parte esquerda da xanela encóntrase a lista de cartafoles. Cada mensaxe que envía ou recibe residirá nunha deses cartafoles.

Debaixo da lista de cartafoles na parte esquerda da xanela están os botóns de **Correo**, **Contactos**, **Calendarios**, **Tarefas** e **Notas**. Cando traballe co correo electrónico seleccionárase o botón **Correo**. Os outros botóns levaranlle a outras partes do Evolution.

Na parte dereita da xanela está a lista de mensaxes e unha previsualiza-

ción da propia mensaxe. A lista de mensaxes móstralle unha lista de mensaxes no cartafol actual, ou aquelas que coincidan coa súa busca solicitada. A previsualización da mensaxe mostra os contidos da mensaxe actualmente seleccionada na lista de enriba.

Entender as lista de cartafoles

A lista de cartafoles é unha das formas que Evolution ten para separar e categorizar o seu correo electrónico. O primeiro grupo de cartafoles na lista ten o título “Neste computador”. Este conxunto de cartafoles está nos cartafoles *locais*—só residen no seu computador. Se usa un servidor POP para obter o seu correo electrónico, calquera mensaxe que descargue porase no cartafol local **Caixa de entrada**.

Pode premer en calquera cartafol para ver o contido aparecer na lista de mensaxes na parte dereita da xanela.

Cada unha dos cartafoles que aparecen ao principio desta lista é especial:

- ▶ A **Caixa de entrada** almacena as súas mensaxes recibidas.
- ▶ O cartafol **Borradores** garda as mensaxes nas que estivo traballando, pero que aínda non enviou.
- ▶ O **Correo non desexado** almacena as mensaxes que foran identificadas como correo non desexado. O correo non desexado tamén é coñecido como “spam.”
- ▶ A **Caixa de saída** contén as mensaxes que acaba de escribir pero que non foron enviados aínda. Por exemplo, se está traballando no seu correo electrónico mentres está desconectado (se está nun avión por exemplo), pode premer no botón **Enviar** cando remate de escribilo. A mensaxe moverase á Caixa de saída e manterase alí até a seguinte vez que poida enviar ou recibir mensaxes. Cando poida enviar e recibir mensaxes todas as mensaxes de correo electrónico na súa caixa de saída enviaranse.
- ▶ **Correo enviado** contén copias das mensaxes que enviou. Cando unha mensaxe da Caixa de saída se envía, cópiase no cartafol Correo enviado.
- ▶ Os **Modelos** almacena as mensaxes de correo—mensaxes parciais que se compoñen e se gardan como modelos. Pode usar unha mensaxe almacenada como modelo no cartafol de modelos como un punto de inicio para outra mensaxe.
- ▶ O **Lixo** contén as mensaxes que foron eliminadas. Baleirarase cada vez que peche Evolution.

Se un cartafol contén unha mensaxe sen ler, o nome do mesmo aparecerá en negra ademais do número de mensaxes sen ler entre parénteses ao lado do nome do cartafol.

Se usa un servidor IMAP para obter o seu correo entón mostraranse os seus cartafoles IMAP na lista de cartafoles embaixo da sección “Neste computador”. A lista de cartafoles remoto mostrarase coa cabeceira do nome que lle deu á conta. Con IMAP, as súas mensaxes de correo electrónico chegarán á súa Caixa de entrada remota.

Ao final da lista de cartafoles, o Evolution mostra unha lista dos “Cartafoles de busca”. Estes cartafoles especiais mostran certas mensaxes que coinciden con regras de busca. Consulte a sección Encontrar mensaxes para saber máis sobre os cartafoles de busca.

Xestionar os cartafoles

Ademais dos cartafoles iniciais, pode crear os seus propios cartafoles para xestionar o seu correo.

Para crear un novo cartafol abra o menú **Cartafol** e logo seleccione **Novo**. Insira o nome do cartafol que quere crear e desde a lista de cartafoles de embaixo seleccione o cartafol *pai*. Por exemplo, se quere que o seu novo cartafol se poña baixo a Caixa de entrada seleccione o cartafol Caixa de entrada. Se seleccione “Neste computador” o seu cartafol porase baixo “Neste computador” na lista de cartafoles.

No momento que faga a súa selección, prema no botón **Crear** para crear o cartafol. O seu novo cartafol debería estar agora na lista.

Pode mover os cartafoles que creou. Para facelo prema no cartafol que quere mover, manteña premido o botón do rato e arrástreo ao seu cartafol pai novo. Cando o cursor do rato resalte o novo cartafol pai solte o botón do rato para rematar a operación.

Tamén pode premer co botón dereito sobre un cartafol e seleccionar a opción **Mover...** Logo seleccione o cartafol pai novo e prema o botón **Mover**.

Para eliminar un cartafol prema co botón dereito no cartafol e seleccione a opción **Eliminar**. Para confirmar que quere eliminar o cartafol prema no botón **Eliminar**.

Comprobar e ler as mensaxes

Comprobar o correo

Cando remate a configuración ou cando inicie Evolution no futuro, Evolution tentará primeiro conectarse ao seu fornecedor de correo para comprobar o seu correo electrónico. Para conectarse, Evolution necesita saber o seu contrasinal da conta de correo electrónico e preguntarllo.

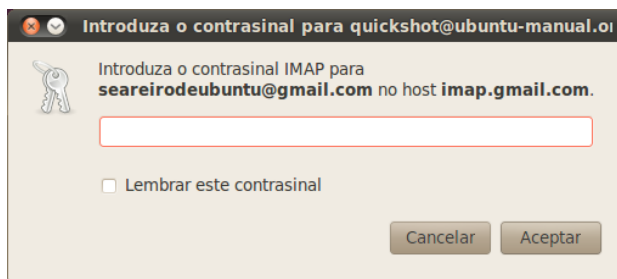

Figura 3.14: Vostede debe introducir o seu contrasinal para autenticarse na súa conta.

Na xanela “Insira o contrasinal”, introduza o seu contrasinal e prema “Aceptar”. Se o desexa que Evolution recorde este contrasinal e non quere que llo pregunte no futuro pode seleccionar a opción **Lembrar este contrasinal**.

Evolution entón mostrará a xanela “Enviar e recibir”, onde se mostrará o progreso da operación como cantas mensaxes están recolléndose.

Listado de mensaxes

Na parte superior dereita da xanela Evolution está a lista de mensaxes. Aquí é onde pode ver as mensaxes de correo para o seu cartafol seleccionado actualmente ou aquelas que coinciden cos termos dunha busca.

De forma predefinida a lista das mensaxes mostra seis columnas de información para cada mensaxe. A primeira columna é o indicador de lido/non lido. Se unha mensaxe foi lida a columna mostrará unha icona dun sobre aberto. Se unha mensaxe non foi lida a icona mostrará un sobre pechado.

A segunda columna é o indicador de anexos. Se unha mensaxe contén un ficheiro anexo Evolution mostrará unha icona dun clip de papel nesta columna. No caso contrario, a columna estará en branco.

A terceira columna é un indicador de importancia. Se alguén lle envía unha mensaxe marcada con importancia alta Evolution mostrará unha marca de exclamación nesta columna. No caso contrario, esta columna permanecerá en branco.

A cuarta columna contén o remitente da mensaxe. Tanto o nome como o enderezo de correo, ou só o enderezo de correo electrónico, deben mostrarse nesta columna.

A quinta columna contén o asunto da mensaxe do correo.

Finalmente, a sexta columna é a data na que enviou o correo electrónico.

Cando prema sobre unha mensaxe mostraranse os seus contidos no panel de previsualización embaixo da lista de mensaxes. Cando teña seleccionada unha mensaxe pode premer no botón **Responder** na barra de ferramentas para comezar a escribir unha mensaxe de resposta para enviarlla ao remitente, ou premer no botón **Responder a todos** para escribir unha mensaxe de resposta para enviarlla ao remitente e todos os destinatarios da mensaxe seleccionada.

Tamén pode premer no botón **Lixo** na barra de ferramentas para poñer unha mensaxe no cartafol de Lixo ou no botón **Correo non desexado** para movela ao cartafol Correo non desexado. Teña en conta que Evolution ou o seu servidor de correo pode clasificar algún correo como Correo non desexado.

Ademais dos botóns da barra de ferramentas pode premer sobre unha mensaxe na lista. Evolution abrirá un menú con accións que pode levar a cabo na mensaxe.

En ocasións, pode querer levar a cabo unha acción en múltiples mensaxes de correo (por exemplo, eliminar varias mensaxes, ou reenvialas a un remitente). Para facer isto en Evolution, prema e manteña a tecla CTRL mentres preme sobre varias mensaxes—as mensaxes que prema seleccionaranse. Tamén pode premer sobre unha mensaxe para seleccionala e logo premer e manter a tecla **Maiúsculas** e premer noutra mensaxe da lista. Todas as mensaxes da lista entre a selección orixinal e a última que premeu seleccionaranse. Cando teña varias mensaxes seleccionadas prema co botón dereito sobre unha delas para levar a cabo a acción desexada.

Xusto enriba da lista de mensaxes está a lista despregábel **Mostrar**, e as opcións de busca. Pode usar a lista despregábel **Mostrar** para filtrar a

súa visualización e mostrar só as mensaxes sen ler ou só as mensaxes con anexos, etc.

As opcións de busca trátaranse nunha sección posterior.

Previsualizando mensaxes

Cando seleccione unha mensaxe de correo electrónico, mostrarase o seu contido no panel de vista previa situado debaixo da lista de mensaxes.

A parte superior do panel de vista previa mostrará a cabeceira da mensaxe que contén o remitente, os destinatarios e o asunto da mensaxe así como a data na que foi enviada. Debaixo da cabeceira Evolution mostrará os contidos da propia mensaxe.

Se unha mensaxe foi enviada con formato HTML algunhas das mensaxes poderán non verse na vista previa da mensaxe. Para mostrar as imaxes que faltan abra o menú **Ver** desde a barra de menú e logo **Cargar imaxes** ou prema CTRL+H. Se a súa conexión a Internet está activa cargaranse as imaxes que faltan.

Teña en conta que o feito de cargar imaxes pode fornecer ao remitente unha forma de saber que vostede recibiu a mensaxe. Non recomendamos que cargue as imaxes das mensaxes que sospeite que son Spam.

Abrir mensaxes

En ocasións, pode que queira mostrar varias mensaxes ao mesmo tempo. Para iso, pode abrir cada mensaxe nunha xanela aparte, no lugar de velas no panel de vista previa.

Para abrir unha mensaxe na súa propia xanela, prema dúas veces nunha mensaxe da lista de mensaxes. Deberase mostrar a mensaxe nunha xanela independente. Pode volver á lista de mensaxes e abrir outra mensaxe se é preciso.

Na xanela da mensaxe aberta, pode usar as opcións da barra de menús ou de ferramentas para responder a mensaxe, arquivala, borrarla, así como levar a cabo outras accións sobre a mensaxe.

Buscar mensaxes

Hai tres formas de buscar mensaxes en Evolution: pode usar a opción de busca na parte superior da lista de mensaxes, usar a opción Busca avanzada ou crear un cartafol de busca.

Para usar a busca de lista de mensaxes introduza o texto que queira buscar no campo **Buscar** na parte superior dereita da lista de mensaxes e prema Intro. A lista de mensaxes cambiará para mostrar só as mensaxes que conteñan o texto que inseriu.

Á dereita do campo de busca debería ver unha lista despregábel de opcións como «Cartafol actual», «Conta actual», e «Todas as contas». Por omisión, o Evolution usará a opción do cartafol actual e só mostrará resultados dentro do cartafol que teña seleccionado na lista de cartafoles do lado esquerdo. Se escolle a opción «Conta actual», Evolution buscará mensaxes en todos os cartafoles dentro do correo electrónico da conta actual—así como en todos os cartafoles «Neste computador» ou nos seus cartafoles IMAP, segundo sexa a súa configuración de correo. Se ten múltiples contas de correo electrónico no Evolution, escoller a opción «Todas as contas» permite que busque por mensaxes en todas as súas contas.

Se non hai mensaxes que coincidan co texto que inseriu pode editar o texto e probar a buscar de novo. Para volver ao cartafol mostrado, abra o menú **Buscar** desde a barra de menú e logo prema sobre **Limpar** ou borre todo o texto que inseriu no campo **Buscar** e prema **Intro**.

Nalgúns casos pode necesitar buscar mensaxes con varios criterios. Por exemplo, pode querer buscar as mensaxes dun usuario en particular con unhas palabras específicas no asunto da mensaxe. En Evolution pode levar a cabo esta busca usando a función Busca avanzada.

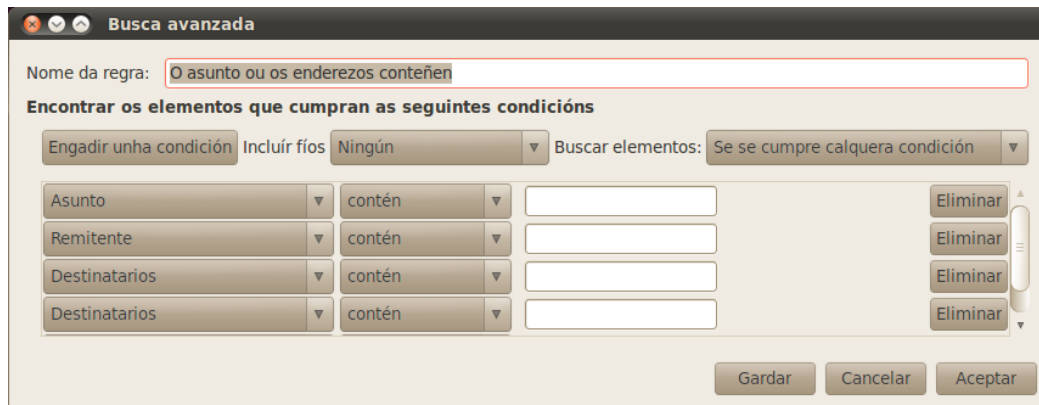

Figura 3.15: Para usar máis de un termo de busca vostede pode usar a xanela de busca avanzada.

Para usar a busca avanzada, escolla **Buscar » Busca avanzada**. Evolution debería abrir a “Busca avanzada”. Na parte intermedia da xanela, especifique os criterios de busca. Para o noso exemplo, para atopar mensaxes de meuamigo@exemplo.com que conteña «barco» no asunto, ten que escribir **meuamigo@exemplo.com** no campo de texto á dereita da lista despregábel con «Remitente» seleccionado, e introduza **barco** no campo de texto á dereita da lista despregábel co «Asunto» seleccionado. A continuación, prema no **Eliminar** á dereita de todas as liñas que non se utilizan, e botón prema no **Aceptar** para realizar a busca. A lista debería entón mostrar só as mensaxes que coinciden cos seus criterios de busca avanzada.

Cando especifique un criterio de busca avanzado pode premer sobre o botón **Engadir condición** para engadir liñas adicionais. Vostede pode cambiar a selección na lista despregábel ao comezo de cada liña para especificar un campo diferente para verificalo ou cambiar a lista despregábel con “contén” seleccionado por omisión para ter un tipo de coincidencia distinto. Refírase aos documentos de axuda de Evolution para obter máis información.

Nalgúns casos pode querer levar a cabo a mesma busca con regularidade. Por exemplo, pode querer ver todas as mensaxe de omeuamigodaalma@exemplo.com sen importar o cartafol que usara para almacenalo. Para axudarlle con este tipo de buscas, Evolution permítelle crear cartafoles de busca.

Para crear un cartafol de busca, escolla **Buscar » Crear cartafol a partir da busca** na barra de menú. Déalle un nome ao cartafol, introducíndoo no campo **Nome da regra** da parte superior. Logo, especifique os criterios de busca da mesma forma que na Busca avanzada. Despois dos criterios, escolla os cartafoles que deben ser percorridos por este cartafol de busca —por exemplo, pode escoller «Todos os locais e cartafoles remotos activos»

para buscar en todos os seus cartafolios configurados. Cando remate, prema en **Aceptar**.

Debería engadir o novo cartafol de busca á lista de cartafolios de busca cara o botón da lista de mensaxes. Se preme nun cartafol de busca seleccióneo, debería poder ver unha lista de mensaxes que coinciden co seu criterio de busca.

Subscribirse a cartafolios IMAP

Se usa IMAP para obter o seu correo electrónico, debería ver os cartafolios na lista de cartafolios na parte esquerda da xanela que ten o título da súa conta de IMAP. Os cartafolios como Caixa de entrada, Borradores, Correo non desexado e outros deberían mostrarse na lista de cartafolios.

Se vostede ten outros cartafolios na súa conta IMAP necesitará subscribirse a eles. Se se subscribe a un cartafol Evolution descargará as mensaxes de ese cartafol cando comprobe o seu correo.

Para subscribirse a un cartafol seleccione **Cartafol ▶ Subscripcións** desde a barra de menú. Evolution debería abrir a xanela “Subscripcións de cartafolios”. Desde a lista despregábel **Servidor** seleccione o seu nome de conta. Evolution debería mostrar unha lista dos cartafolios na lista de abaixo.

Selecione os cartafolios aos que desexa subscribirse seleccionando a caixa de verificación á esquerda do seu nome. Cando remate, prema **Pegar**. Os cartafolios actualizaranse a seguinte vez que comprobe o seu correo electrónico.

Crear e contestar mensaxes

Ademais de ler o seu correo electrónico, vostede pode querer responder ao correo que leu ou escribir unha nova mensaxe.

Crear unha mensaxe nova

Para redactar unha nova mensaxe prema o botón **Novo** na barra de ferramentas. Evolution debería abrir unha xanela “Redactar unha mensaxe”.

No campo **Para:** introduza o enderezo de correo do destinatario—o contacto ao que quere enviarlle este correo electrónico. Se é máis de un contacto ao que lle está escribindo separe os destinatarios con vírgulas.

Se un contacto ao que está enviándoll un correo está na axenda de enderezos, pode enviarllo polo seu nome. Comece a escribir o nome do contacto e Evolution mostrará unha lista dos contactos que coinciden co seu texto. Cando vexa o contacto ao co quere contactar prema no seu enderezo de correo ou use a frecha cara abaixo e logo prema **Intro** para seleccionar o enderezo.

Se quere mandar unha copia a varios contactos, introduza o seu enderezo de correo no campo **CC:** da mesma maneira que fixo no campo de destinatarios “Para:”. Os contactos na liña Para: e Cc: recibirán o correo e verán o resto de contactos aos que se enviou ese correo.

Se quere enviar un correo a algúns contactos sen descubrir a quen se lle enviou, pode enviar unha copia cega, ou «CCO». Para activar CCO, seleccione **Ver ▶ campo CCO** na barra de menú. Un campo CCO debería

aparecer debaixo do **CCO:**. Todos os contactos introducidos no campo **CCO** recibirán a mensaxe, pero ningún dos receptores verán os nomes ou correos dos contactos da liña **CCO**.

En lugar de escribir os enderezos de correo, ou nomes, dos contactos aos que está dirixindo a mensaxe, pode seleccionar os contactos da súa axenda de enderezos. Para facer iso, prema sobre **Para:**, **CC:** ou os botóns **CCO:** á esquerda dos campos de texto. Evolution debería abrir a xanela “Seleccionar contactos da Axenda de enderezos”. Use a lista no lado esquerdo da xanela para seleccionar o seu contacto, ou escriba unhas poucas lettras do nome ou apelido do seu contacto no campo **Buscar** para filtrar a lista de modo que se mostren só os contactos coincidentes.

Logo de identificar o contacto ao que quere dirixirse, prema sobre o seu nome na lista. Logo, prema no botón **Engadir** á esquerda ou ben os campos «Para», «CC» ou «CCO» na dereita da pantalla. O seu contacto seleccionado engadirase a esa lista. Se engadiu un contacto por erro, prema sobre o seu nome na lista da dereita, e faga clic no botón **Eliminar**. Cando acabe de escribir contactos, prema **Cerrar** para volver á pantalla de composición.

Insira un asunto para a súa mensaxe. As mensaxes deben ter un asunto para axudarlle aos seus destinatarios a identificar o correo electrónico cando están na súa lista de mensaxes. Se non inclúe un asunto Evolution avisaralle.

Insira os contidos da súa mensaxe no campo de texto grande debaixo do asunto. Non hai un límite práctico na cantidade de texto que pode incluír na súa mensaxe.

Por omisión, as novas mensaxes enviaranse no modo «Texto simple». Isto significa que nin o formato nin as imaxes se lle mostrarán ao receptor, pero a mensaxe será dificilmente rexeitada ou mostrada como ilexíbel para os receptores. Se sabe que o seu receptor usa un programa de correo e un computador actual, pode enviar mensaxes que inclúan formato. Ao usar o modo HTML, mostrarase unha nova barra de tarefas xusto debaixo do modo de selección que lle permitirá aplicar estilos avanzados e formato de mensaxes.

Cando remate de redactar o seu email prema o botón **Enviar** na barra de ferramentas da xanela. A súa mensaxe poñerase na Caixa de saída e enviarase a próxima vez que comprobe o seu correo electrónico.

Anexar ficheiros

En ocasións, vostede pode querer enviarlles ficheiros aos seus contactos. Para enviar ficheiros necesita anexalos a unha mensaxe de correo.

Para anexar un ficheiro ao correo electrónico que está escribindo prema no botón **Engadir anexo** na parte inferior dereita da xanela da mensaxe de correo. Evolution debería mostrar unha xanela “Engadir anexo”.

Selecione o ficheiro que quere incluír na súa mensaxe e prema no botón **Anexar**. Evolution volverá á xanela da mensaxe de correo e o ficheiro que seleccionou mostrarase na sección embaixo do botón **Engadir anexo**.

Responder unha mensaxe

Ademais de escribir mensaxes, vostede pode querer responder as mensaxes que reciba.

Hai tres tipos de respostas de correo electrónico:

- ▶ **Responder** (ou «Responder ao remitente»)—envía a súa mensaxe só ao remitente da mensaxe que vostede está respondendo.
- ▶ **Responder a todos**—envía a súa resposta ao remitente da mensaxe, así como a calquera que estea nas liñas Para ou Cc.
- ▶ **Reenviar**—permítelle enviar unha mensaxe con algún comentario adicional que vostede engada a varios destinatarios.

Para usar calquera destes métodos prema na mensaxe que quere reenviar e logo prema **Responder**, **Responder a todos** ou sobre o botón **Reenviar** na barra de ferramentas.

Evolution debería abrir unha xanela de resposta. Esta xanela debería semellarse moito á xanela de composición dunha nova mensaxe, pero os campos de mensaxe, Para, Cc e asunto deberían estar recheos coa información da mensaxe que vostede está respondendo. Cada liña da mensaxe anterior debería estar prefixada con un carácter “>”.

Edite o A, CC, Bcc, Asunto ou o corpo principal para axustalo ao que necesita. Cando remate a súa resposta prema sobre o botón **Enviar** na barra de tarefas. A súa mensaxe porase na Caixa de saída e enviarase cando comprobe o correo electrónico a seguinte vez.

Usar sinaturas

Para deixar unha mensaxe ao final, Evolution permítelle usar unha “sinatura”. Unha sinatura no correo electrónico é un pequeno texto que se engade na parte inferior de calquera mensaxe ou resposta.

Ao redactar ou responder a unha mensaxe, prema na lista despregábel **Sinatura** baixo a barra de tarefas, xusto sobre o campo **Para:**. Esta lista debería conter as sinaturas que teña creadas, así como unha sinatura “Autoxerada”. Se selecciona **Autoxerada**, Evolution engadirá dous guións e logo o seu nome e enderezo de correo-e na parte inferior da mensaxe.

Tamén pode especificar algunhas sinaturas personalizadas. Para crear unha sinatura abra a xanela “Preferencias de Evolution” seleccoinando **Editar ▶ Preferencias** desde a barra de menú. Na parte esquerda da xanela de preferencias de Evolution seleccione **Preferencias do editor** e logo seleccione o separador **Sinaturas**.

Prema en **Engadir** para engadir unha nova sinatura. Evolution debería abrir a xanela “Editar sinatura”. Déalle un nome á súa sinatura e introduza o contido da sinatura no gran campo de texto xusto embaixo. Cando remate, prema no botón **Gardar** na barra de ferramentas (a icona de botón que semella un disquete). O nome da súa nova sinatura debería aparecer na lista das preferencias. Cerre a xanela de preferencias para finalizar.

A súa sinatura debería mostrarse na lista despregábel na xanela de composición/resposta.

Teña en conta que en Ubuntu engádense dúas liñas de forma automática, polo que non necesita incluílas na súa sinatura personalizada

Manterse organizado

O aplicativo Evolution en Ubuntu pode manter e xestionar a súa lista de contactos.

Se xa ten configurado Evolution cunha conta de correo, non necesita máis configuracións para usar estas funcionalidades. Se non desexa usar Evolution para o correo electrónico, vostede pode usalo para xestionar os seus contactos ou manter a súa axenda de planificación, así como xestionar as súas tarefas e os recordatorios que pode crear.

Para iniciar Evolution, abra o menú **Aplicativos** logo seleccione **Internet** e finalmente **Correo electrónico do Evolution**.

Xestionar os seus contactos

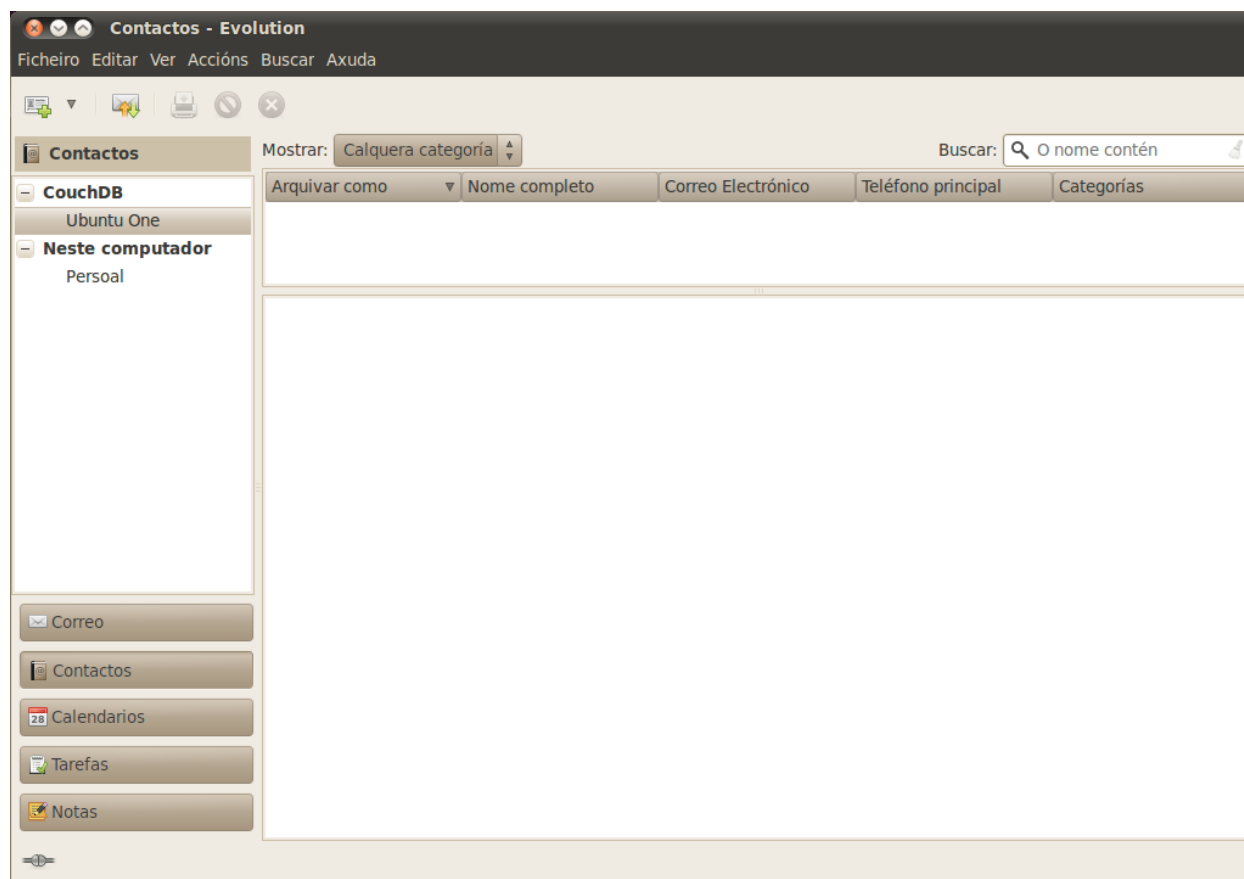

Figura 3.16: Vostede pode ver, editar e engadir contactos.

Se quere manter unha lista dos seus contactos—información de contactos persoais ou profesionais da xente e organizacións—vostede pode xestionalos en Evolution.

Para ver os contactos prema no botón **Contacts** debaixo da lista de cartafolés na parte esquerda da xanela do Evolution. A lista de cartafolés na esquerda substituirase polos tipos de axendas de enderezos. Prema nunha axenda de enderezos, por exemplo “Persoal”.

A parte dereita da xanela mostrará unha lista de contactos. Prema nun contacto para mostrar os detalles do mesmo na porción inferior da parte dereita da xanela.

Se usa Ubuntu One, pode ter dúas axendas de enderezos—unha axenda de enderezos «Persoal» gardada no seu computador, e unha axenda de enderezos «Ubuntu One». Pode engadir contactos a calquera das dúas

Unha axenda de enderezos é unha colección de contactos e listas de contactos. Pode almacenalos no seu computador, ou nun servidor remoto.

axendas de enderezos, malia que só a axenda de enderezos «Ubuntu One» está sincronizada coa súa conta Ubuntu One.

Buscar contactos

Para buscar un contacto escriba algunhas letras do nome ou apelidos do contacto na caixa de busca na parte superior dereita da xanela, e logo prema Intro. A lista inferior debería cambiar para mostrar os contactos cuxos nomes coincidan os seus termos de busca.

Engadir ou editar un contacto

Para facer cambios nun contacto existente, encontre o contacto na lista e prema dúas veces nunha entrada. Evolution debería abrir a xanela “Editor de contacto” para o contacto seleccionado.

Cambie entre os distintos separadores no editor de contactos para facer os cambios no contacto. Prema **Aceptar** cando remate de facer os cambios.

Para engadir un contacto prema no botón **Novo** na barra de ferramentas. Evolution debería abrir a xanela “Editor de contactos”. Insira a información do contacto na xanela e prema **Aceptar** cando remate.

Xestionar o seu calendario

Se quere xestionar a súa axenda con un computador, pode facelo en Ubuntu usando Evolution.

Para ver os seus calendarios prema no botón **Calendarios** debaixo da lista de cartafoles na parte esquerda da xanela do Evolution. A lista de cartafoles da esquerda substituirase pola lista dos calendarios e un minicalendario que lle mostra o mes actual.

Evolution permítelle xestionar máis de un calendario. Por exemplo, vostede pode ter un calendario persoal e un calendario para os estudos ou traballo. Vostede pode subscribirse a un calendario dun amigo ou membro da familia que pode seleccionar para compartir o seu calendario con vostede.

Prema nun dos calendarios da lista. De forma predefinida, debería mostrar o calendario “Persoal” na lista. No medio da xanela debería ver agora o día actual, que mostra todas as horas do día actual.

O calendario xa ten algúns eventos, Evolution debería mostrar o evento na vista do día entre as horas onde o evento comeza e remata. Vostede pode premer dúas veces para abrir os seus detalles, ou arrastrar o evento a unha hora ou data distinta para replanificalo.

Na vista do día, vostede pode premer nun día diferente no minicalendario na parte esquerda da pantalla. Evolution mostrará dito día na vista do día.

Tamén pode querer ver máis dun día de cada vez. Isto permitiralle comparar horarios en diferentes días, ou atopar un día libre para un evento que quere programar. En Evolution, pode premer no botón **Semana laboral** ou no botón **Semana** da barra de ferramentas para ver unha semana enteira, ao mesmo tempo. Prema no botón **mes** na barra de ferramentas para ver unha vista do mes enteiro—se un evento é de difícil lectura debido ao pequeno espazo asignado a cada día, pode pasar o cursor do rato sobre o evento para que Evolution mostre o título completo do evento. Finalmente, o botón

Lista na barra de ferramentas mostra as citas futuras nunha lista, o que lle permite ver todas as súas citas vindeiras dun golpe.

Na parte dereita da xanela, o Evolution mostra unha lista de tarefas e recordatorios. Vostede pode engadir unha nova tarefa ou recordatorio ao Evolution.

Engadir un novo evento

A forma máis sinxela de engadir unha nova tarefa é premer nunha hora na vista do día e comezar a escribir. Aparecerá unha “burbulla” de evento que contén o texto que está escribindo. Se quere engadir un evento máis longo, arrastre o seu rato desde a hora de inicio até a de finalización e comeze a escribir.

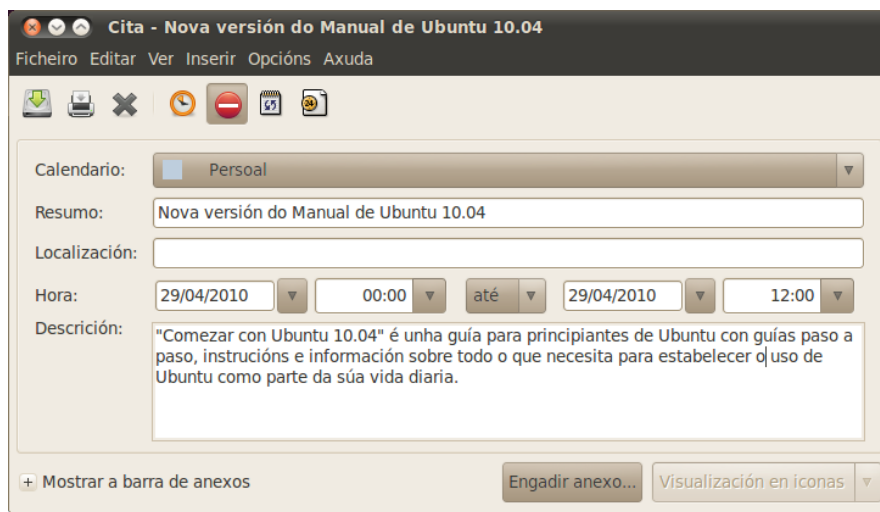

Figura 3.17: Vostede pode organizarse engadindo eventos ao seu calendario.

Para engadir un novo evento sen usar a vista do día, prema no botón **No-vo**. Evolution debería abrir a xanela “Cita”. No campo **Resumo**, introduza un título breve para o evento tal como quere que apareza no calendario. Opcionalmente especifique a localización e introduza unha descrición máis longa se quere. Asegúrese de que a hora, o día, así como a duración, son as que vostede quere. Finalmente, prema no botón **Gardar** na barra de tarefas para gardar este novo evento (o botón parece un disquete, que está como primeiro botón na barra de tarefas).

Estabelecer una reunión

Se quere programar un encontro con un dos seus contactos, Evolution pode axudarlle enviándolle unha invitación e procesar as respostas.

Para crear unha invitación a unha reunión seleccione **Ficheiro ▶ Novo ▶ Reunión** desde a barra de menú. Especifique o asunto, localización, hora e duración e por último a descrición para crear unha reunión normal.

Vostede necesitará engadir asistentes a esta reunión. Para engadir un asistente prema no botón **Engadir**. Na lista de asistentes, Evolution engadirá unha nova fila—escriba o enderezo de correo electrónico do asistente ou o nome de contacto.

Cando remate de engadir os asistentes prema no botón **Gardar** na barra de ferramentas. Evolution debería preguntarlle se quere enviar as invitacións da reunión aos seus participantes seleccionados. Prema **Enviar** para enviar estas invitacións. As invitacións enviaranse a seguinte vez que comprobe o correo en Evolution.

Se o seu contacto selecciona responder a invitación da reunión, Evolution mostraralle unha nova mensaxe. No corpo da mensaxe de correo electrónico, Evolution mostrará o botón **Actualizar o estado dos asistentes**. Prema nese botón para marcar o seu contacto como un asistente á reunión.

Usar a mensaxaría instantánea

A mensaxaría instantánea permítelle comunicarse coas persoas que coñece en tempo real. Ubuntu inclúe o aplicativo Empathy que lle permite usar a mensaxaría instantánea e manterse en contacto cos seus amigos. Para iniciar Empathy, abra o menú **Aplicativos** desde a barra de menú, seleccione **Internet** e logo **Ciente de mensaxaría Empathy**.

Empathy permítelle conectar a varias redes de mensaxaría instantánea. Vostede pode conectar a AIM, Gadugadu, Google Talk, Groupwise, ICQ, Jabber, MSN, Myspace, qq, XMPP, Sametime, Silc, SIP, Yahoo, ou Zephyr.

Executar o Empathy por primeira vez

Cando abra Empathy por primeira vez necesitará configuralo cos detalles das súas contas de mensaxaría instantánea.

Cando se inicie Empathy poderá ver a xanela “Benvida ao Empathy”. Seleccione a opción correspondente segundo o seu caso.

Xa ten unha conta

Se vostede ten unha conta que usou anteriormente con outro programa de mensaxaría instantánea seleccione a opción **Si, introduciréi os meus detalles de conta agora**. Logo prema **Adiante** para continuar.

Na seguinte pantalla, seleccione o tipo da súa conta desde a lista despregábel **Que tipo de conta de converta ten?** Logo introduza os detalles da súa conta no campo inferior.

Dependendo do tipo de conta que seleccione, Empathy debe solicitarlle que introduza o seu nome de usuario ou un ID para a súa conta, seguida do seu contrasinal.

Se non recorda a información da súa conta, terá que visitar a páxina web da rede de mensaxaría instantánea para recuperar esa información.

Se ten outra conta para engadir seleccione a opción **Si**, e prema **Adiante** para repetir o proceso anterior. Cando remate de inserir todas as contas deixe a opción **Non, é todo por agora** seleccionada e prema no botón **Aplicar** para rematar o proceso de instalación.

A continuación, Empathy debería mostrar a pantalla “Insira os detalles persoais”. Se completa esta información poderá comunicarse coa xente que está na súa rede local tanto na casa como na oficina.

Insira o seu nome no campo **Nome** e o seu apelido no campo **Apelido**.

Figura 3.18: Creando unha conta de mensaxaría instantánea en Empathy.

Escriba a forma pola que os usuarios da súa rede local o identifican no campo **Alcume**. Cando complete toda a información prema en **Aplicar**.

Se non quere comunicarse coas persoas da rede local, seleccione a opción **Non quero activar esta característica por agora** e prema en **Aplicar**.

Gustaríalle ter unha conta

Se non ten unha conta que poida usar, pode crear unha seleccionando a opción **Non, quero unha nova conta**. Prema **Adiante** para mostrar o seguinte conxunto de opcións.

Selecione o tipo de conta que quere engadir desde a lista despregábel de abaixo **Que clase de conta de chat quere crear?** Vostede pode crear tanto unha conta de Jabber como de Google Talk.

A continuación introduza o nome de conta que queira no campo de texto e no seguinte campo de texto insira un contrasinal que desexe. Se quere configurar outra conta seleccione a opción **Si**, e repita o proceso anterior.

Cando teña introducidas todas as contas deixe seleccionada opción **Non, isto é todo por agora** e prema **Adiante**.

Empathy debería mostrar a xanela “Insira os detalles persoais”. Ao fornecer esta información poderá comunicarse coa xente da súa rede local tanto no traballo como na casa.

Insira o seu **Nome** no campo de texto e introduza o seu **Apelido** no seguinte texto. No campo **Alcume** insira o seu alcume polo que vostede vai ser identificado. Cando complete todos os campos de texto prema en **Aplicar** para gardar as súas preferencias.

Se non quere falar coa xente da súa rede local seleccione **Non quero activar esta característica agora** e prema **Aplicar**.

Desexa falar coas persoas próximas

Se só quere comunicarse coa xente na súa rede local tanto na casa como no lugar de traballo seleccione a opción **Non, só quero ver á xente conectada que estea próxima por agora**.

Prema en **Adiante** para mostrar o seguinte conxunto de opcións. Insira o

Note: Se desexa crear outro tipo de conta terá que visitar a páxina web relacionada e ir á sección “Xa ten unha conta”.

seu **Nome** no campo de texto e introduza o seu **Apelido** no seguinte campo. No campo **Alcume** insira o seu alcume polo que será identificado. Cando teña completados todos os campos prema en **Adiante**.

Figura 3.19: Vostede pode falar coa xente próxima inserindo a súa información.

Cambiar configuracións da conta

Se necesita engadir máis contas despois da primeira execución, abra o menu **Editar** e logo seleccione **Contas**. Empathy mostrará a xanela “Contas de mensaxaría e VoIP”.

Engadir unha conta

Para engadir unha conta prema no botón **Engadir**. O Empathy debería mostrar algunhas opcións na parte dereita da xanela. Seleccione o seu tipo de conta na lista despregábel **Protocolo**. A continuación, introduza o nome da súa conta no primeiro campo de texto. Logo, introduza o seu contrasinal no campo de texto **Contrasinal**. Finalmente, prema no botón **Iniciar sesión** para gardar e verificar as súas preferencias.

Editar unha conta

Pode necesitar editar unha conta se cambia o seu contrasinal ou se se obtén un contrasinal equivocado. Seleccione a conta que quere cambiar no lado na esquerda da xanela “Contas”. Empathy debería mostrar a configuración actual da conta. Unha vez feitos os cambios, prema **Gardar**

Eliminar unha conta

Para eliminar unha conta seleccionada desde a parte dereita da xanela seleccione a que desexa e prema **Eliminar**. Empathy debería abrir a xanela “Está seguro de que quere eliminar”. Prema no botón **Eliminar** para confirmar que quere eliminar a conta ou prema **Cancelar** para manter a conta.

Editar os contactos

Engadir un contacto

Para engadir unha conta abra o menú **Conversa** e seleccione **Engadir contacto**. Empathy debería abrir a xanela “Novo contacto”

Na lista despregábel **Conta** seleccione a conta onde engadir o contacto. Debe engadir o mesmo tipo de conta que coincida co deles.

Por exemplo se o enderezo do seu contacto remata en “@googlemail.com” entón terá que engadilo a unha conta que remata en “@googlemail.com”. Por outra banda se o enderezo do contacto remata en “@hotmail.com” terá que engadilo a unha conta que remata en “@hotmail.com”.

Cando escolla unha conta á que quere engadir o contacto necesita inserir entre o seu ID de inicio de sesión, nome de usuario, nome en pantalla ou o seu correo electrónico no campo **Identificador**.

Logo, no campo de texto **Alias** introduza o nome do contacto da forma na que quere velo na súa lista de contactos. Prema **Engadir** para engadir o contacto á súa lista de contactos.

Eliminar un contacto

Prema no contacto que quere eliminar e abra o menú **Editar**, logo seleccione **Contacto** e **Eliminar**. Isto abrirá a xanela “Eliminar contacto”.

Prema no botón **Eliminar** para confirmar que quere eliminar un contacto ou prema **Cancelar** para mantelo.

Comunicarse cos seus contactos

Texto

Para comunicarse con un contacto, seleccione o contacto na xanela principal de Empathy e prema dúas veces sobre o seu nome. Empathy debería abrir unha xanela nova onde pode escribir as mensaxes ao seu contacto e ver un rexistro das mensaxes anteriores.

Para enviar unha mensaxe ao contacto, teclee a súa mensaxe no campo de texto situado debaixo do historial de conversacións.

Cando teña escrita a súa mensaxe prema a tecla **Intro** para enviar unha mensaxe ao seu contacto. Se está comunicándose con máis dunha persoa todas as conversas mostraranse en separadores na mesma xanela.

Son

Se o contacto ten capacidade de recibir audio entón haberá unha icona dun micrófono xunta o seu nome. Prema na icona do micrófono para abrir un menú emerxente. Escolla a opción **Chamada de audio** do menú. Empathy debería abrir a xanela “Chamar”.

Esta xanela mostra a súa imaxe á dereita e as imaxes do contacto á esquerda. Asegúrese que o seu micrófono e altavoces están conectados e proceda coa conversa de son. Vostede pode rematar a conversa premendo no botón **Colgar**.

Vídeo

Se o seu contacto pode facer conversas de vídeo haberá unha icona cunha cámara web ao lado do seu nome. Prema sobre a icona para abrir un menú emerxente. Selecciona a opción **Chamada de vídeo** desde o menú. Empathy debería abrir a xanela “Chamada”.

Esta xanela mostra a visualización da súa cámara web na parte superior dereita e os contactos de cámara web no medio.

Se non ten unha cámara web mostrarase a súa imaxe no seu lugar. Vostede pode rematar a chamada premendo no botón **Colgar**.

Enviar e recibir ficheiros

Enviar un ficheiro

Cando está nunha conversa con un contacto e desexa enviarlle un ficheiro abra o menú **Contacto** e logo seccione **Enviar ficheiro**.

Empathy debería abrir a xanela “Seleccionar un ficheiro”. Busque o ficheiro que desexa enviar e prema no botón **Enviar**. Abrirase unha xanela “Transferencias de ficheiro” mostrando o ficheiro seleccionado e o seu progreso de transferencia.

Cando remata unha transferencia de ficheiro, vostede pode pechar a xanela de “Transferencias de ficheiro”.

Recibir un ficheiro

Cando un contacto quere enviarlle un ficheiro, a súa icona de estado á esquerda do nome do contacto parpadeará cunha icona dun avión de papel.

Para recibir un ficheiro prema dúas veces sobre o nome do contacto. Empathy debería abrir a xanela “Seccione un destino”. Seccione un lugar onde quere que Empathy garde o ficheiro e prema **Gardar**. Empathy debería abrir a xanela “Transferencias de ficheiro”.

A xanela “Transferencia de ficheiros” móstralle o progreso das transferencias de ficheiros actuais. Pode deter as transferencias de ficheiros premendo no botón **Deter**, abra os ficheiros transferidos premendo no botón **Abrir**, e limpe a lista de ficheiros completamente transferidos premendo no botón **Limpar**.

Cambiar o seu estado

Pode usar o seu estado para mostrarlle aos seus contactos como está de ocupado ou que está a facer. Pode usar o status estándar, que son «Dispoñíbel», «Ocupado», «Invisíbel» e «Desconectado». Pódense cambiar na xanela principal do Empathy mediante a lista despregábel que está na parte superior da xanela.

A mesma lista despregábel permítelle establecer un estado personalizado seleccionando “Mensaxe personalizada...” ao lado da icona que coincide co seu estado. Escriba o que queira dicir no seu estado e prema sobre a marca de verificación verde.

Cambiar a súa imaxe

A súa imaxe é o que os seus contactos ven ao carón do seu nome na súa lista de contactos. A imaxe predefinida é unha silueta dunha persoa. Pode cambiar a súa imaxe abrindo o menú **Editar** e logo seleccionando **Información persoal**.

Empathy debería abrir a xanela “Información persoal”. Desde a lista despregábel **Conta** seleccione a conta que quere cambiar e logo prema sobre a imaxe na parte dereita da xanela.

Empathy debería abrir a xanela “Selecione a súa imaxe de avatar”. Atope o ficheiro que contén a súa imaxe, e prema **Abrir**. Se quere volver ao avatar predefinido, prema no entanto sobre o botón **Sen imaxe**.

Microbloguear

Pode conectarse a varios servizos de microbloguexo abrindo o menú **Aplicativos**, escolla **Internet** e logo **Cliente social Gwibber**. Até que engada as súas contas abrírase a xanela “Contas de difusión...”.

Despois de engadir as contas a xanela “Mensaxes de difusión sociais”.

Nesta xanela na lista despregábel **Engadir novo** pode seleccionar entre Flickr, Twitter, StatusNet, Qaiku, Facebook FriendFeed, Digg e Identi.ca.

Figura 3.20: Gwibber permítelle engadir diferentes tipos de conta.

MeMenu

Se preme sobre o seu nome no panel superior verá o “MeMenu”, na caixa de embaixo do seu nome pode escribir unha mensaxe para enviar aos sitios que ten configurados en Gwibber.

Tamén pode cambiar as súas configuracións da conta ao premer sobre **Contas de difusión...**, isto abrirá a xanela “Contas de difusión...”.

Cambiar contas

Para engadir máis contas despois de que engadira algunha, prema no menú **Editar** e logo **Contas**, abrírase a xanela “Contas de difusión...”.

Engadir contas

En “Contas de difusión...” prema **Engadir...** cada conta necesita que introduza os seus detalles da conta. Os detalles que se requiren para cada conta móstranse a continuación.

Flickr: para configurar unha conta de Flickr todo o que necesita é unha ID de inicio de sesión.

Twitter: require un nome de usuario e un contrasinal.

StatusNet: require un ID, un dominio e un contrasinal.

Qaiku: Necesitará unha chave de API, as instrucións para isto están na xanela de Gwibber. Tamén necesita o seu ID de inicio de sesión.

Facebook: Prema **Autorizar**, introduza o seu enderezo de correo e o seu contrasinal e prema **Conectar**. Se quere ser quen mandar mensaxes a Facebook desde Gwibber, prema **Permitir publicar**, caso contrario prema **Non permitir**.

Se quere que Gwibber mostre as súas orixes de novas necesita premer en **Permitir acceso**, en caso contrario **Non permitir**. Tamén necesita permitir as actualizacións de estado—prema **Permitir as actualizacións de estado**; se non quere que Gwibber poida actualizar os seus estados, prema **Non permitir**.

Para que Gwibber interactúe con Facebook cada vez que o usa terá que ter autorización constante. Se non é así debe autorizalo cada vez que o use. Para permitir a autorización constante prema **Permitir**.

FriendFeed: Requírese unha chave remota para o seu fluxo de amigos, Gwibber fornece información sobre onde obtela. Tamén necesita un ID de inicio de sesión.

Digg: o ID de inicio de sesión é todo o que necesita para Digg.

Identi.ca: require un login ID e un contrasinal para Identi.ca.

Eliminar contas

Na xanela “Contas de difusión...” seleccione a conta que quere eliminar e prema **Eliminar**.

Como mostra as contas Gwibber

Gwibber permítelle enviar mensaxes tanto a todos, a un como a unha selección de contas. Isto pode establecerse na parte inferior da xanela “Mensaxe de difusión social”, para cada unha das contas coas que poida enviar mensaxes terá unha icona. Premendo sobre unha icona que estea como desactivada (aparece en gris) significa que non enviará mensaxes a esa conta.

Cando teña decididas as contas ás que quere enviar a súa mensaxe escriba a mensaxe no campo de texto sobre as iconas, logo prema **Enviar**.

Cada unha das súas contas terá un conxunto de iconas coas que ir, mostraranse na man esquerda da xanela “Mensaxe de difusión social”. O conxunto de iconas que vai cunha conta ten unha cor de fondo, cada unha destas iconas permítelle realizar tarefas desa conta específica.

Visualización e edición de fotos

Para ver e editar fotos en Ubuntu, pode usar o aplicativo Xestor de fotografías F-Spot. Para iniciar F-Spot, abra o menú **Aplicativos**, escolla **Gráficos**, logo **Xestor de fotografías F-Spot**.

De forma predefinida F-Spot mostra as fotos ordenadas por data. Pode ver as súas fotos dun mes específico premendo sobre o mes na liña de tempo perto da parte superior da xanela.

Tamén pode reproducir unha presentación coas súas imaxes premendo sobre o botón Reproducir na barra de ferramentas (este botón seméllase a un triángulo verde).

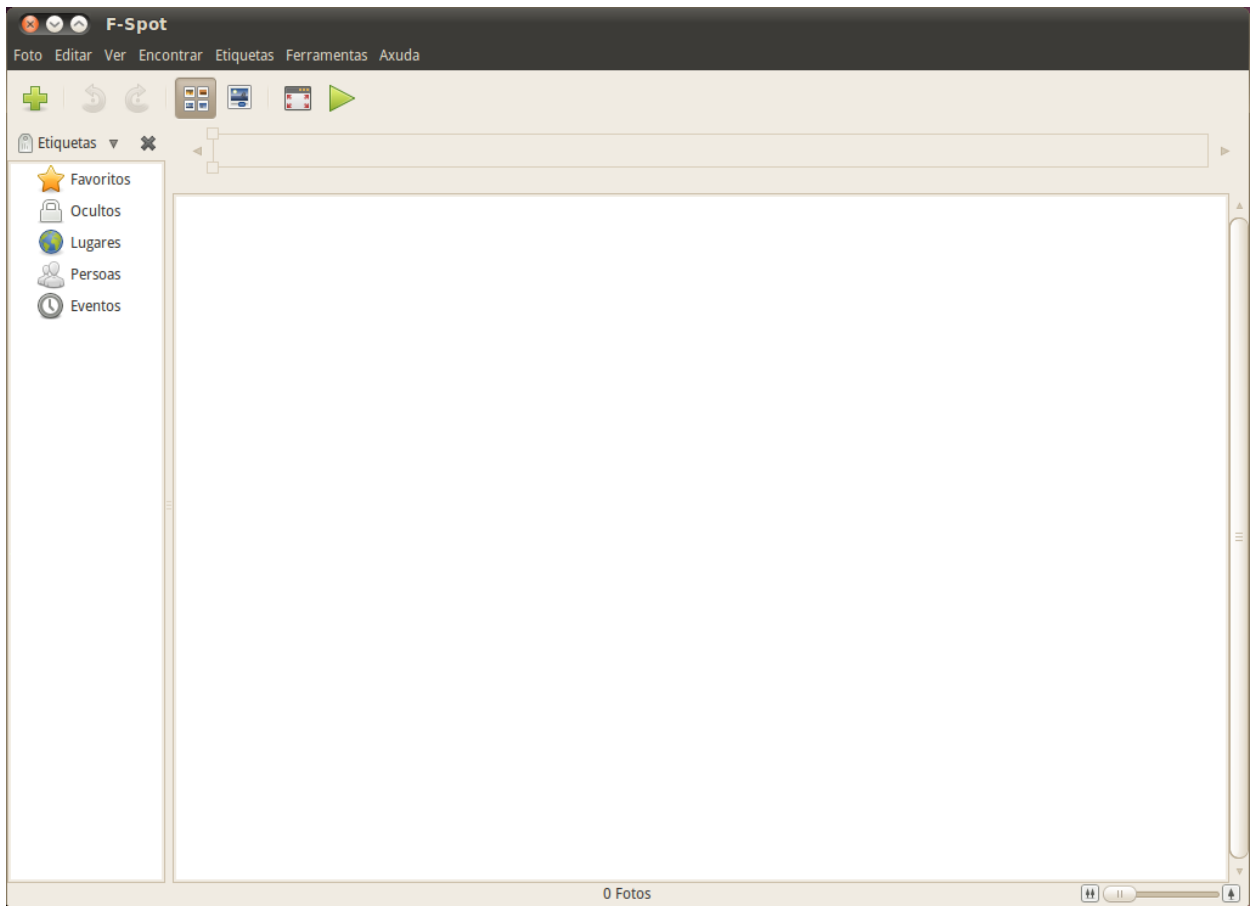

Figura 3.21: F-Spot permítelle almacenar, etiquetar e editar as súas fotos.

Esta guía continuamente se refire á barra lateral da esquerda. Se non pode vela abra o menú **Ver** e logo seleccione **Compoñentes** finalmente seleccione **Barra lateral**—asegúrese que esta opción está seleccionada.

Versión do sistema

Ao editar unha foto, F-Spot crea unha nova versión de modo que o orixinal non se perde. Pode crear unha nova versión abrindo o menú **Foto**, escoller **Crear nova versión**dots. Isto abre a xanela “Crear unha nova versión”. No campo de texto **Nome** pode escribir como lle gustaría que se chamase a versión e premer sobre o botón **Aceptar**. Unha versión nova se creará entón.

Pode ver as versións anteriores das súas fotos premendo sobre a foto que desexa ver e logo premendo sobre o botón **Editar imaxe**. Isto cambia a barra lateral da esquerda á barra lateral “Editar”. Na parte inferior esquerda a lista despregábel **Versión** permítelle seleccionar as versións anteriores da foto.

Pode querer renomear unha versión se recorda de que versión se trata. Para renomear unha versión, prema sobre a foto que quere cambiar, prema sobre botón **Editar imaxe**. Isto cambia a barra lateral esquerda pola barra lateral «Editar». Na esquina inferior esquerda da lista despregábel **Version** pode escoller a versión da foto que quere renomear.

Abra o menú **Foto** e seleccione **Renomear a versión**. Isto abrirá a xanela “Renomear versión”. Insira un nome novo no campo de texto **Novo nome** logo se quere renomear a versión prema **Aceptar**. Se non quere renomear a versión prema **Cancelar**.

Cando edite fotos, pode cometer un erro e pode decidir eliminar esa versión que xa non necesita. Para eliminar unha versión, prema sobre a foto que desexa cambiar e prema no botón **Editar imaxe**. Isto cambia a barra lateral da esquerda pola de «Editar». No ángulo inferior esquerdo da lista despregabel **Versión** escolla a versión da foto que quere borrar. A seguir, abra o menú **Foto**, logo, escolla **Eliminar versión**. Isto abrirá a xanela “Está seguro de quer eliminar?”. Se desexa eliminar a versión, prema versión **Eliminar**. Se non quere borrar a versión, prema sobre **Cancelar**.

Importar

Cando inicie F-Spot por primeira vez verá a xanela “Importar”. Despois do primeiro inicio vostede pode importar máis fotos premendo sobre o botón **Importar**.

Cando vostede importe algunhas fotos só se mostrarán as fotos que acaba de importar. Para mostrar todas as súas fotos prema sobre a **X** gris á dereita do **Buscar** azul.

Seleccionar onde F-Spot garda as fotos

Cando importe imaxes na xanela “Importar” a opción **Copiar os ficheiros do cartafol Fotos** determina onde se gardan as fotos.

Se a opción **Copiar ficheiros ao cartafol de fotos** está seleccionada, entón F-Spot abrirá unha copia das fotos no cartafol **Fotos**, que está dentro do seu cartafol **Imaxes**. As imaxes ordénanse entón por ano, mes e logo data.

Se a opción **Copiar os ficheiros ao cartafol de fotos** non está seleccionada F-Spot non copiará as imaxes ao seu cartafol de **Fotos**.

Importar desde un ficheiro

Para importar as fotos que están gardadas no seu computador seleccione **Seleccionar cartafol** desde a lista despregábel **Fonte de importación**. Isto abre a xanela “Importar”. Navegue até o cartafol que contén as súas fotos e prema **Abrir**.

Cando a barra de carga diga «Carga feita» todas as fotos nese cartafol e calquera subcartafol se mostrarán entón na xanela “Importar”. Pode excluír

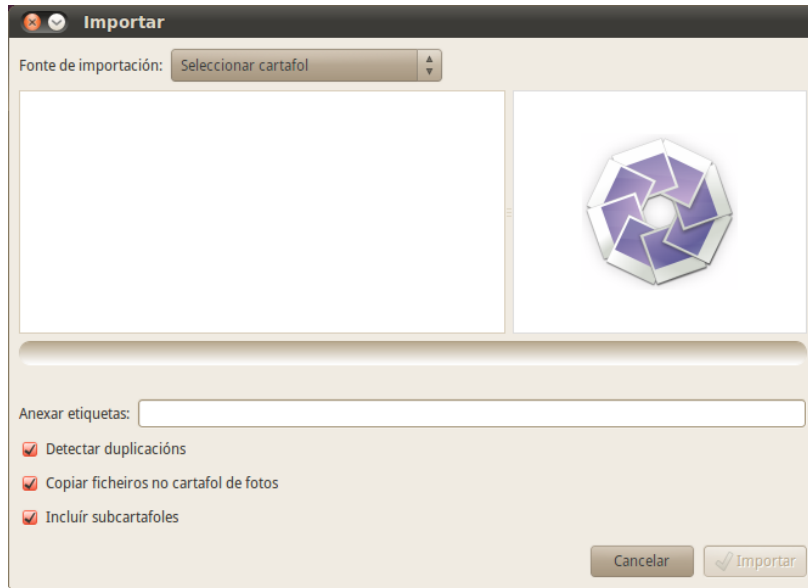

Figura 3.22: Vostede pode importar todas as súas fotos.

a importación de fotos de subcartfoles deseleccionando a opción **Incluír subcartafoles**.

Todas as fotos se importan de modo predefinido, pero pode escoller importar só algunhas delas. Para facelo así, manteña a tecla **CTRL** premida mentres fai clic sobre as fotos que quere importar. As duplicadas détéctanse automaticamente cando a opción **Detectar duplicacións** está seleccionada.

Vostede pode engadir etiquetas escribindo os nomes das etiquetas actuais no campo de texto **Anexar etiquetas**. Se quere usar varias etiquetas escribaas separadas por vírgulas.

Cando teña seleccionadas as fotos que quere importar prema sobre o botón **Importar**.

Desde unha cámara dixital

Para importar fotos dunha cámara dixital, conecte a cámara no porto USB do seu computador e acenda a cámara. Se a súa cámara se detecta, Ubuntu debería abrir unha nova xanela solicitándolle a importación de fotos. Asegúrese de que está seleccionado **Abrir F-Spot** na lista despregábel e prema o botón **Aceptar**. Isto mostrará a xanela “importar”. Na lista despregábel **Importar orixe** escolla a opción que aparece como **...Cámara**.

Abrirase unha xanela “Seleccionar fotos para copiar da cámara...”. Poderá entón seleccionar as fotos que quere copiar. Todas as fotos están seleccionadas de modo predeterminado pero pode engadir ou eliminar fotos concretas mantendo a tecla **CTRL** premida mentres fai clic sobre as fotos que quere deseleccionar.

Pode anexar etiquetas para todas elas premendo na opción **Anexar etiqueta** e seleccionar a etiqueta na lista despregábel **Anexar etiqueta**. Para obter máis información sobre as etiquetas consulte [Organizar as fotos](#).

Pode cambiar onde se gardan os ficheiros na lista despregábel **Localización de destino**. O cartafol predefinido é **Fotos**—isto é onde F-Spot garda as fotos.

Unha vez que escolleu as fotos que quere importar, prema no botón **Copiar**. Deberíase abrir a xanela “Transferindo as fotografías” e mostrarse o progreso da copia. Cando remate a copia, a barra de progreso mostrará o texto **Descarga rematada**. Por último, prema no botón **Aceptar** para mostrar as súas fotos no F-Spot.

Organizar as fotos

F-Spot permítelle buscar fotos do mesmo tipo de forma sinxela usando etiquetas. Pode aplicar tantas etiquetas a unha foto como queira.

Para aplicar etiquetas ás fotos primeiro seleccione as fotos. Logo prema co botón dereito sobre as fotos e seleccione **Anexar etiqueta**. Prema a etiqueta que quere engadir ás súas fotos. Pode entadir etiquetas ao importar as fotos como se cubre na sección “Importando”.

Pode engadir novas etiquetas abrindo o menú **Etiquetas** e seleccionando **Crear nova etiqueta....** Isto abrirá a xanela “Crear nova etiqueta”. Insira o nome da etiqueta no campo de texto **Nome da nova etiqueta**;, ademais a lista despregábel **Etiqueta nai**: permítelle seleccionar a etiqueta “nai” para a súa nova etiqueta.

Editar as súas imaxes

Pode querer editar algunhas das fotos que importou a F-Spot. Por exemplo, pode que queira eliminar algo nas marxes, algunha decoloración, arranxar os ollos vermellos ou endereitar unha foto. Para editar unha foto prema sobre a foto que queira editar e logo faga clic no botón **Editar imaxe**. Isto cambia a barra lateral na esquerda da xanela de “F-Spot”. O panel mostrará oito opcións: **Recortar**, **Reducir ollos vermellos**, **Desaturar**, **Efecto sepia**, **Enderezar**, **Foco suave**, **Cor automática**, e **Axustar cores**. Algunhas destas opcións explícanse con máis detalle na seguinte sección.

Recortar fotos

Pode querer recortar unha foto para cambiar o enmarcado ou eliminar partes dos bordos da foto. Prema en **Recortar** no panel lateral logo na lista despregábel **Seleccione a área a recortar** e seleccione o radio polo que quere recortar. Podería querer seleccionar o radio para que coincida co radio que desexa imprimir polo que a foto non se estirará.

Pode crear as súas constantes se unha das predefinidas non se axusta aos seus requirimentos. Isto faise seleccionando **Ratios personalizados** desde a lista despregábel **Seleccionar a área a recortar**. Isto abre a xanela “Constantes de selección”. Prema en **Engadir** para crear unha nova entrada á esquerda da xanela.

Cando teña seleccionada a súa constante mova o cursor a unha das esquinas da selección da foto que quere manter. Prema e manteña o botón esquerdo do rato e arrástreo á esquina oposta da selección que quere manter. Solte o botón do rato para rematar a selección de recorte.

Para redimensionar a caixa de selección de recorte mova o rato até que unha frecha apunte á caixa de selección de recorte que quere mover. Prema

e manteña co botón esquerdo do rato e mova o rato até que o borde estea no lugar dereito.

Todas as proporcións funcionan tanto en modo retrato como apaisado. Para cambiar entre elas debe premer no borde dunha caixa de selección de recorte como se fora a redimensionar a caixa. Ao mover o cursor entre os trocadores da parte superior dereita e a inferior esquerda cambiará entre os modos retrato e apaisado.

Reducción de ollos vermellos

Se tomou unha foto e o flash causou que a persoa teña os ollos vermellos, este problema pode arranxarse no F-Spot. Primeiro, prema no botón **Reducir ollos vermellos**. Mova o cursor a unha esquina do ollo da persoa, prema o botón esquerdo do rato e sen soltalo arrastre o cursor á esquina oposta do ollo. Logo, solte o botón do rato.

Esta caixa pode moverse poñendo o cursor no medio da selección de ollos vermellos até que se mostre un cursor cunha man. Logo, prema e manteña o botón esquerdo do rato e mova a caixa de selección ao lugar correcto. Cando estea no lugar correcto solte o botón do rato.

Para redimensionar a caixa mova o rato até que unha frecha apunte á caixa de selección de ollos vermellos que quere mover. Prema e manteña o botón esquerdo do rato e mova o rato até que estea no lugar axeitado.

Cando a caixa cubra toda a parte vermella de un ollo prema no botón **Arranxar**. Debe repetir o proceso para cada un dos ollos das persoas que están afectadas.

Endereitar

Se ten unha foto cunha persoa en ángulo pode endereitala foto con F-Spot. Primeiro, prema no botón **Enderezar**, logo mova o desprazador até que a imaxe estea dereita de novo. F-Spot recortará automaticamente a imaxe para eliminar calquera parte branca que poida aparecer debido á rotación. Cando teña a súa imaxe endereitada prema no botón **Enderezar**.

Axustar a cor

Para corrixir automaticamente o coloreado dunha foto prema no botón **Cor automático**.

Exportar a servizos web

F-Spot permítelle exportar as súas fotos a unha galería Web, carpeta ou CD e aos seguintes servizos: SmugMug, PicasaWeb, Flickr, 23hq e Zooomr.

Pode exportar a estes servizos seleccionando unha foto e abrindo o menú **Foto**, escollendo **Exportar a** e premendo no servizo que requira. Abrirase unha xanela na que pode introducir o nome da conta e o contrasinal para o servizo. Isto permitiralle subir as fotografías a este servizo.

Ver vídeos e filmes

Para ver vídeos ou DVD en Ubuntu, pode usar o aplicativo Reprodutor de filmes. Para inicialo, abra o menú **Aplicativos**, logo escolla **Son e vídeo** e **Reprodutor de filmes**. Isto abrirá a xanela do “Reprodutor de filmes”.

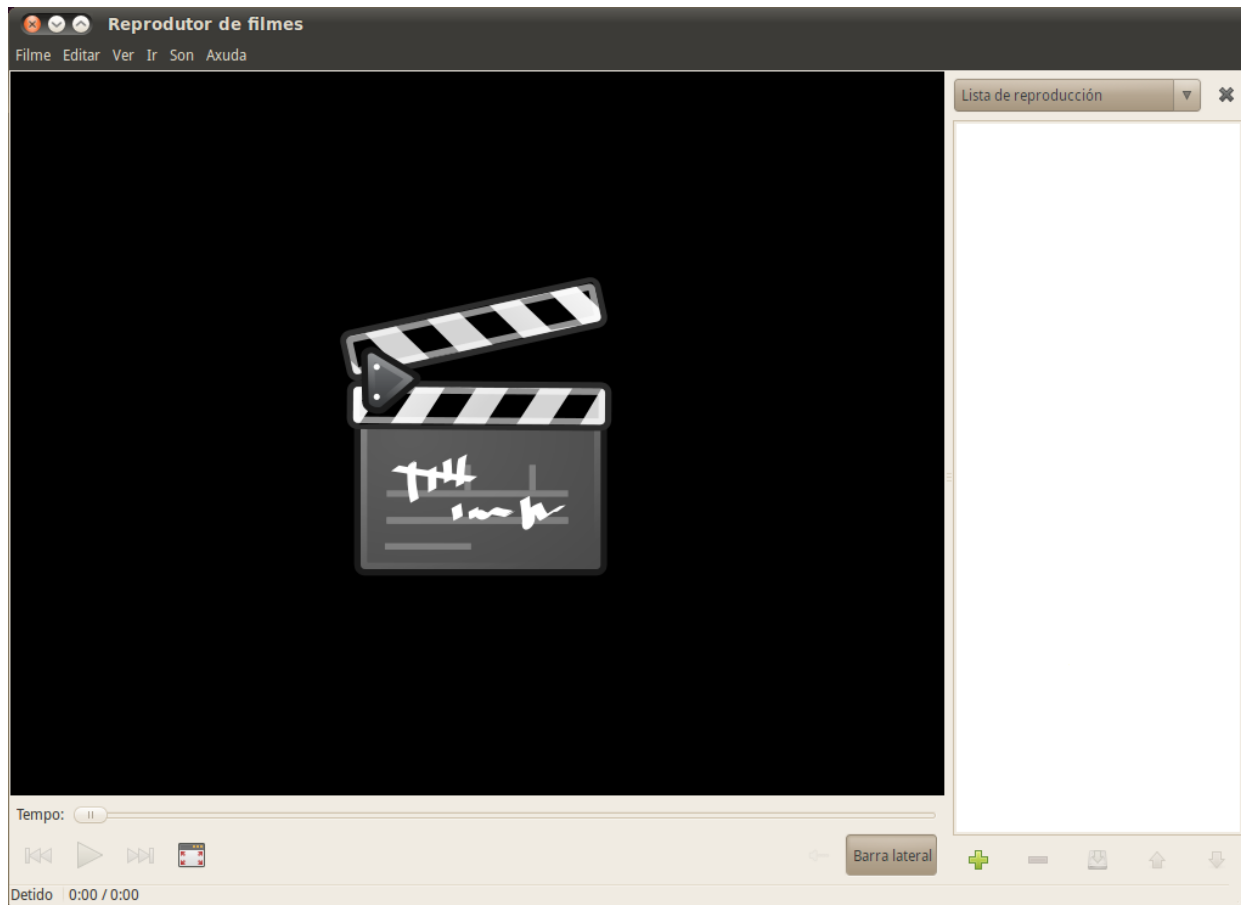

Figura 3.23: Totem reproduce música e vídeos.

Códecs

Para ver os DVD debe instalr un “códec” en Ubuntu, que é unha peza de software que lle permite ao seu computador entender os contidos dun DVD e mostrar o vídeo.

Observación legal: As leis de patentes e dereitos de autor actúan de forma diferente en función do país no que se encontra. Por favor, pida asesoramento legal se non está seguro de se algunha patente ou restrición en particular afecta a un formato de soporte que desexe usar no seu país.

Para reproducir todos os vídeos e os DVD terá que instalar algúns códecs. Isto faise activando os repositorios **Multiverse** (para saber como facer isto consulte o [Capítulo 5: Xestión de software](#)).

Cando teña activados os repositorios abra o menú **Aplicativos** e seleccione **Centro de software de Ubuntu**. Cando a xanela “Centro de Software de Ubuntu” se abra use a caixa de busca na parte superior dereita e busque polo seguinte:

- gstreamer0.10-ffmpeg
- gstreamer0.10-plugins-bad
- gstreamer0.10-plugins-ugly
- gstreamer0.10-plugins-base
- gstreamer0.10-plugins-good
- libdvddread4
- libdvdnv4
- libdvdcss2

Cando encontre un, selecciónelo premendo dúas veces e logo prema no botón **Instalar**. Isto debería abrir unha xanela “Autenticar”. Polo que introduza o seu contrasinal e logo prema **Autenticar** para iniciar o proceso de instalación.

Para rematar a instalación de códecs tamén necesita executar unha orde na terminal. Abra o menú **Aplicativos** logo seleccione **Accesorios** e logo seleccione **Terminal**. Isto abrirá unha xanela de “Terminal”.

Insira a orde como se mostra a continuación

```
$ sudo /usr/share/doc/libdvddread4/install-css.sh
```

Unha vez inserida a orde, prema **INTRO**. Pedíraselle o seu contrasinal —para autorizar esta acción. Insira o seu contrasinal e prema **INTRO**. Espere a que o proceso remate. Unha vez rematado pode pechar a xanela da “Terminal”.

Para obter máis información na terminal consulte o [Capítulo 6: A liña de ordes](#)

Sudo é unha forma de obter temporalmente os permisos para levar a cabo certas tarefas, como a instalación de novo software. Normalmente, sudo móstrase nunha xanela na que debe inserir o seu contrasinal. Cando teña inserido o seu contrasinal nunha terminal non se mostrará.

Reproducir vídeos desde un ficheiro

Abra o menú **Filme**, logo seleccione **Abrir....** Isto abrirá a xanela “Seleccionar filmes ou listas de reprodución”. Busque o ficheiro ou ficheiros que quere reproducir e prema o botón **Engadir**. O vídeo ou vídeos comezarán a reproducirse.

Reproducir un DVD

Cando introduza un DVD no computador, Ubuntu debería abrir a xanela “Acaba de inserir un DVD de vídeo. Elixir que aplicativo hai que executar”. Asegúrese de que na lista despregábel está seleccionado **Abrir reprodutor de filmes** e prema **Aceptar**. Abrirase a xanela do “Reprodutor de filmes” e iniciárase o filme.

Se a xanela “Reprodutor de filmes” xa está aberta abra o menú **Filme** e logo seleccione **Reproducir disco...** e o filme comezará a reproducirse.

Escoitar son e música

Ubuntu ven co Reprodutor de música Rhythmbox para escoitar música, radio por Internet, xestionar listas de reprodución e podcasts ademais de poder mercar cancións.

Iniciar Rhythmbox

Para iniciar Rhythmbox abra o menú **Aplicativos**, seleccione **Son e vídeo** e logo **Reprodutor de música Rhythmbox**.

Para saír de Rhythmbox seleccione **Música ▶ Saír** ou prema CTRL+Q. Rhythmbox continuará executándose se selecciona **Música ▶ Pechar** ou pecha a xanela. Algunhas ferramentas de Rhythmbox (como *Reproducir*, *Seguinte* e *Anterior*) están dispoñíbeis desde a icona do Reprodutor de música de Rhythmbox na **área de notificación** (normalmente na parte superior dereita da súa pantalla). Tamén pode *Saír* desde este menú para saír de Rhythmbox.

Reproducir música

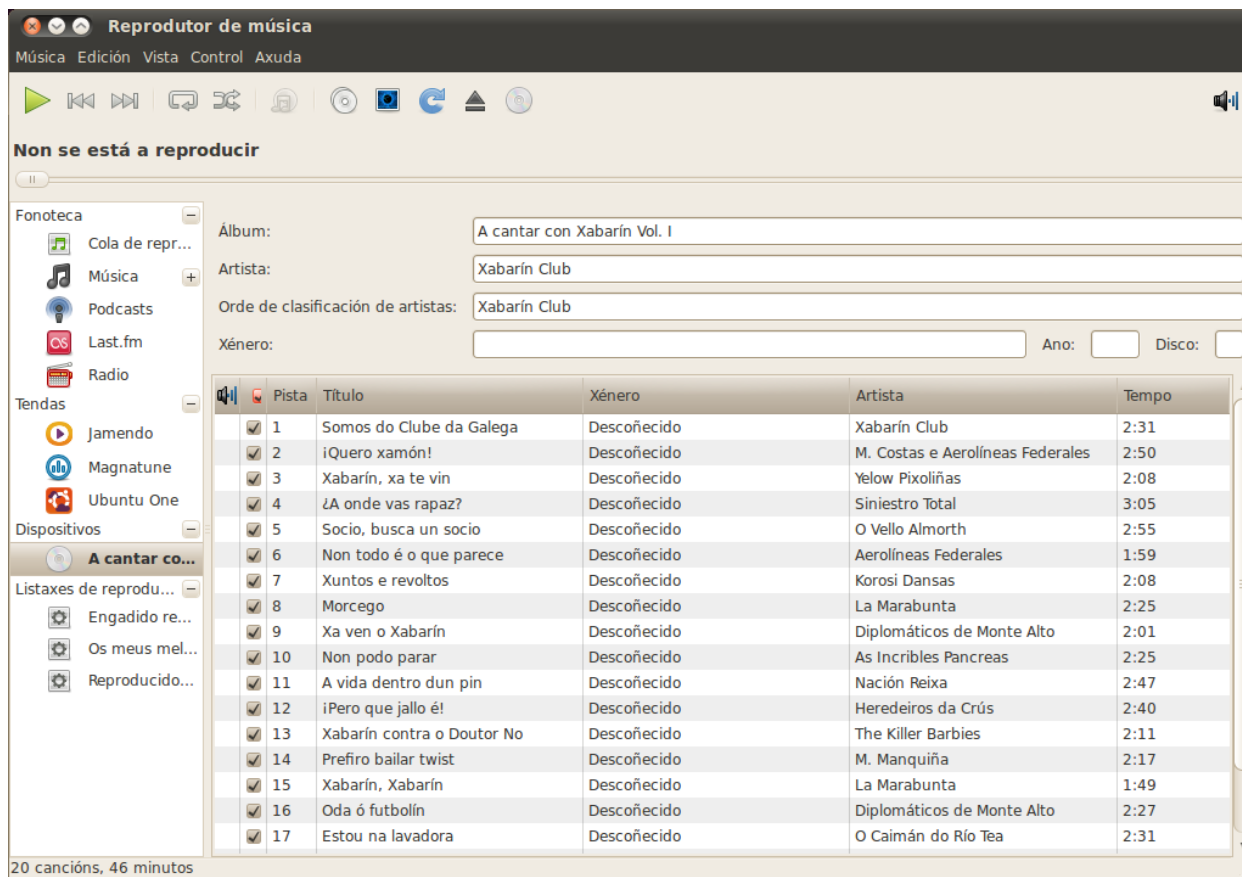

Figura 3.24: Rhythmbox con un CD inserido.

Para reproducir música primeiro debe importala á súa fonoteca. Selecciona **Música ▶ Importar cartafol** ou prema CTRL+O no seu teclado para importar un cartafol de cancións ou **Importar ficheiro** para importar só unha única canción.

A *barra de ferramentas de Rhythmbox* contén a maioría dos controles que usará para navegar e reproducir a súa música.

Se quere reproducir unha canción seleccione unha pista e prema o botón **Reproducir** na barra de ferramentas (tamén pode seleccionar **Control ▶ Reproducir** desde a barra de menú ou prema CTRL+Espazo). Se volve a premer no botón **Reproducir** pausarase a canción.

Os botóns **Seguinte** e **Anterior** están ao lado do botón **Reproducir**. Pode premer nestes botóns para reproducir a anterior e seguinte canción na súa fonoteca.

A barra de ferramentas de Rhythmbox ten a opción de activar ou desactivar a opción *Repetir* (**Control ▶ Repetir** ou CTRL+R), *Aleatorio* (**Control ▶ Aleatorio** ou CTRL+U) ou *Explorador de artistas/álbumes* (**Control ▶ Explorador** ou CTRL+B) e *Visualización*.

Cando insire un CD no seu computador, este aparecerá na lista de *Dispositivos* no *Panel lateral*. Seleccione o CD na lista de dispositivos. Active ou desactive o panel lateral escollendo na barra de menú **Vista ▶ Panel lateral** ou premendo a tecla F9. Rhythmbox tentará buscar o nome do artista, o álbum e as cancións. Para reproducir as cancións do CD, escolla a pista e prema Reproducir.

Para importar as cancións na súa biblioteca, seleccione o CD na lista de dispositivos. Pode revisar a información sobre o CD, facer algúns cambios se é necesario ou deseleccionar as cancións que non quere importar. A barra de ferramentas mostrará opcións adicionais como *recargar a información do álbum*, *expulsar o CD*, e *copiar as pistas a súa biblioteca*. Prema no botón Copiar para importar as cancións.

Escoitar a radio por difusión

Rhythmbox está configurado para activar as radios por Internet de varias fontes. Estas inclúen as estacións de difusión de radio (*Radio* no panel lateral) así como *Last.fm*. Para escoitar unha estación de radio de Internet, seleccione unha estación desde a lista e prema **Reproducir**. Para escoitar a música de Last.fm configure as súas *Opcións de conta*.

O streaming de radio son estacións de radio que se difunden pola Internet.

Conectar reprodutores de son dixitais

Rhythmbox pode conectarse con moitos reprodutores de son dixitais populares. Os reprodutores conectados aparecerán na lista de Dispositivos. As características dependerán segundo o reprodutor pero as tarefas comúns como transferir cancións ou as listas de reprodución deberían ser compatíbeis.

Escoitar música compartida

Se vostede está na mesma rede ca outros usuarios de Rhythmbox (ou de calquera software reprodutor compatíbel con *DAAP*), pode compartir con outros a súa música e escoitar a música que eles comparten. Escolla *Compartida* unha lista no panel lateral de bibliotecas compartidas na súa rede. Premendo sobre unha biblioteca compartida activarase para que explore e reproduza cancións doutros computadores.

DAAP aparece en lugar de «Digital Audio Access Protocol» e consiste nun método deseñado por Apple Inc. para permitir que o software comparta a multimedia a través da rede.

Xestionar podcasts

Rhythmbox pode xestionar todos os seus podcasts favoritos. Seleccione *Podcasts* desde o panel lateral para ver todos os podcasts engadidos. A barra de ferramentas mostrará as opcións adicionais para *Subscribirse a un provedor Podcast novo* e *Actualizar todos os provedores*. Seleccione **Música ▶ Novo provedor de podcast**, CTRL+P ou prema o botón Subscribir para importar un URL de provedor. Os podcasts descargaranse automaticamente cada pouco tempo ou tamén pode facelo de forma manual. Seleccione un capítulo e prema **Reproducir**. Tamén pode eliminar capítulos.

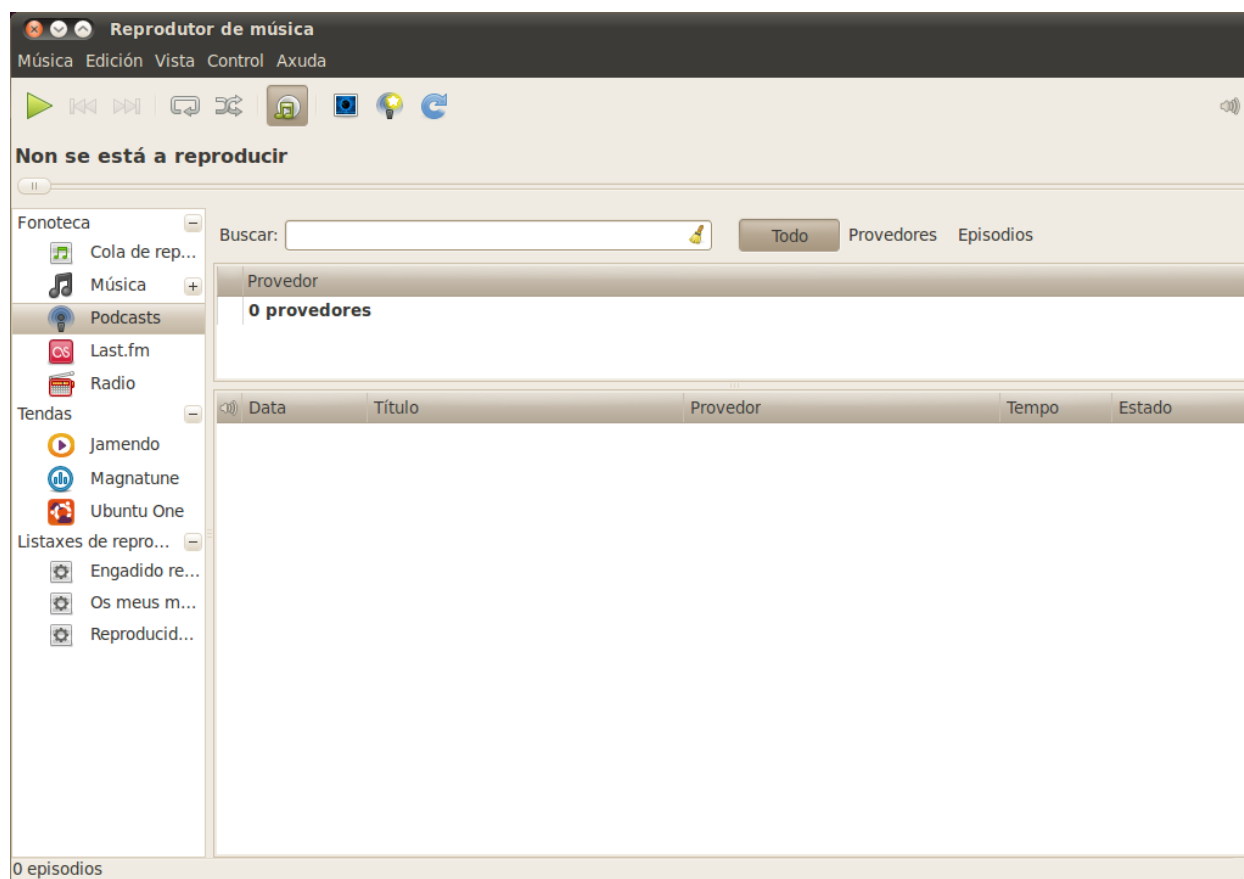

Figura 3.25: Vostede pode engadir e reproducir os seus podcasts en Rhythmbox.

Preferencias de Rhythmbox

A configuración predefinida de Rhythmbox pode que non sexa exactamente a que quere. Escolla na barra de menú **Edición** ▶ **Preferencias** para modificar as configuracións do aplicativo. A ferramenta de *Preferencias* divídese en catro áreas: *Xeral*, *Reproducción*, *Música*, e *Podcasts*.

- ▶ As **opcións xerais** inclúen opcións de filtrado e ordenamento da música e a configuración de opcións para as etiquetas dos botóns na barra de ferramentas.
- ▶ As **opcións de reprodución** permítenlle personalizar a característica de mistura e definir a configuración do búfer para a música por streaming desde orixes como as radios por Internet e fonotecas compartidas.
- ▶ As **opcións de música** definen a *Localización da súa fonoteca* no seu computador, onde se engade a música importada, a *Estrutura da fonoteca*, a forma coa que se crean os cartafolios segundo a súa música importada e o *Formato preferido* para a música importada.
- ▶ As **Opcións de podcasts** definen a *localización de descarga* dos capítulos dun podcast e a frecuencia de *comprobación de novos episodios*.

Xestionar a súa música

Rhythmbox admite a creación de listas de reprodución. As listas de reprodución poden ser listas estáticas de cancións que se reproducen en orde ou

poden ser listas de reprodución automática baseadas no seu criterio de filtro específico. As listas de reprodución conteñen referencias a cancións na súa fonoteca. Non conteñen o ficheiro da canción. Se elimina unha canción dunha lista de reprodución (*Eliminar desde a lista de reprodución*) manterase na súa fonoteca.

Para crear unha lista de reprodución **Música ▶ Lista de reprodución ▶ Nova lista de reprodución** ou CTRL+N e déalle un nome á súa nova lista de reprodución. Tamén pode arrastrar as cancións desde a súa fonoteca no panel lateral ou premer co botón dereito sobre as cancións, premer **Engadir á lista de reprodución** e seleccionar unha.

As *listas automáticas* créanse do mesmo xeito que as listas estáticas —selecione **Música ▶ Lista de reprodución ▶ Nova lista de reprodución automática**. A continuación, defina o criterio do filtrado, pode engadir múltiples regras de filtrado. Finalmente, prema **Pegar** e déalle un nome á súa nova lista de reprodución automática. As listas de reprodución automáticas aparecerán no seu panel lateral cunha icona diferente das listas de reprodución estáticas. Pode actualizar calquera lista premendo co botón dereito sobre o nome e seleccionando **Editar...**

Rhythmbox admite a configuración das valoracións de cancións. Selecciona unha canción da súa fonoteca e prema **Música ▶ Propiedades**, ALT+Intro ou prema co botón dereito sobre un ficheiro e seleccione **Propiedades**. Selecciona o separador *Detalles* e establece unha valoración seleccionando o número de estrelas. Pode cambiar outra información da canción como *Título*, *Artista* e *Álbum* desde o separador *Básico*. Prema **Pegar** para gardar calquera cambio.

Para eliminar unha canción selecciónala desde a súa biblioteca e selección **Editar ▶ Mover ao lixo** ou prema co botón dereito sobre a canción e selección **Mover ao lixo**. Isto moverá o ficheiro da canción ao lixo.

Se quere mover unha canción (por exemplo a outro computador) selección a canción (ou grupo de cancións) desde a súa fonoteca e arrástrea ao cartafol ou ao seu escritorio. Isto creará unha copia na nova localización.

Engadidos de Rhythmbox

Rhythmbox ven con un conxunto de engadidos. Estes engadidos son ferramentas que pode activar ou desactivar para engadir máis funcionalidades a Rhythmbox. Algún deles son *Portadas*, *Cancións das cancións* e varias tendas de música. Algúns destes engadidos están activados de forma predefinida.

Para ver a lista dos engadidos dispoñíbeis selección **Edición ▶ Complementos**. A xanela *Configurar os engadidos* permítelle activar ou desactivar engadidos de forma individual, ver as descrições e configurar as opcións adicionais se están dispoñíbeis para o engadido.

Tendas de música

Rhythmbox ten tres tendas de música que lle dan acceso a un catálogo de música incrivelmente grande con distintas opcións de licenciamento.

A tenda de *Jamendo* vende música ilimitada, legal e de balde publicada coas seis licenzas Creative Commons. Vostede pode navegar polo catálogo e

reproducir as cancións seleccionando *Jamendo* na lista de *Tendas* no panel lateral. Ten máis información sobre o seu catálogo en <http://www.jamendo.com/>.

A tenda de música *Magnatune* vende música de músicos independentes. Traballa directamente cos artistas e selecciona manualmente as cancións. O seu catálogo está composto por música con alta calidade, e sen DRM (sen protección fronte a copia) e ten unha gran variedade de xéneros desde a música clásica até o Jazz e Hip Hop ou Rock duro. Vostede pode explorar o catálogo e reproducir as cancións seleccionando *Magnatune* na lista de *Tendas* no panel lateral. Para ter máis información sobre o seu catálogo e o servizo de subscrición pode visitar <http://www.magnatune.com/>.

O *Ubuntu One Music Store* vende música da maioría das discográficas ao redor do mundo. A tenda ofrece cancións sen DRM (sen protección de copia) codificada en alta calidade tanto en formato MP3 como AAC.

A tenda de música de Ubuntu One (Ubuntu One Music Store) está integrada no servizo de Ubuntu One. Todas as compras transfírense á súa nube de almacenamento persoal e logo automaticamente copiada en todos os seus computadores polo que requírese unha conta de Ubuntu One. O catálogo de música dispoñíbel para comprar pode depender de onde estea situado no mundo. Ten máis información sobre a Ubuntu One Music Store en <http://one.ubuntu.com/>.

Códecs de son

Diferentes ficheiros de son (p. ex., MP3, WAV, AAC) requiren ferramentas únicas para descodificalos e reproducir os contidos. Estas ferramentas son chamadas códecs. Rhythmbox tentará detectar calquera falta de códecs no seu sistema para que poida reproducir todos os seus ficheiros de son. Se falta un códec, tentará encontrar o códec nos recursos en liña e guiarao a través da instalación.

Asistencia de Rhythmbox

Rhythmbox é usado por moitos usuarios ao redor do mundo. Hai unha gran variedade de recursos dispoñíbeis en distintos idiomas.

- ▶ Selecciona o botón **Axuda** para obter as distintas opcións de asistencia e información sobre informar de erros en Rhythmbox.
- ▶ O sitio web de Rhythmbox: <http://projects.gnome.org/rhythmbox/>
- ▶ A categoría Multimedia & Video nos Ubuntu Forums: <http://ubuntuforums.org/forumdisplay.php?f=334>

Traballar con documentos, follas de cálculo e presentacións

A miúdo, vostede necesita usar o seu computador para traballar. Vostede podería necesitar o uso dun procesador de textos para escribir un documento. Vostede pode necesitar para traballar unha folla de cálculo, para facer cálculos nunha táboa ou crear unha gráfica de datos. Vostede podería querer traballar en presentacións.

En Ubuntu, vostede pode usar a suite de aplicativos de OpenOffice.org para estas tarefas.

Traballar con documentos

Se precisa traballar con documentos, pode usar o Procesador de textos de OpenOffice.org. Para iniciar o procesador de textos, abra o menú **Aplicativos**, seleccione o menú **Ofimática**, e logo escolla **Procesador de textos de OpenOffice.org**. Ubuntu debería abrir a xanela principal do procesador de textos.

O procesador de textos de OpenOffice.org tamén se coñece como OpenOffice.org Writer. A folla de cálculo como Calc e o de presentacións como Impress.

Traballar con follas de cálculo

Se necesita traballar con follas de cálculo pode usar a Folla de cálculo de OpenOffice.org. Para iniciar o aplicativo de folla de cálculo, abra o menú **Aplicativos**, seleccione o menú **Ofimática** e logo escolla **Folla de cálculo de OpenOffice.org**.

Traballar con presentacións

Se necesita traballar con diapositivas para unha presentación pode usar Presentación de OpenOffice.org. Para iniciar o aplicativo de presentacións abra o menú **Aplicativos**, seleccione o menú **Ofimática** e logo escolla **Presentación de OpenOffice.org**.

Obter máis axuda

Cada un destes aplicativos ven con un conxunto de pantallas de axuda. Se está buscando máis asistencia nestes aplicativos, prema na tecla F1 logo de arrincar o aplicativo.

Tomar notas

Pode tomar notas no programa chamado **Notas do Tomboy**, que pode usalo para facer unha lista da compra ou de tarefas. Prema en **Aplicativos** e logo **Accesorios** e finalmente **Notas do Tomboy**.

Pode buscar en todas as súas notas escribindo unha palabra no campo de texto **Buscar**: na xanela principal de Tomboy.

Crear notas

Para crear unha nova nota prema **Ficheiro** logo prema **Nova**, para abrir a xanela “Nova nota”.

A xanela “Nova nota” conterá o título azul “Nova nota”—isto pode eliminarse e cambiarse a un título que fai que a nota sexa máis recordábel. O contido principal da nota pode escribirse onde está “Describe a súa nova nota aquí”. Cando remate de escribir o seu texto peche a súa nota e os cambios gardaranse automaticamente.

Para eliminar a nota prema o botón vermello de eliminación de nota, isto abrirá unha xanela “Desexa eliminar esta nota?”. Se quere eliminar a nota prema no botón **Eliminar**, doutro xeito prema no botón **Cancelar**.

Vostede pode engadir unha nota ao caderno premendo no botón **Caderno** e logo premendo na opción ao lado do caderno ao que quere mover a nota.

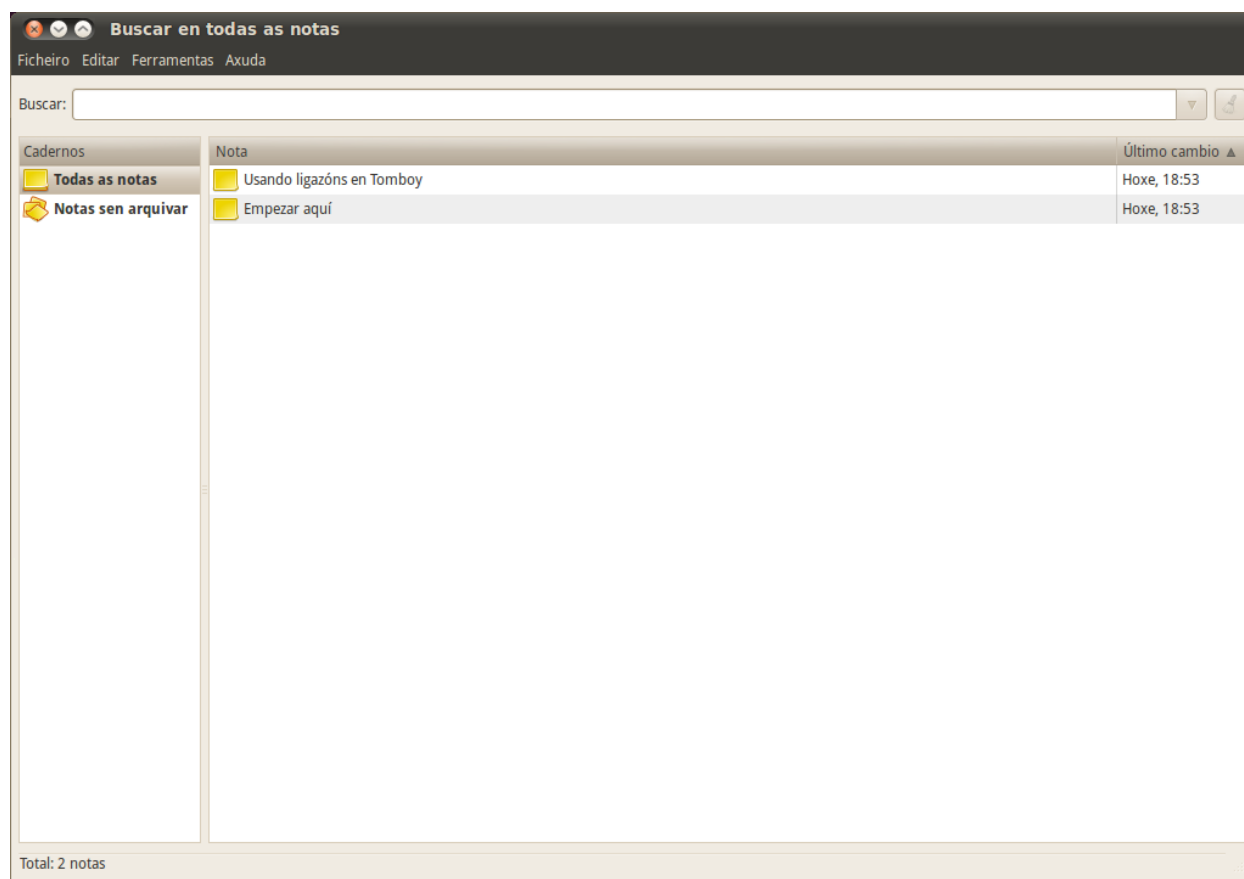

Figura 3.26: Vostede pode gardar información que necesite lembrar.

Organizar as notas

Pode organizar as súas notas en Tomboy usando “Cadernos”. Isto fai que a busca das súas notas sexan máis rápidas e un lugar máis lóxico. Para crear un novo caderno de notas prema **Ficheiro** logo **Cadernos** e prema **Novo caderno....**

Abrirase a xanela “Crear un novo caderno”, escriba o nome do caderno no campo de texto **Nome do caderno:**. Cando teña escrito o nome do caderno prema no botón **Crear**.

Agora mostrarase o caderno no panel lateral das Notas de Tomboy. Vostede pode premer e manter na nota que escolla e arrástrea á parte superior do caderno á que a quere mover.

Sincronizar

Pode sincronizar as súas notas coa súa conta de Ubuntu One, isto significa que pode ter acceso a eles en todos os seus computadores Ubuntu. Tamén pode ter acceso a eles desde <https://one.ubuntu.com/>.

Para sincronizar as súas notas prema **Editar** e logo **Preferencias**. Isto abrirá a xanela “Preferencias de Tomboy”. Prema no separador **Sincronización** e logo na lista despregábel **Servizo** prema **Web de Tomboy**.

A seguir prema o botón **Conectar co servidor**, abrirase unha páxina de web en **Firefox**; deberá introducir o enderezo de correo que use para Ubuntu One e o seu contrasinal. Logo prema o botón **Continuar**, despois, no

campo de texto **Nome do computador** introduza un nome que lle recorde ese computador e prema o botón **Engadir este computador**. Firefox mostrará entón unha páxina que di algo semellante a «Autorización web correcta de Tomboy».

De volta na xanela de “Preferencias de Tomboy” prema o botón **Gardar**. Abrirase unha nova xanela que lle pregunta se quere “sincronizar as súas notas agora”, prema o botón **Si** e aparecerá a xanela “Sincronizando as notas...”. Cando remate a sincronización prema o botón **Pechar**.

Se quere sincronizar as notas prema **Ferramentas** e logo **Sincronizar as notas**. Comezarán as sincronizarse as súas notas, ao rematar prema no botón **pechar**.

Ubuntu One

É común para moitas persoas usar varios computadores no seu traballo, escola e vida persoal. Pode querer ter un escritorio na súa oficina así como un computador portátil ou ir a un cibercafé. Se se asegura que os seus ficheiros están accesíbeis non importa que computador estea usando. Pode dicirse o mesmo para a complexidade de manter sincronizadas as súas axendas de enderezos de Evolution, as notas de Tomboy ou os marcadores de Firefox.

Ubuntu One pode axudarlle a manter a súa vida dixital sincronizada. Todos os seus documentos, música, marcadores, axendas de enderezos e notas estarán sincronizados en todos os seus computadores. Ademais, estarán almacenados na súa nube persoal polo que pode usar o seu navegador web desde calquera computador para acceder a todas as súas cousas desde o sitio web de Ubuntu One (<http://one.ubuntu.com/>).

Ubuntu One fornécelle a todos os usuarios de Ubuntu 2 GB de almacenamento de balde. Se precisa máis capacidade e sincronización de contactos con teléfonos móbiles teno dispoñíbel con un pagamento mensual. Despois de configurar Ubuntu One pode usar o seu computador como o fai normalmente, Ubuntu One preocuparase de que os seus datos aparezan en todos os seus computadores con Ubuntu One instalado.

Configurar Ubuntu One

Para configurar Ubuntu One primeiro abra o menú **Sistema**, logo seleccione **Preferencias** e **Ubuntu One**. Se é a primeira vez que executa o aplicativo *Preferencias de Ubuntu One*, engadirá o seu computador á súa conta de Ubuntu One.

Ubuntu One usa o servizo Ubuntu Single Sign On (sso) para as contas de usuario. Se non ten unha conta de Ubuntu sso o proceso de configuración permitiralle crear unha. Cando remate terá unha conta de Ubuntu sso, unha subscrición de Ubuntu One e o seu computador configurado para sincronizar.

Preferencias do Ubuntu One

O aplicativo Preferencias do Ubuntu One mostra canto espazo de almacenamento está usando actualmente así como ferramentas de xestión da conta.

O separador *Conta* mostra información da súa conta como o nome e enderezo de correo electrónico e ligazóns á xestión da conta e recursos de asistencia técnica.

O separador *Dispositivos* mostra todos os dispositivos que están actualmente engadidos para sincronizar coa súa conta. Os dispositivos poden ser tanto computadores como teléfonos móbiles. Pode axustar o ancho de banda que usa o computador que está usando actualmente para a sincronización e conectar e reconectar a Ubuntu One. Tamén pode renomear computadores e teléfonos móbiles desde a súa conta de Ubuntu One.

O separador *Servizos* é onde vostede xestiona as características de sincronización de Ubuntu One co seu almacenamento na nube e outros computadores. Pode activar ou desactivar a sincronización de ficheiros, música comprada, contactos e marcadores.

Máis información

Para obter máis información sobre Ubuntu One, os seus servizos e recursos de asistencia técnica visite a páxina web de Ubuntu One en <http://one.ubuntu.com/>. Siga o blog de Ubuntu One en <http://one.ubuntu.com/blog> para ter novas das últimas características.

4 Hardware

Usar os seus dispositivos

Ubuntu é compatíbel con un conxunto moi grande de hardware, e tamén mellora a compatibilidade co novo hardware con cada nova versión.

Identificación do hardware

Para identificar o seu hardware pode instalar o seguinte aplicativo: prema no menú **Aplicativos**, e desprázase cara abaixo até o **Centro de software de Ubuntu**. Cando se abra a xanela do “Centro de software de Ubuntu”, use a caixa de busca situada na parte superior dereita para buscar o seguinte: “sysinfo”. Agora prema en **Máis información** ▶ **Instalar** para instalar o aplicativo.

Agora para executar o aplicativo vaia a **Aplicativos** ▶ **Ferramentas do sistema** ▶ **Sysinfo**. O programa debería abrirse dándolle acceso á información sobre o seu hardware no seu sistema.

Pantallas

Controladores do hardware

Un controlador é un código empaquetado nun ficheiro que lle di ao seu computador como usar unha parte de hardware. Cada compoñente nun computador require un controlador para funcionar, tanto se é unha impresora, reprodutor de DVD, disco ríxido ou tarxeta gráfica.

A maior parte das tarxetas gráficas son fabricadas por compañías ben coñecidas: Intel, AMD/ATI, e NVIDIA Corp. Pode atopar o fabricante da súa tarxeta consultando o manual do seu computador ou procurando as especificacións do seu particular modelo na Internet. O Centro de software de Ubuntu aloxa un certo número de programas que lle permiten obter información detallada. **SysInfo** é un de tales programas cos que pode atopar información relevante sobre os dispositivos do seu sistema. Ubuntu trae asistencia para dispositivos gráficos fabricados polas compañías anteriores, e algunhas outras, de serie. Iso significa que non ten que atopar e instalar ningún dispositivo por si mesmo, Ubuntu xa o fai por si mesmo.

Mantendo a filosofía de Ubuntu, os controladores que se usan de forma predefinida nos dispositivos gráficos son de código aberto. Isto significa que os controladores poden ser modificados polos desenvolvedores de Ubuntu polo que se poden arranxar os problemas. Porén, nalgúns casos o controlador privativo (controlador restrinxido) fornecido pola compañía pode ter mellor rendemento ou máis características que o controlador de código aberto escrito pola comunidade de desenvolvedores. Aínda así, o seu dispositivo pode que aínda non sexa compatíbel polos controladores de código aberto. Dado o momento podería querer instalar os controladores restrinxidos fornecidos polo fabricante.

A súa tarxeta gráfica é o compoñente do seu computador que fai que se mostren cousas pola pantalla. Cando está vendo vídeos en YouTube ou un DVD ou simplemente desfrutando dos efectos de transición cando maximiza/minimiza as súas xanelas, o seu dispositivo gráfico é o que está facendo o traballo duro por detrás.

Tanto por motivos filosóficos como prácticos, Ubuntu non instala controladores restrinxidos por omisión, pero permítelle ao usuario facer unha escolla informada. Lembre que os controladores restrinxidos, ao contrario dos controladores de código aberto para seu dispositivo, non son sostidos por Ubuntu. Os problemas causados por estes controladores resolveranse só cando o fabricante queira facelo. Para ver se os controladores restrinxidos están dispoñíbeis para o seu sistema, prema en **Sistema** no panel superior, vaia a **Administración** e atope **Controladores de hardware**. Se un controlador fornecido polo fabricante para o seu dispositivo especial, serán listado aquí. Pode simplemente premer en **Activar** e usar o controlador, se quere. Este proceso esixe unha conexión á Internet activa e pediralle o seu contrasinal.

Os desenvolvedores de Ubuntu prefiren os controladores de código aberto xa que lles permite identificar os problemas e que sexan arranxados por alguén que teña coñecementos na comunidade. O desenvolvemento de Ubuntu é extremadamente rápido e a mellor elección é que o seu controlador teña compatíbel por controladores de código aberto. Vostede pode usar o CD vivo para verificar que a compatibilidade do dispositivo antes de instalar Ubuntu ou ir aos foros de Ubuntu para preguntar sobre un dispositivo en particular.

Configurar a súa resolución de pantalla

Unha das tarefas máis comúns relacionadas é a configuración da súa resolución de pantalla.

Ubuntu identifica correctamente as resolucións de pantalla nativas por si mesmo e móstrallas. Porén, debido á gran variedade de dispositivos dispoñíbeis, algunhas veces pode cometer erros e configurar unha resolución non desexada.

Para configurar ou comprobar a resolución da súa pantalla, vaia ao menú **Sistema • Preferencias • Monitores**. O aplicativo *Monitores* mostralle o nome do seu monitor e o tamaño, a resolución de pantalla e a taxa de actualización. Premendo na resolución mostrada (p. ex., “1024×768 (4:3)”) debería abrirse un menú despregábel onde pode seleccionar a resolución que desexe.

Conectar e usar a súa impresora

Vostede pode engadir, eliminar e cambiar as preferencias dunha impresora premendo en **Sistema • Administración • Impresoras**. Isto mostrará a xanela “Imprimindo: localhost”.

Cando engade unha impresora debe estar conectada co cable USB ou conectada á súa rede. Tamén debe estar acesa.

Engadir unha impresora local

Se ten unha impresora conectada ao seu computador con un cable USB entón é unha impresora local. Vostede pode engadir unha impresora premendo o botón **Engadir impresora**.

No panel da esquerda da xanela “Nova impresora” mostrarase calquera

Outro recurso útil é a documentación oficial en liña (<http://help.ubuntu.com>), que contén información detallada de varios controladores gráficos e os problemas coñecidos.

A pantalla está construída con milleiros de píxeles pequenos. Cada píxel mostra unha cor distinta e cando se combinan todos mostra a imaxe que vostede pode ver. A resolución de pantalla nativa é a medida da cantidade de píxeles da súa pantalla.

impresora que poida instalar. Seleccione a impresora que queira instalar e prema en **Adiante**.

Vostede pode especificar o nome da impresora, a descrición e a súa localización. Cada un dos campos anteriores debe lembrarlle a impresora para que poida seleccionar a correcta cando vaia imprimir. Finalmente prema en **Aplicar**.

Engadir unha impresora en rede

Asegúrese de que a impresora está conectada a súa rede cun cable Ethernet e que está acesa. Pode engadir unha impresora premendo no botón **Engadir impresora**, isto abrirá a xanela “Nova impresora”. Prema no “+” ao lado de *Impresora de rede*.

Se detectou automaticamente a súa impresora, esta aparecerá debaixo de *Impresora de rede*. Prema no nome da impresora e logo no botón **Adiante**. Agora nos campos de texto pode especificar o nome da impresora, a descrición e a localización. Cada un destes deberíalle recordar a aquela impresora en particular que pode escoller para usar ao imprimir. Por último, prema no botón **Aplicar**.

Tamén pode engadir unha impresora de rede introducindo o enderezo IP da impresora. Seleccione **Buscar impresora de rede**, na caixa que leva a etiqueta **Host**: introduza o enderezo IP da impresora e logo prema o botón **Localizar**. Ubuntu localizará a impresora e engadiraa. As impresoras máis recentes son detectadas automaticamente por Ubuntu. Se non é posíbel que Ubuntu detecte automaticamente a impresora, pedíraselle que introduza a marca e o número de modelo da impresora.

Cambiar as opcións da impresora

As opcións de impresora permítenlle cambiar a calidade de impresión, o tamaño do papel e o tipo de soporte. Pódense cambiar premendo co botón dereito nunha impresora e escollendo **Propiedades**. A xanela “Propiedades da impresora” mostraraase, no panel esquerdo escolla *Opcións de impresora*.

Vostede pode especificar as configuracións cambiando as entradas da lista despregábel. Algunha das opcións que pode ver están explicadas.

Tamaño do papel

Este é o tamaño do papel que pon na bandexa da súa impresora.

Orixe do soporte

Esta é a bandexa de onde se extrae o papel.

Modo de saída

Isto é moi útil se quere imprimir en **Só escala de grises** para aforrar tinta, ou imprimir en **Cor** ou **Escala de grises de alta calidade**.

Tipo de soporte

Dependendo da súa impresora pode cambiar entre:

Se a súa impresora pode imprimir a dobre cara automaticamente probablemente terá un duplexador. Consulte as instrucións que viñeron coa impresora se non está seguro. Se ten un duplexador terá que asegurarse que a opción **Duplexador instalado** está activada e logo prema o botón **Adiante**.

A impresora predeterminada é unha que está seleccionada automaticamente cando imprimes un ficheiro. Para establecer unha impresora como predeterminada prema co botón dereito sobre ela e logo en **Facer predeterminada**.

- Papel normal
- Automático
- Papel fotográfico
- Filme transparente
- Soportes CD ou DVD

Calidade de impresión

Isto especifica canta tinta se usa ao imprimir, o **Borrador rápido** usa a tinta mínima e a **Fotografía de alta resolución** usa o máximo de tinta.

Son

Polo xeral, Ubuntu detecta o hardware de son do sistema automaticamente durante a instalación. En Ubuntu o son fornécebo un servidor de son chamado PulseAudio. As preferencias de son son facilmente configurábeis coa axuda dunha **GUI** moi fácil de usar que ven preinstalada con Ubuntu.

Unha icona de volume, situada no ángulo superior dereito da pantalla, fornece acceso rápido a diferentes funcións de son relacionadas. Ao premer co botón esquerdo sobre a icona do volume móstrase un botón desprazábel que pode mover horizontalmente para incrementar/reducir o volume. Premer co botón esquerdo na icona do volume tamén lle permite escoller entre silenciar o son e as Preferencias de son. Ao seleccionar *Preferencias de son* ábrese outra xanela que lle permite acceder a preferencias sobre temas de son, de hardware e de entrada e saída. As Preferencias de son tamén se poden encontrar indo a **Sistema ▸ Preferencias ▸ Son**.

O primeiro separador que se mostra de forma predefinda é *Efectos de son*. Vostede pode desactivar o efecto de son existente ou configuralo coas opcións dispoñíbeis.

O *separador hardware* terá unha lista de todas as tarxetas de son dispoñíbeis no seu sistema. Polo xeral só hai unha, porén, se ten unha tarxeta gráfica que soporta audio HDMI, esta tamén se mostrará na lista. Esta sección só debería configurarse se é un usuario avanzado.

O terceiro separador é para configurar a *entrada de son*. Poderá usar esta sección cando teña un micrófono instalado no seu sistema ou se engade un micrófono externo.

Pode subir/baixar e enmudecer/desenmudecer o volume de entrada desde este separador. Se hai máis de un dispositivo de entrada veraos na lista da caixa branca que di *Escolla un dispositivo para o son de entrada*.

O *separador saída* usase para configurar a saída do son. Pode incrementar ou reducir e enmudecer ou desenmudecer o volume de saída e seleccionar o seu dispositivo de saída preferido.

Se ten máis de un dispositivo de saída mostrarase na sección co título “Escolla un dispositivo para o son de saída”. O hardware de saída de son predefinido que é o detectado automaticamente durante a instalación de Ubuntu estará seleccionado.

O *separador Aplicativos* é para cambiar o volume dos aplicativos en execución. É moi axeitado para cando ten varios programas de son en execución, p. ex. se ten Rhythmbox, o reprodutor de filmes Totem e un vídeo baseado en web reproducíndose á vez. Nesta situación pode subir

Pode engadir novos efectos de son instalándoos desde o Centro de software (p. ex. Ubuntu Studio Sound theme). Tamén pode instalar novos desde o menú despregábel. Pode activar os sons de xanela e de botón.

O micrófono úsase para facer chamadas de son/vídeo que son admitidas por aplicativos como Skype ou Empathy. Tamén pode usarse para gravar son. Debería ter en conta que de forma predefinida en calquera instalación de Ubuntu, o son de entrada está enmudecido. Terá que desenmudecelo para activar o seu micrófono para gravar son ou usalo durante as chamadas de son/vídeo. De forma predefinida, o volume en Ubuntu establececese ao máximo durante a instalación.

Se cambia o seu dispositivo de son permanecerá como o predefinido.

ou baixar o volume e incluso enmudecer e desennmudecer o son para cada aplicativo por separado.

Crear CD e DVD

Para crear un CD ou DVD vaia ao menú **Aplicativos ▶ Son e vídeo ▶ Gravador de discos Brasero**. Isto abre o Brasero, que lle dá a escoller cinco opcións. Cada unha destas é explicada máis abaixo.

Figura 4.1: Brasero grava DVDs e CDs de música, vídeo e datos.

Opciones universais

Estas opcións aplícanse para todos os proxectos excepto **Copia de disco** e **Gravar imaxe**.

Engadir ficheiros a un proxecto

Para engadir ficheiros á lista prema no botón **Verde +**, que abre a xanela “Seleccionar ficheiros”. Logo navegue até o ficheiro que quere engadir e prema o botón **Engadir**. Repita este proceso para cada ficheiro que queira engadir.

Gardar un proxecto

Para gardar un proxecto que queira rematar máis tarde seleccione **Proxecto ▶ Gardar**. Na xanela “Gardar o proxecto actual” que se abre seleccione

onde quere gardar o proxecto. Feito isto, no campo de texto **Nome**: introduza o nome do proxecto para que o recorde e prema o botón **Gardar**.

Eliminar ficheiros

Se quere eliminar un ficheiro de un proxecto prema no ficheiro na lista e prema o botón **Vermello** -. Para eliminar todos os ficheiros da lista prema o botón **Vasoira**.

Gravar o disco

Cando prema o botón de gravación verá a xanela “Propiedades de ...”.

Vostede pode especificar a velocidade de gravación na lista despregábel **Velocidade de gravación**. O mellor é seleccionar a velocidade máis grande.

Para gravar o seu proxecto directamente ao disco seleccione a opción **Gravar a imaxe directamente sen gardala no disco**. Con esta opción seleccionada non se creará ningunha imaxe e non se gardará ningún ficheiro ao disco ríxido.

A opción **Simular antes de gravar** é práctica se se encontra con problemas para gravar discos. Ao seleccionar esta opción permítese que se simule o proceso de gravación do disco sen realmente escribir datos nel—, un custoso proceso se o seu computador non grava datos correctamente. De a simulación ser correcta, Brasero gravará o disco logo dunha pausa de dez segundos. Durante a pausa de dez segundos, ten a opción de cancelar o proceso de gravación.

Borrar un disco

Se está a usar un disco que ten escrito rw e que xa ten usado anteriormente, entón pode baleirallo para poder reutilizalo. Ao facer isto, perderá todos os datos do disco. Para baleirar un disco, abra o menú **Ferramentas**, logo escolla **Borrar**. A xanela “Borrado do disco” abrírase. Na lista despregábel **Seleccione un disco** escolla o disco que quere baleirar.

Pode activar a opción **Borrado rápido** se quere reducir a cantidade de tempo que leva o proceso de borrar o disco. Porén, se selecciona esta opción non se eliminarán completamente os ficheiros. Se ten datos sensíbeis no seu disco será mellor non activar a opción **Borrado rápido**.

Cando o disco se baleire verá *O disco foi correctamente baleirado*. Prema o botón **Pegar** para rematar.

Proxecto de son

Se grava a súa propia música entón quere transferir esta música a un CD para que os seus amigos e familiares a poidan escoitar. Pode iniciar un proxecto de audio premendo en **Proxecto • Proxecto novo • Novo proxecto de son**.

Xa que cada ficheiro non se reproduce un a continuación do outro pode engadir unha pausa de dous segundos despois de un ficheiro. Isto pode facerse premendo sobre o ficheiro e logo premendo o botón ||.

Pode dividir ficheiros en partes premendo no botón do **Coitelo**. Isto abrirá a xanela “Dividir pista”. A lista despregábel **Método** permítelle se-

As iconas do lixo úsanse normalmente en Ubuntu para representar a limpeza dun campo de texto ou a de devolver algo ao seu estado predefinido.

Os ficheiros temporais gardanse no cartafol /tmp de forma predefinida. Se quere gardar estes ficheiros noutro lugar necesita cambiar a configuración no menú despregábel **Ficheiros temporais**. En condicións normais non debería cambiar esta opción.

rw é un acrónimo de Re-Writable que significa que o disco pode usarse máis dunha vez.

leccionar entre catro opcións entre as formas nas que pode dividir a pista. Cando teña a pista dividida prema **Aceptar**.

Na lista despregábel da parte inferior da xanela de “Brasero” asegúrese que ten seleccionado o disco onde quere gravar os ficheiros. Logo prema o botón **Gravar**.

Proxecto de datos

Se quere facer unha copia de respaldo dos seus documentos ou fotos a mellor opción é facer un proxecto de datos. Pode iniciar un proxecto de datos premendo en **Proxecto**, **Proxecto novo** e logo **Novo proxecto de datos**.

Se quere engadir un cartafol pode premer sobre a imaxe do **Cartafol** e logo escribir o nome do cartafol.

Na lista despregábel da parte inferior da xanela de “Brasero” asegúrese que ten seleccionado o disco onde quere gravar os ficheiros. Logo prema o botón **Gravar**.

Proxecto de vídeo

Se quere facer un DVD cos vídeos da súa familia a mellor opción é facer un proxecto de vídeo. Pode iniciar un proxecto de vídeo premendo en **Proxecto**, **Proxecto novo** e logo **Novo proxecto de vídeo**.

Na lista despregábel da parte inferior da xanela de “Brasero” asegúrese que ten seleccionado o disco onde quere gravar os ficheiros. Logo prema o botón **Gravar**.

Copiar un disco

Pode copiar un disco premendo **Proxecto**, logo **Proxecto novo** e finalmente **Copiar o disco**. Isto abrirá a xanela “Copiar CD e DVD”.

Se ten dúas unidades de CD/DVD pode copiar discos de un a outro, o disco que queira copiar debe estar na unidade CD-RW/DVD-RW. Se só ten unha unidade necesita facer unha imaxe e logo gravala no disco. Na lista despregábel **Seleccione o disco para copiar** escolla o disco a copiar. Na lista despregábel **Seleccione un disco que copiar** seleccione unha imaxe de disco ou outro disco a onde queira copiar.

Ficheiro de imaxe

Pode cambiar onde se garda o ficheiro da imaxe premendo **Propiedades**, isto mostrará a xanela “Localización para o ficheiro de imaxe”. Pode editar o nome do ficheiro no campo de texto **Nome**:

A localización de gardado predefinida é o seu cartafol persoal, pode cambialo premendo no + ao lado de **Explorar por outros cartafoles**. Cando teña seleccionado onde o quere gardar prema **Pegar**.

De volta na xanela “Copiar CD/DVD” prema **Crear imaxe**. Brasero abrirá a xanela “Creando a imaxe” e mostrará o progreso do traballo. Cando se complete o proceso prema **Pegar**.

Gravar imaxe

Para gravar unha imaxe, abra o menú **Proxecto ▶ Proxecto novo** e logo **Copiar o disco**. Braserio abrirá unha xanela “Configuración de gravación da imaxe”. Prema na lista despregábel **Selecione unha imaxe de disco para gravar** e aparecerá a xanela “Selecione a imaxe de disco”. Navegue até encontrar a imaxe que desexa gravar, selecciónea e logo prema **Abrir**.

Na lista despregábel **Selecione un disco en que gravar** seleccione o disco onde quere gravar e logo prema **Gravar**.

Usar unha cámara web

As cámaras web veñen integradas na meirande parte dos portátiles e netbooks. Algúns computadores, como os computadores de escritorio de Apple, tamén teñen cámaras web integradas nos seus monitores. O resto das cámaras web teñen conexións USB. Para usar unha cámara web USB, cónectea a un porto USB libre no seu computador.

Ubuntu pode detectar a maioría das cámaras web. Pode configurar as cámaras web de forma individual para cada aplicativo como Skype e Empathy desde o menú de configuración do aplicativo. Para obter axuda coas cámaras web que non funcionan correctamente con Ubuntu consulte <https://wiki.ubuntu.com/Webcam>.

Dixitalizar texto e imaxes

A maioría das veces Ubuntu detectará o seu escáner e poderá usalo sen máis. Para escanear un documento siga os seguintes pasos:

1. Coloque o que queira escanear no escáner.
2. Vaia a **Aplicativos ▶ Gráficos ▶ Escaneado simple**.

Funcionará o meu escáner con Ubuntu?

Hai tres maneiras de comprobar se o seu escáner funciona en Ubuntu:

1. Simplemente cónecteo. Se é un dos escáneres USB novos o máis seguro e que funcione.
2. Consulte <https://wiki.ubuntu.com/HardwareSupportComponentsScanners> que é específico de Ubuntu.
3. O proxecto SANE mostra unha lista dos escáneres compatíbeis. O proxecto SANE (Scanner Access Now Easy) fornece a maioría das infraestruturas para o software de escaneado en Ubuntu.

Ubuntu non pode encontrar o meu escáner

Hai algunhas razóns polas que Ubuntu pode mostrarlle a mensaxe “Non hai dispositivos dispoñíbeis”:

- ▶ O seu escáner non é recoñecido por Ubuntu. O tipo máis común de escáner non recoñecido son os que teñen os antigos portos paralelos ou as impresoras/escáner/faxes All-in-One de Lexmark.
- ▶ O controlador para o seu escáner non se carga automaticamente.

Hai uns cantos aplicativos que son útiles para as cámaras web. Cheese pode obter imaxes desde a súa webcam e o reprodutor de multimedia VLC pode obter vídeo en streaming desde a súa cámara web. Ámbolos dous pode instalalos desde o Centro de software de Ubuntu.

Outros dispositivos

Firewire

Firewire é un tipo especial de porto que usa a tecnoloxía Firewire para transferir datos. Este porto é usado xeralmente por gravadoras de vídeo e cámaras dixitais.

Se quere importar un vídeo desde a súa cámara de vídeo pode facelo conectando a súa cámara ao porto Firewire. Debe instalar un programa chamado Kino que está dispoñíbel no Centro de Software de Ubuntu.

Para saber máis sobre Kino visite <http://www.kinodv.org/>.

Bluetooth

O Bluetooth é amplamente usado en dispositivos GPS, ratos, teléfonos móbiles, auriculares, reprodutores de música, computadores de escritorio e portátiles para transferir datos, escoitar música, xogar a xogos e moitas máis actividades. Todos os sistemas operativos modernos son compatíbeis co Bluetooth e Ubuntu non é a excepción.

Pode acceder ás preferencias de Bluetooth premendo co botón esquerdo sobre a icona de Bluetooth na parte dereita do panel superior. Normalmente está ao lado da icona de volume. Se preme co botón esquerdo sobre a icona de Bluetooth abrírase un menú emerxente con varias opcións como a opción de **Desactivar o bluetooth**.

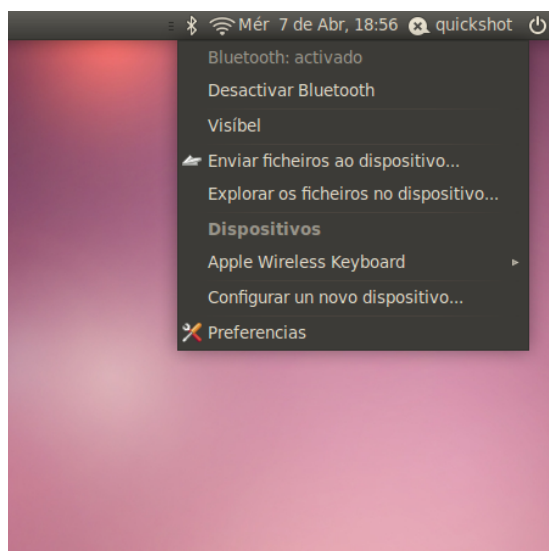

Figura 4.2: O menú do miniaplicativo Bluetooth.

Pode acceder ás preferencias de Bluetooth desde **Sistema • Preferencias • Bluetooth**. Se quere configurar un novo dispositivo como un teléfono móbil para sincronizar co seu computador, seleccione a opción que di **Configurar un novo dispositivo...**

Ubuntu abrirá a xanela de configuración de novo dispositivo. Cando preme **Adiante** Ubuntu abrirá a segunda pantalla que lle mostrará cantos dispositivos Bluetooth están presentes nun radio até o seu sistema. A lista dos dispositivos dispoñíbeis pode tardar un minuto en aparecer xa que o seu sistema ten que buscar os dispositivos. A análise e o mostrado son en tempo real o que significa que todos os dispositivos móstranse no momento en que

se encontren. Prema sobre o dispositivo Bluetooth requirido desde a lista de dispositivos. Logo, seleccione o número de PIN seleccionando **opcións de PIN**.

Hai tres números PIN predefinidos pero pode crear o seu propio PIN se o prefire. Debe inserir este PIN no seu dispositivo para emparellalo con Ubuntu.

Cando o dispositivo se emparelle, Ubuntu abrirá a xanela “Configuración completada”.

En Ubuntu, por razóns de seguranza o seu computador está oculto. Isto significa que o seu sistema Ubuntu pode buscar outros sistemas con Bluetooth pero non pode ser encontrado por outros computadores. Terá que activar a opción se quere que o seu dispositivo Bluetooth poida encontrar o seu sistema Ubuntu. Pode facer isto seleccionando a opción “Facer o computador visíbel” nas preferencias de Bluetooth. Tamén pode engadir un nome ao seu sistema Ubuntu con Bluetooth cambiando o texto de debaixo de **Nome amigábel**.

5 Xestión de software

Xestión de software en Ubuntu

Como se comentou no [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#), hai moitos aplicativos dispoñíbeis en Ubuntu que se adaptan a cada tarefa diaria. No momento que decida probar algún navegador alternativo, configurar un cliente de correo electrónico diferente, editar un ficheiro de audio ou probar algúns xogos necesitará instalar novo software. Ubuntu mantén os distintos **paquetes** de software polo que buscar e instalar o que busca está pensado para que sexa o máis rápido e sinxelo posíbel. De forma alternativa, pode explorar a extensa biblioteca de aplicativos dispoñíbeis e probar o que teña o seu interese.

Diferenzas con outros sistemas operativos

A maioría dos sistemas operativos xeralmente requiren que o usuario compre software comercial (en liña ou en tendas físicas), ou no caso contrario buscar na Internet unha alternativa libre (se existe). Debe descargarse o ficheiro de instalación axeitado e localizado no computador, ademais dalgunhas preguntas e opcións.

Aínda que pode usar un proceso similar para instalar software en Ubuntu, a forma máis rápida e sinxela de encontrar e instalar novos aplicativos é mediante o Centro de software de Ubuntu. Este aplicativo é un lugar centralizado para acceder ao novo software e basease no concepto de *repositorios*. Un repositorio é un catálogo de paquetes dispoñíbeis para descargar desde un lugar centralizado. Vostede terá automaticamente acceso aos repositorios oficiais de Ubuntu cando o seu sistema operativo se instale, aínda que pode engadir repositorios máis tarde para ter acceso a máis software.

Usar o Centro de software de Ubuntu

O Centro de software pode usarse para instalar a maioría dos aplicativos que están dispoñíbeis nos repositorios de Ubuntu.

Para iniciar o Centro de software, abra o menú Aplicativos e seleccione **Centro de software de Ubuntu**.

A xanela Centro de software ten dúas partes—unha lista de seccións á esquerda, e un conxunto de iconas á dereita. Cada icona representa un *departamento*, que se corresponde a unha categoría de software. Por exemplo, o departamento “Xogos” contén “Sudoku”.

As seccións da parte esquerda da xanela representan a súa vista actual do catálogo do Centro de software. Prema no botón **Obter software** da esquerda para ver o software que está dispoñíbel para descargar e **Software instalado** para ver a lista do software que xa está instalado no seu computador.

Algúns paquetes de software teñen algúns propósitos avanzados, como a programación ou a execución de un **servidor** e non poden instalarse usando o Centro de software. Terá que usar o Xestor de paquetes Synaptic (discutido ao final deste capítulo) para instalar estes paquetes.

Figura 5.1: Vostede pode instalar e eliminar aplicativos usando o Centro de Software.

Buscar software

Se está buscando un aplicativo xa pode saber o seu nome específico (por exemplo, “Thunderbird” é un cliente de correo electrónico moi popular), ou no caso contrario pode ter unha categoría xeral en mente (por exemplo, a categoría “son e vídeo” contén moitos aplicativos de software diferentes como conversores de vídeo, editores de audio e reprodutores de música).

Para axudarlle a encontrar o aplicativo axeitado pode explorar o catálogo do Centro de Software premendo no departamento que reflexa a categoría do software que está buscando, ou de forma alternativa use a busca interna na parte superior dereita da xanela para buscar por palabras chave ou nomes específicos.

Cando seleccione o departamento, mostrarase unha lista dos aplicativos que se adaptan á categoría. Algúns departamentos teñen subcategorías—por exemplo, o departamento de “Xogos” ten subcategorías para “Simulación” e “Xogos de cartas”.

Para moverse polas categorías pode usar os botóns de adiante a atrás na parte superior da xanela, así como os botóns de navegación (a miúdo denominados como “migas de pan”) ao lado dos anteriores.

Instalar software

Instalar aplicativos é literalmente a un clic. Cando encontre un aplicativo que queira probar:

Comprobe o departamento Aplicativos destacados para ver unha lista dos aplicativos máis recomendados.

Teña en conta que necesita conectarse a Internet para que o Centro de Software funcione. Para saber máis sobre como configurar a súa conexión consulte o [Capítulo 3: Traballar con Ubuntu](#).

1. *Prema o botón **Instalar** á dereita do paquete seleccionado.* Se lle gustaría ler máis sobre o paquete de software antes de o instalar, prema antes en **Máis información**. Daralle unha descrición curta do aplicativo, así coma unha captura de pantalla e unha ligazón web, se está dispoñíbel. Se quere proceder, pode tamén premer **Instalar** desde esa páxina.
2. *Escriba o seu contrasinal na xanela de autenticación que aparece.* É o mesmo contrasinal que usa para iniciar a sesión coa súa conta. Debe inserila cada vez que instale novo software para previr que algúen sen acceso de administración faga cambios non autorizados no seu computador.
3. *Espere mentres o paquete remata de se instalar.* Durante a instalación (ou a desinstalación) de paquetes de software, verá unha icona animada de frechas rotatorias á esquerda do botón **En progreso** na barra lateral. Se quere, pode agora volver á xanela principal de navegación e meter en cola paquetes adicionais de software para que se instalen seguindo os pasos anteriores. En calquera momento, premendo sobre o botón **En progreso** da esquerda poderá ver un resumo de todas as operacións que se están a procesar actualmente. Aí pode tamén premer sobre a icona X para cancelar calquera operación.

Cando o Centro de software de Ubuntu remate de instalar un aplicativo estará listo para usalo. Ubuntu poñera un iniciador no seu menú **Aplicativos** baixo o submenú relevante—o lugar exacto dependerá do propósito do aplicativo. Se non o encontra, nalgúns casos un aplicativo pode aparecer nos menús **Sistema ▶ Preferencias** ou **Sistema ▶ Administración**.

Desinstalar software

Desinstalar aplicativos é moi similar a instalalos. Primeiro, prema no botón **Software instalado** na barra lateral do Centro de software. Desprácese cara abaixo até encontrar o aplicativo a desinstalar (ou use o campo de busca para enconralo rapidamente) e logo:

1. *Prema o botón **Eliminar** á dereita do aplicativo seleccionado.*
2. *Escriba o seu contrasinal na xanela de autenticación que aparece.* A desinstalación de software tamén require que introduza o seu contrasinal para axudarlle a protexer o seu computador fronte a cambios non autorizados. O paquete porase na cola para eliminar e aparecerá baixo a sección **En progreso** na barra lateral.

Ao eliminar un paquete tamén actualizará os seus menús de forma axeitada.

Xestionar o software adicional

Aínda que o Centro de software fornece unha gran biblioteca de aplicativos dos que escoller, inicialmente só se mostrarán aqueles paquetes dispoñíbeis nos repositorios de Ubuntu. En ocasións, pode que un aplicativo non estea dispoñíbel neses repositorios. Nese caso é importante entender que existen métodos alternativos para acceder e instalar software en Ubuntu, como por exemplo descargar un ficheiro de instalación manualmente desde Internet ou

Note: Se recibe unha mensaxe “Fallo de autenticación” logo de escribir o seu contrasinal comprobe que o escribiu correctamente e ténteo de novo. Se o erro persiste significa que a súa conta non está autorizada para instalar software no computador.

Note: Para eliminar completamente un paquete e as súas configuracións debe purgalo. Pode facer isto co Xestor de paquetes Synaptic, que se discutirá na sección **Xestor de paquetes Synaptic**.

engadir repositorios adicionais. Primeiro ollaremos como xestionar os seus repositorios mediante o aplicativo Fontes de software.

Fontes de software

O Centro de software só mostra aqueles aplicativos que están dispoñíbeis nos repositorios que ten activados. Pódense engadir e eliminar repositorios a través do aplicativo Fontes de software. Para abrir este, prema no panel en **Sistema ▶ Administración ▶ Fontes de software**. Solicitaráselle que introduza o seu contrasinal, entón abrírase a xanela “Fontes de software”. Hai cinco separadores na parte superior da xanela: **Software de Ubuntu**, **Outro software**, **Actualizacións**, **Autenticación** e **Estatísticas**.

Note: Tamén pode abrir as Fontes de software desde o Centro de software. Simplemente vaia ao menú **Editar ▶ Fontes de software**.

Xestionar os repositorios oficiais

O separador **Software de Ubuntu** mostra os catro repositorios oficiais de Ubuntu, cada un deles con tipos diferentes de paquetes. Cando Ubuntu se instala por primeira vez só dous deles están activados—*main*, e *universe*.

- ▶ **Software de código aberto asistido por Canonical (main):** Este repositorio contén todos os paquetes de código aberto que son mantidos por **Canonical**.
- ▶ **Software de código aberto mantido pola comunidade (universe):** Este repositorio contén todos os paquetes de código aberto que son desenvolvidos e mantidos pola comunidade de Ubuntu.
- ▶ **Controladores propietarios de dispositivos (restricted):** Este repositorio contén controladores privativos, que son necesarios para utilizar todas as capacidades dalgún dispositivo ou hardware. O termo privativo significa que estes paquetes son de *código pechado*—isto é, son posuídos comercialmente e non están abertos para o desenvolvemento pola comunidade. Este repositorio non está activado de forma predefinida.
- ▶ **Software restrinxido por razóns de copyright ou legais (multiverse):** Este repositorio contén software que pode ter un uso protexido nalgúns estados ou países por protección dos dereitos de autor ou outras leis, e polo tanto non está activado de forma predefinida. Pode activar este repositorio pero facéndoo asume a responsabilidade polo uso de calquera paquete que instale.

A opción **Código fonte** non debería estar seleccionada a menos que teña experiencia construindo aplicativos desde as fontes.

Seleccionar o mellor servidor de software

Ubuntu dalle permiso a varios servidores ao redor do mundo para actuar como *espellos* (*mirrors*). Isto é, almacenan unha copia exacta de todos os ficheiros que están nos repositorios oficiais de Ubuntu. No separador **Software de Ubuntu**, pode seleccionar o servidor que lle fornece as mellores velocidades de descarga.

Ao seleccionar un servidor debe considerar o seguinte:

- ▶ **Velocidade da conexión.** Dependendo da distancia física entre vostede e o servidor, a velocidade da conexión pode variar. Ubuntu fornece unha

Os paquetes de código pechado normalmente son denominados como non libres. Isto é unha referencia á liberdade de expresión e non ao custo monetario. Non se require o pagamento polo uso destes paquetes, porén, están desactivados de forma predefinida en Ubuntu para darlle aos usuarios a elección de ter un sistema operativo de código aberto.

Compilar aplicativos a partir do código fonte é un proceso avanzado para a creación de paquetes e só adoita concernir aos desenvolvedores. Pode requirir ficheiros fonte cando usa un **kernel** personalizado, ou ao tentar usar a última versión dun aplicativo antes de que se publique para Ubuntu. Como isto é unha área máis avanzada, non será cuberta por este manual.

ferramenta para seleccionar o servidor que fornece a conexión máis rápida co seu equipo.

Primeiro prema no menú despregábel xunto a “Descargar desde:” na xanela “Fontes de software” e seleccione **Outros...** desde o menú. Na xanela “Escollo un servidor de descargas” que aparece, prema no botón **Seleccionar o mellor servidor** na parte superior dereita. Agora seu computador intentará conectarse con todos os servidores dispoñíbeis, logo seleccionará o de maior velocidade. Se está de acordo coa selección automática, prema no botón **Escollo servidor** para volver á xanela “Fontes de software”.

- **Localización.** Seleccionar un servidor que está preto de vostede ofrecerálle unha mellor velocidade de descarga.

Para seleccionar un servidor por país, prema sobre a súa localización na xanela “Escollo un servidor de descargas”. Se hai varios servidores dispoñíbeis na súa localización, seleccione un e logo prema **Escollo servidor** cando remate.

Por último, se non ten unha conexión a Internet funcionando, Ubuntu pode instalar paquetes de software directamente desde o seu CD de instalación. Para facer isto, introduza o disco na unidade de CD do seu computador e logo seleccione a caixa de verificación ao lado de **Instalábel desde CD-ROM/DVD**. Cando esta caixa de verificación está activada, o disco tratarase como un repositorio en liña e os aplicativos instalaranse directamente desde o CD mediante o Centro de software.

Engadir máis repositorios de software

Ubuntu fai fácil engadir repositorios adicionais de terceiras partes na súa lista de fontes de software. Os repositorios máis comúns engadidos a Ubuntu chámanse PPA. Estes permítenlle instalar paquetes de software que non están dispoñíbeis nos repositorios oficiais e automaticamente notificaranlle cando as actualizacións destes paquetes estean dispoñíbeis.

Obter o enderezo dun sitio web de PPA de Launchpad e engadilo á súa lista de fontes de software é relativamente sinxelo. Para facelo debe usar o separador **Outro software** na xanela “Fontes de software”.

No sitio de Launchpad para un PPA verá un título á esquerda chamado “Adding this PPA to your system”. Baixo ela haberá un parágrafo que contén un URL único coa forma **ppa:test-ppa/emplo**. Resalte este URL seleccionandoo co seu rato e prema co botón dereito seleccionando **Copiar**.

Volver á xanela “Fontes de software”, e no separador **Outro software** premer **Engadir...** na parte inferior. Unha nova xanela aparecerá, e verá as palabras «Liña de APT:» seguida dun campo de texto. Prema co botón dereito sobre o espazo baleiro neste campo de texto e seleccione **Pegar**, e debería ver aparecer o URL que copiou do sitio PPA de Launchpad anteriormente. Prema **Engadir fonte** para volver á xanela “Fontes de software”. Verá que unha nova entrada acaba de ser engadida á lista de fontes de software nesta xanela, cunha caixa de verificación marcada fronte a ela que significa que está activada.

Se preme en **Pegar** no ángulo inferior dereito desta xanela, aparecerá unha mensaxe informándoo de que «A información sobre software dispo-

Definición: Un PPA é un Arquivo de paquetes persoal. Son repositorios en liña usados para almacenar as últimas versións dos paquetes de software, proxectos dixitais ou outros aplicativos.

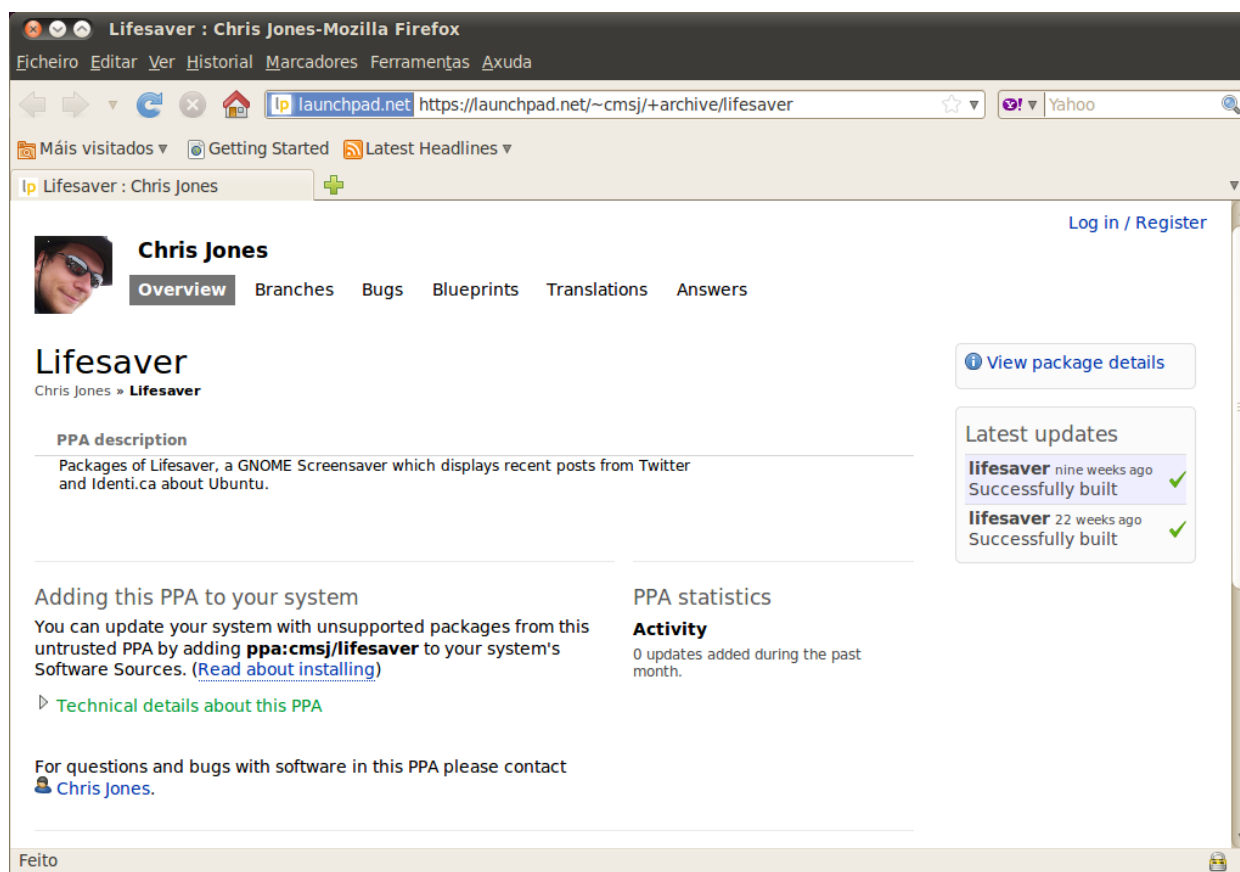

Figura 5.2: Este é un exemplo de páxina en Launchpad para o PPA de Lifesaver. Lifesaver é un aplicativo que non está dispoñíbel nos repositorios oficiais de Ubuntu. Porén, se engade o PPA á súa lista de fontes de software poderá instalalo e actualizalo de forma sinxela mediante o Centro de software.

ñíbel está anticuada». Isto é porque acaba de engadir un repositorio novo a Ubuntu, e agora cómpre conectar a ese repositorio e descargar unha lista dos paquetes que fornece. Prema **Recargar**, e espere un rato mentres Ubuntu refresca todos os repositorios activos (incluíndo este novo que acaba de engadir). Cando finalice, a xanela pecharase automaticamente.

Parabéns, vostede acaba de engadir un PPA a súa lista de fontes de software. Agora pode abrir o Centro de software e instalar os aplicativos desde este PPA do mesmo xeito que anteriormente instalou programas desde os repositorios de Ubuntu.

Xestor de paquetes Synaptic

O Xestor de paquetes Synaptic é a ferramenta máis avanzada para xestionar software en Ubuntu. Pode usarse para efectuar as mesmas tarefas que o Centro de software de Ubuntu, como a instalación e eliminación de aplicativos, pero tamén permite un maior control sobre os paquetes. Por exemplo, fornece as seguintes opcións:

- ▶ **Instalar** calquera paquete nos seus repositorios. Nalgúns casos pode seleccionar a versión do paquete a instalar, aínda que esta opción só está dispoñíbel se existen varias versións no repositorio.
- ▶ **Reinstalar** un paquete. Isto pode ser útil se desexa devolver un paquete ao seu estado predefinido, ou reparar calquera conflito ou ficheiro danado.

- ▶ **Actualizar** un paquete cando se libere unha nova versión.
- ▶ **Eliminar** calquera paquete que xa non necesite.
- ▶ **Purgar**. Isto é cando quere eliminar completamente un paquete incluíndo tamén as preferencias almacenadas e os ficheiros de configuración (que normalmente se manteñen cando elimina un paquete).
- ▶ **Arranxar** os paquetes rotos.
- ▶ **Comprobar as preferencias** de calquera paquete, como o número de versión, os ficheiros contidos, o tamaño do paquete, as dependencias e moito máis.

Para abrir o Xestor de paquetes Synaptic, navegue a **Sistema ▶ Administración ▶ Xestor de paquetes Synaptic**. Como se explicou enriba, o Synaptic é unha ferramenta máis complexa que o Centro de software, e xeralmente non é esencial para un novo usuario que se inicia con Ubuntu. Se quere ler máis información sobre como usar este programa, ou require máis asistencia técnica para xestionar o software no seu sistema, vaia a <https://help.ubuntu.com/community/SynapticHowto>.

Actualizacións

Ubuntu tamén lle permite decidir como xestionar as actualizacións dos paquetes mediante o separador **Actualizacións** na xanela Fontes de software.

Actualizacións de Ubuntu

Nesta sección pode especificar os tipos de actualizacións que desexa instalar no seu sistema, e normalmente a estabilidade dependerá das súas preferencias, fronte a ter que acceder aos últimos desenvolvementos.

- ▶ **Actualizacións de seguranza importantes**: Estas actualizacións son altamente recomendábeis para asegurarse de que o seu sistema mantense tan seguro como sexa posíbel. Están activadas de forma predefinida.
- ▶ **Actualizacións recomendadas**: Aquelas actualizacións que non son importantes para manter o seu sistema seguro pero que poden ter arranxos dos erros máis recentes ou actualizacións menor que non foron comprobadas ou aprobadas. Esta opción tamén está activada de forma predefinida.
- ▶ **Actualizacións aconselladas**: Esta opción é para aqueles que queren manterse actualizados coas últimas versións dos aplicativos e co risco de instalar unha actualización con erros ou conflitos sen resolver. Teña en conta que é posíbel que encontre problemas con estas actualizacións de aplicativos, polo que esta opción non está activada de forma predefinida. Porén, se isto acontece pode “volver” á versión anterior dun paquete mediante o Xestor de paquetes Synaptic.
- ▶ **Actualizacións sen asistencia**: son actualizacións que non foron comprobadas nin revisadas completamente por Canonical. Pode encontrar algúns erros cando use estas actualizacións, polo que esta opción non está activada de forma predefinida.

Actualizacións automáticas

A sección do medio desta xanela permítelle personalizar como o seu sistema xestiona as actualizacións, como a frecuencia na que se comprobarán os novos paquetes así como indicarlle se se deberían instalar actualizacións importantes sen máis (isto é, sen pedirlle permiso a vostede), só descargalas ou só notificarllas.

Actualización da edición

Aquí pode decidir que anovacións do sistema desexa que se lle notifiquen.

- ▶ **Nunca:** Seleccione isto se non quere ser notificado cando exista unha nova versión de Ubuntu.
- ▶ **Edicións normais:** Seleccione esta se sempre quere ter a última edición de Ubuntu, aínda que non sexa unha con Asistencia por longo tempo. Esta opción recoméndase para usuarios domésticos.
- ▶ **Só edicións asistidas por longo tempo:** Seleccione esta opción se necesita unha versión que sexa máis estábel e teñan asistencia por un tempo maior. Se vostede usa Ubuntu para o negocio, pode considerar seleccionar esta opción.

Note: Cada 6 meses, Ubuntu libera unha nova versión do sistema operativo. Estas versións chámanse versións normais. Máis, cada 4 versións normais—ou 24 meses—Ubuntu libera unha versión con Asistencia por longo tempo (LTS). As versións de asistencia por longo tempo teñen unha maior estabilidade e tenen asistencia técnica durante máis tempo.

6 A liña de ordes

Introdución á terminal

Aínda que neste manual enfocámonos primordialmente na interface de escritorio gráfico, para obter o máximo beneficio de Ubuntu debería aprender como usar a terminal.

Qué é a terminal?

A maioría dos sistemas operativos, incluído Ubuntu, teñen dous tipos de interfaces de usuario. A primeira é unha interface de usuario gráfica (GUI). Esta ten o escritorio, xanelas, menús e barras de ferramentas nas que premes para obter cousas feitas. A segunda é moito máis antiga e a interface da liña de ordes (CLI).

A *terminal* é a interface de liña de ordes de Ubuntu. É un método de controlar algúns aspectos de Ubuntu usando só as ordes que escriba no seu computador.

Porque usar a terminal?

Para o usuario medio de Ubuntu a maioría das actividades do día a día poden ser completadas sen necesitar en ningún momento abrir unha terminal. Porén, a terminal é unha ferramenta moi potente e de incalculábel valor que pode usarse para levar a cabo tarefas comúns. Por exemplo:

- ▶ Para a resolución de problemas de calquera dificultade que poidan aparecer ao usar Ubuntu pode precisar do uso da terminal.
- ▶ Unha interface de liña de ordes é moitas veces a forma máis rápida de levar a cabo unha tarefa. Por exemplo, pode levar a cabo operacións en moitos ficheiros á vez usando a terminal.
- ▶ Aprender a interface de liña de ordes é o primeiro paso cara unha resolución máis avanzada de problemas, administración de sistemas e tarefas de desenvolvemento de software. Se está interesado en ser un desenvolvedor ou un usuario avanzado de Ubuntu, o coñecemento da liña de ordes é esencial.

Abrir a terminal

Vostede pode abrir a terminal premento en **Aplicativos ▶ Accesorios ▶ Terminal**.

Cando a xanela da terminal se abra estará en branco salvo algún texto na parte superior esquerda da pantalla, seguido dun bloque parpadeante. Este texto é o seu **prompt**—mostra o seu nome de usuario e o nome do seu computador, seguido do directorio actual. O til (~) significa que o cartafol actual é o seu cartafol persoal. Por último o bloque parpadeando é o **cursor**—isto marca onde se insire o texto que escriba.

Nos contornos de GUI o termo “cartafol” usase comunmente para describir un lugar onde se almacenan ficheiros. Nos contornos de CLI o termo “directorio” úsase para describir a mesma cousa e esta metáfora exporase en moitas ordes (p. ex., `cd` ou `pwd`) ao longo deste capítulo.

A terminal dálle acceso ao que se chama o intérprete de ordes. Cando vostede escribe unha orde na **terminal** o **shell** procesa a orde e mostra o resultado da acción desexada. Hai moitos tipos de intérpretes de ordes que aceptan moitas ordes distintas. O máis popular é o chamado “bash” e é o que Ubuntu ten como predefinido.

Para probar escriba **pwd** e prema Intro. A terminal debería mostrar `/home/ubuntu-manual`. Este texto chámase “saída”. Vostede acaba de usar a orde **pwd** (imprimir o cartafol actual) e a saída mostra o cartafol actual.

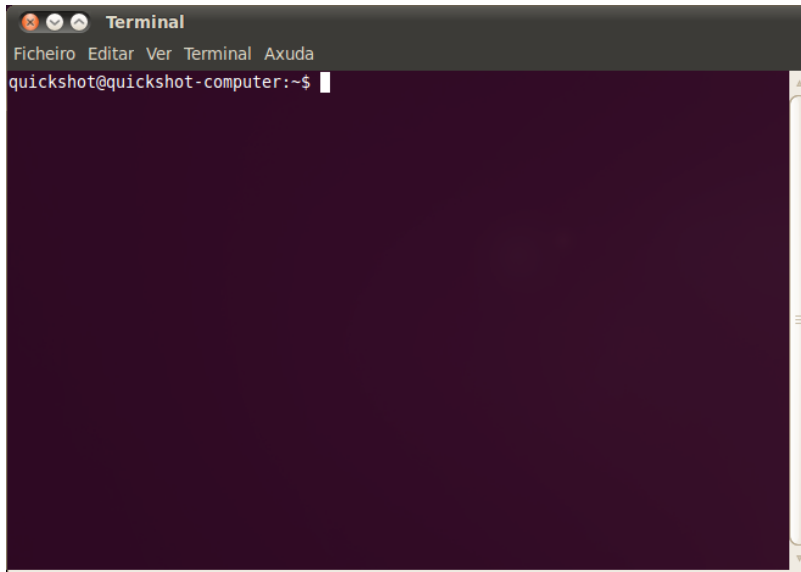

Figura 6.1: A xanela da terminal predefinida permítelle executar centos de ordes útiles.

Todas as ordes na terminal seguen o mesmo acercamento. Escriba o nome da orde, posibelmente seguido dalgún **parámetros** e prema Intro para levar a cabo a acción especificada. Normalmente mostrarase algunha saída que confirme que a acción foi levada a cabo con éxito, aínda que isto depende da orde. Por exemplo, se usa a orde **cd** para cambiar o seu cartafol de traballo (vexa máis abaixo) cambiará o prompt pero non se mostrará ningunha saída.

O resto do capítulo abarca algúns dos usos máis comúns da terminal, porén, existen infinitas posibilidades de usar a interface de liña de ordes en Ubuntu. Na segunda parte deste manual continuaremos a referirnos á liña de ordes, particularmente cando discutamos os pasos a levar a cabo para resolver problemas e a xestión máis avanzada do seu computador.

Estrutura do sistema de ficheiros de Ubuntu

Ubuntu usa a estrutura de ficheiros de Linux baseada nun conxunto de cartafoles no cartafol raíz. Cada un destes cartafoles contén ficheiros importantes do sistema que non poden ser modificados a menos que estea executando como o usuario root ou use *sudo*. Isto é por razóns de seguranza e protección fronte a virus, para evitar o acceso aos ficheiros do núcleo do sistema e que os usuario non poidan danar nada.

Debaixo hai algúns dos máis importantes cartafoles.

Montar e desmontar dispositivos removíbeis.

Cando se monta un dispositivo, como unha unidade flash USB ou reprodutor de música, crease un cartafol baixo *media* e dáselle os permisos axeitados para que poida ler e escribir no dispositivo.

Os parámetros son segmentos de texto adicionais que se engaden normalmente ao final dunha orde e que pode cambiar a interpretación da orde en si mesma. Normalmente teñen a forma **-h** ou **--help**, por exemplo. De feito **--help** pode engadirse á maioría das ordes.

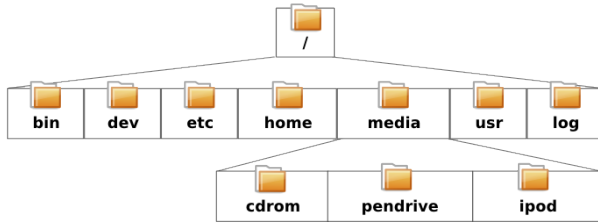

Figura 6.2: Algún dos cartafolés máis importantes do sistema de ficheiros raíz.

O Xestor de ficheiros Nautilus engadirá un atallo ao dispositivo montado na barra lateral polo que será moi sinxelo acceder a ela. Non debería ter que navegar ao cartafol *media* en Ubuntu.

Comezar coa liña de ordes

Navegar por cartafolés

A orde `pwd` é un resumo de *print working directory*. Pódese usar para mostrar o directorio no que está actualmente. Teña en conta que o prompt (o texto xusto antes do cursor parpadeante) tamén mostra o seu cartafol actual, polo que esta orde non é normalmente necesaria.

```
$ pwd /home/o-seu-nome-de-usuario/
```

A orde `cd` é unha forma rápida de *cambiar de directorio*. Permítelle cambiar de un directorio a outro.

```
$ cd /directorio/a/onde/quere/ir/
```

Se hai espazos nun dos cartafolés, debe poñer comiñas ao redor do camiño:

```
$ cd "~/Música/Xabarín Club/As bolas máxicas/"
```

Se non escribe as comiñas a terminal pensará que está tentando cambiar a un cartafol chamado `~/Música/Xabarín`.

Obter unha lista dos ficheiros

A orde `ls` úsase para obter unha *lista* de todos os ficheiros e cartafolés que existen dentro do cartafol actual.

```
$ ls alligator-pie.mp3 squirm.mp3 baby-blue.mp3
```

Mover ficheiros e cartafolés

A orde `mv` úsase para mover un ficheiro dun directorio a outro.

```
$ mv /dmb/big-whiskey/grux.mp3 /home/john
```

A orde `cp` úsase para copiar un ficheiro desde un directorio a outro.

```
$ cp /dmb/big-whiskey/grux.mp3 /media/ipod
```

Teña en conta que a terminal é sensíbel a maiúsculas. Por exemplo, se ten un cartafol co nome `Cartafol1`, debe lembrar incluír a letra en maiúscula cando se refira a el na terminal, en caso contrario a orde non funcionará.

Crear directorios

A orde `mkdir` é a abreviatura de *make directory*, utilízase para crear un novo directorio no directorio actual ou noutro lugar especificado. Por exemplo, esta orde crea un directorio chamado `novocartafol` dentro do directorio actual:

```
$ mkdir novocartafol
```

Esta orde ignorará o seu directorio actual, e no seu lugar creará un directorio chamado `novocartafol` dentro do directorio hipotético chamado `/tmp/emplo/`:

```
$ mkdir /tmp/example/novocartafol
```

Vostede pode “moverse dentro” deste novo cartafol (p. ex., facer deste cartafol o cartafol de traballo) usando a orde `cd`.

```
$ cd /tmp/example/novocartafol
```

Borrar ficheiros e cartafoles

A orde `rm` úsase para eliminar ficheiros. Por exemplo, para eliminar un ficheiro co nome `borrame.txt` no seu cartafol actual:

```
$ rm borrame.txt
```

Para eliminar un ficheiro localizado noutro directorio (p. ex., fora do seu directorio de traballo actual), terá que incluír o *camiño* no ficheiro. Noutras palabras, especifícase a localización do ficheiro. Por exemplo, para eliminar o ficheiro `borrame.txt` localizado no directorio `/tmp/emplo`, utilíce a seguinte orde:

```
$ rm /tmp/emplo/borrame.txt
```

A orde `rmdir` é similar a `rm`, excepto que se usa para eliminar directorios. Por exemplo, esta orde podería eliminar o directorio chamado `novocartafol` que creou anteriormente.

```
$ rmdir /tmp/emplo/novocartafol/
```

Introducción a sudo

Cando Ubuntu se instala por primeira vez creanse dúas contas: a súa conta de usuario principal e unha conta “root” que opera por detrás. Esta conta de administración ten os privilexios necesarios para modificar os ficheiros e configuracións do sistema, mentres que a súa conta principal non os ten. Fronte a saír da sesión da súa conta de usuario principal e logo volver a entrar como root pode usar a orde `sudo` para darlle os permisos da conta de root para levar a cabo tarefas de administración como pode ser a instalación e desinstalación de software, crear ou eliminar novos usuarios e modificar ficheiros do sistema.

Por exemplo, a seguinte orde abre o editor de texto predeterminado de Ubuntu `gedit` con privilexios de root. A continuación, poderá editar ficheiros importantes do sistema que doutro xeito estarían protexidos. O contrasinal

que se utiliza con `sudo` é o mesmo contrasinal que se usa para acceder á súa conta principal, é establececese durante o proceso de instalación de Ubuntu.

`sudo`

```
$ sudo gedit [sudo] password for nome de usuario:
Abrindo gedit...
```


A orde `sudo` dalle un acceso practicamente ilimitado aos ficheiros importantes do sistema e á configuración. É moi importante que só use `sudo` se entende o que está a facer. Pode atopar máis información sobre o uso de `sudo` en [Capítulo 7: Seguranza](#).

Xestionar os programas desde a terminal

En Ubuntu hai varias formas de xestionar o seu software. Existen ferramentas de GUI como o Centro de software de Ubuntu e o Xestor de paquetes Synaptic que se discutirán no [Capítulo 5: Xestión de software](#), porén, algunhas persoas prefiren usar a orde `apt` (Advanced Packaging Tool) para xestionar o seu software desde a terminal. `Apt` é extremadamente versátil e contén varias ferramentas, porén, a ferramenta `apt` máis usada é `apt-get`.

Usar `apt-get`

`Apt-get` é usado para instalar e eliminar paquetes do seu sistema. Tamén se usa para actualizar a lista de paquetes dispoñíbeis nos repositorios, así como para descargar e instalar novas actualizacións para o seu software.

Actualizar e anovar

A orde `apt-get update` usase para actualizar de forma rápida a lista de paquetes que están dispoñíbeis nos repositorios predefinidos de Ubuntu, así como en calquera repositorio adicional engadido polo usuario (consulte o [Capítulo 5: Xestión de software](#) para obter máis información sobre os repositorios).

```
$ sudo apt-get update
```

Entón pode usar `apt-get upgrade` para descargar e instalar algunhas actualizacións dispoñíbeis para os paquetes de software que teña instalado. O mellor é executar `apt-get update` antes de executar `apt-get upgrade`, xa que isto garantiralles que encontrará as actualizacións máis recentes dispoñíbeis para o seu software.

```
$ sudo apt-get update
Lendo a lista de paquetes...Done
Construíndo o árbore de dependencias
Lendo a información de estado...Done
Os seguintes paquetes vanse instalar:  tzdata
1 paquetes anovados, 0 instalados, Vanse eliminar 0 e deixar 0
sen
anovar.
Teñen que recibir 683Kb de arquivos. Despois de desempaquetar
liberaranse
```

```
24,6Kb de espazo en disco.
¿Quere continuar? [S/n/?]
```

A terminal mostraralle un resumo dos paquetes que van anovarse, o tamaño da descarga e canto espazo de disco adicional se vai usar (ou liberar) e pedíralle confirmación antes de continuar. Prema y e logo Intro, as actualizacións descárganse e instálanse.

Instalar e desinstalar

A seguinte orde debe usarse para instalar o reproductor multimedia VLC usando `apt-get`.

```
$ sudo apt-get install vlc [sudo] contrasinal para
nome-de-usuario:
```

Para eliminar o VLC, debe escribir:

```
$ sudo apt-get remove vlc
```

Teña en conta que a orde `sudo` precedendo á orde `apt-get`. Na maioría dos casos será necesario usar `sudo` cando queira instalar software, xa que está modificando partes protexidas do seu sistema. Algunha das ordes que usará a partir de aquí necesitarán acceso de root, polo que espere ver `sudo` de forma frecuente.

Limpar o seu sistema

Con frecuencia o software en Ubuntu depende de que outros paquetes tamén se instalen no seu sistema para poder executarse correctamente. Se tenta instalar un paquete novo e esas *dependencias* non están xa instaladas, Ubuntu vai, ao mesmo tempo, a descargalos e instalalos automaticamente por vostede (sempre que os paquetes correctos se poidan atopar nos seus repositorios). Cando se quita un paquete en Ubuntu, porén as dependencias que se instalaron xunto ao paquete orixinal non son eliminadas, tamén, automaticamente. Estes paquetes quedan no seu sistema e podense ir acumulando co tempo, ocupando espazo no disco. Unha forma sinxela de limpar o seu sistema consiste en utilizar a orde `apt-get autoremove`. Selecciónanse e limínanse os paquetes que se instalaron automaticamente, pero que xa non se necesitan.

```
$ sudo apt-get autoremove
```

Outra orde útil para limpar o sistema é `apt-get autoclean` que elimina os ficheiros da caché que se deixaron ao descargar paquetes.

Engadir repositorios de software adicionais

É posíbel que algunhas veces desexe instalar algún software que non estea nos repositorios oficiais, pero poden estar dispoñíbeis no que se chaman PPA. Os PPA, ou arquivos de paquetes personais (en inglés Personal Package Archives), conteñen un software que pode ser instalado engadindo o PPA ao seu sistema. Nas versións de Ubuntu anteriores á Ubuntu 9.10 o engadido dun PPA ao seu sistema supuña escribir varias ordes longas nunha terminal. Porén, en Ubuntu 9.10 e posteriores, engadir un PPA é tan doado como escribir unha orde curta nunha terminal.

```
$ sudo add-apt-repository ppa:exemplo/ppa
```

Cando teña instalado o PPA pode instalar software desde el da forma normal usando a orde `apt-get install`.

7 Seguranza

Este capítulo discute as formas de manter o seu computador Ubuntu seguro.

Por qué Ubuntu é seguro

Ubuntu é seguro de forma predefinida por moitas razóns:

- ▶ Ubuntu diferencia claramente entre un usuario normal e un usuario administrador.
- ▶ O software libre como Ubuntu permite detectar de forma sinxela os fallos de seguranza.
- ▶ Os parches de seguranza, no software libre como Ubuntu, libéranse normalmente de forma moi rápida.
- ▶ Moitos virus están deseñados para ter como obxectivo principal os sistemas baseados en Windows polo que non afectan a Ubuntu.

Conceptos e procedementos básicos de seguranza

Cando Ubuntu se instala configúrase automaticamente para que poida ser usado por unha única persoa. Se vai usar o computador máis dunha persoa, cada unha delas debe ter a súa propia conta de usuario. De esta forma, cada usuario pode ter configuracións, documentos e outros ficheiros separados. Se é necesario, tamén pode protexer os seus ficheiros de seren vistos ou modificados por usuarios sen permisos de administración. Consulte a sección **Usuarios e grupos** para aprender máis sobre a creación de novas contas de usuario.

Permisos

En Ubuntu pode configurar os ficheiros e cartafolios para que só determinados usuarios poidan velos, modificalos ou executalos. Por exemplo, é posíbel que vostede desexe compartir un ficheiro importante con outros usuarios, pero non quere que os usuarios poidan editar o ficheiro. Ubuntu controla o acceso aos ficheiros do seu computador por medio dun sistema de “permisos”. Os permisos son os axustes que se poden configurar para controlar exactamente cales dos ficheiros do computador son accesíbeis e usábeis.

Para aprender máis sobre a modificación de permisos, visite <https://help.ubuntu.com/community/FilePermissions>.

Contrasinais

Pode usar un contrasinal forte para incrementar a seguranza no seu computador. O seu contrasinal non debe conter nomes, palabras comúns ou frases comúns. De forma predefinida, a lonxitude mínima dun contrasinal en Ubuntu é catro caracteres. Recomendámoslle que os contrasinais sexan máis longos que o número mínimo de caracteres.

Bloquear a pantalla

Cando deixa o seu computador desatendido debe bloquear a pantalla. Ao bloquear a pantalla evita que calquera use o seu computador até que vostede introduza o seu contrasinal. Para bloquear a pantalla:

- prema na icona do menú de sesión na esquina dereita do panel superior e seleccione **Bloquear a pantalla** ou
- prema CTRL+ALT+L para bloquear a pantalla. Este atallo de teclado pode cambiarse en **Sistema ▸ Preferencias ▸ Atallos de teclado**.

Actualizacións do sistema

Unha boa seguranza depende de manter o sistema actualizado. Ubuntu fornece actualizacións de seguranza e de código aberto, e poderá aplicar estas actualizacións de forma regular. Vexa [Capítulo 5: Xestión de software](#) para saber como actualizar o seu computador Ubuntu coas últimas actualizacións de seguranza e parches.

Confiar en fontes de terceiros

Normalmente pode engadir aplicativos ao seu computador mediante o Centro de Software, que descarga o software desde os repositorios de Ubuntu como se describe no [Capítulo 5: Xestión de software](#). Porén, en ocasións é necesario engadir software de outras fontes. Por exemplo, podería necesitar facer isto cando un aplicativo non está dispoñíbel nos repositorios de ubuntu, ou cando haxa unha versión máis actual da que está nos repositorios de Ubuntu.

Existen repositorios dispoñíbeis desde lugares como [getdeb.net](#) e os PPA de Launchpad, que poden engadirse como se describe no [Capítulo 5: Xestión de software](#). Pode descargar os paquetes DEB para algúns aplicativos desde os respectivos sitios dos proxectos en Internet. De forma alternativa, pode construír os aplicativos desde o seu código fonte (un método avanzado de instalación e uso de aplicativos).

Usar só fontes recoñecidas como os sitios dos proxectos, PPA, ou varios repositorios da comunidade (como [getdeb.net](#)) é máis seguro que descargar os aplicativos desde fontes arbitrarias (e polo tanto de menos confianza). Cando use unha fonte de terceiros considere a confiabilidade da fonte e asegúrese que coñece exactamente o que está instalando no seu computador.

Usuarios e grupos

Como a maioría dos sistemas operativos, Ubuntu permite a creación de contas de usuario para varias persoas, cada unha con algún acceso ao seu computador. Ubuntu tamén admite os grupos de usuarios, o que lle permite administrar os permisos para múltiples usuarios á vez.

Cada usuario de Ubuntu é membro de cando menos un grupo—o nome do grupo é o mesmo que o nome do usuario. Un usuario tamén pode ser membro de máis grupos. Pode configurar algúns ficheiros e cartafóles para sexan accesíbeis por un usuario ou un grupo. De forma predefinida, os

ficheiros dun usuario son só accesíbeis para dito usuario, os ficheiros do sistema son só accesíbeis para o usuario root.

Figura 7.1: Engadir, eliminar ou cambiar contas de usuario.

Xestionar usuarios

Vostede pode xestionar usuarios e grupos usando o aplicativo de administración **Usuarios e grupos**. Para encontrar este aplicativo prema en **Sistema ► Administración ► Usuarios e grupos**.

Para modificar as opcións dun usuario ou grupo prema na icona das chaves ao lado da frase “Prema para facer cambios”. Debe inserir o seu contrasinal para facer os cambios nas opcións do usuario e grupo.

Engadir un usuario Prema no botón **Engadir** que aparece debaixo da lista das contas de usuarios existentes. Escriba un novo nome de usuario e seleccione as opcións que desexa e prema **Aceptar**. Aparecerá unha nova caixa de diálogo que lle pedirá o seu contrasinal de usuario. Complete os campos e logo prema **Aceptar** para continuar. Os privilexios que vostede lle outorgue ao novo usuario poden modificarse desde a xanela “Configuracións do usuario”.

Modificar un usuario Prema sobre o nome do usuario desde a lista de usuarios, logo prema sobre o botón **Cambiar...** que aparece ao lado de cada unha das seguintes opcións:

- Tipo de conta:
- Contrasinal:

Para acceder ás opcións avanzadas do usuario prema no botón **Configuracións avanzadas**. Cambie os detalles que queira no diálogo que aparece e prema en **Aceptar** para gardar os cambios.

Eliminar un usuario Seleccione un usuario desde a lista e prema **Eliminar**. Ubuntu desactivará a conta de usuario máis non eliminará o cartafol persoal do usuario.

Xestionar grupos

Prema no botón **Xestionar os grupos** para abrir o diálogo de xestión de grupos.

Engadir un grupo Para engadir un grupo prema en **Engadir**. No diálogo que aparece introduza o nome do grupo e seleccione os usuarios que quere engadir ao grupo.

Modificar un grupo Para modificar os usuarios dun grupo existente, seleccione un grupo e prema no botón **Propiedades**. Seleccione e deseccione os usuarios que queira e logo prema **Aceptar** cando remate.

Eliminar un grupo Para eliminar un grupo, seleccione un grupo e prema en **Eliminar**.

Aplicar grupos a ficheiros e cartafol

Para cambiar o grupo asociado a un ficheiro ou cartafol abra o Explorador de ficheiros Nautilus e navegue até o ficheiro ou cartafol axeitado. Entón, seleccione o ficheiro ou cartafol e prema co botón **Ficheiro ▶ Propiedades** desde a barra de menú ou prema co botón dereito sobre o ficheiro ou cartafol e seleccione **Propiedades**. No diálogo de Propiedades que aparece prema no separador **Permisos** e seleccione o grupo desexado desde a lista despregábel **Grupos**.

Usar a liña de ordes

Tamén pode modificar as opcións de usuario e grupo mediante a liña de ordes. Recomendámoslle usar o método gráfico de enriba a menos que teña unha boa razón para usar a liña de ordes. Para obter máis información sobre o uso da liña de ordes para modificar usuarios e grupos consulte a Guía de servidor de Ubuntu en <https://help.ubuntu.com/9.10/serverguide/C/user-management.html>

Configurar un sistema seguro

Tal vez queira usar unha devasa, ou usar cifrado para aumentar aínda máis a seguranza do seu sistema.

Devasa (firewall)

Unha devasa é un aplicativo que protexe o seu computador fronte a accesos non autorizados por xente na Internet ou na súa rede local. As devasas bloquean as conexións do seu computador desde orixes descoñecidas. Isto axuda a previr fendas de seguranza.

Uncomplicated Firewall (ufw) é o programa de configuración de devasa (firewall) de Ubuntu. É un programa que se executa desde a liña de ordes, pero un programa chamado Gufw permítelle usalo cunha interface gráfica. Consulte o [Capítulo 5: Xestión de software](#) para obter máis información sobre a instalación do paquete Gufw.

Cando estea instalado, inicie Gufw premendo en **Sistema ▶ Administración ▶ Configuración da devasa**. Para activar a devasa, seleccione a opción **Activar**. De forma predefinida, todas as conexións entrantes son rexeitadas. Esta configuración debería axeitarse á maioría dos usuarios.

Se está executando software de servidor no seu sistema Ubuntu (como un servidor web ou un servidor FTP), terá que abrir os portos destes servizos usan. Se non está familiarizado cos servidores non terá que abrir ningún porto adicional.

Para abrir un porto prema no botón **Engadir**. Para a maioría dos propósitos o separador **Preconfigurado** é suficiente. Seleccione **Permitir** na primeira caixa e logo seleccione o programa ou servizo requirido.

O separador **simple** úsase para permitir o acceso a un único porto, e o separador **Avanzado** para permitir o acceso a un rango de portos.

Cifrado

Pode querer protexer os seus datos persoais—por exemplo, os rexistros financeiros—cifrándoos. Cifrar un ficheiro ou cartafol é esencialmente “bloquear” dito ficheiro ou cartafol codificándoo con un algoritmo que o mantén desordenado até que o decodifique con un contrasinal. Cifrar os seus datos persoais asegúralle que ninguén poderá abrir os seus ficheiros persoais ou ler os seus datos privados sen a súa chave de privada.

Ubuntu conta con ferramentas para cifrar ficheiros e cartafoles. Este capítulo discute dúas delas. Para obter máis información sobre o uso do cifrado para ficheiros individuais ou correo electrónico consulte os documentos da Axuda da Comunidade de Ubuntu en <https://help.ubuntu.com/community>.

Cartafol persoal

Ao instalar Ubuntu é posíbel cifrar o seu cartafol persoal de usuario. Consulte o **Capítulo 1: Instalación** para obter máis información sobre o cifrado do seu cartafol persoal.

Cartafol privado

Se non seleccionou cifrar o todo o seu cartafol persoal é posíbel cifrar un único cartafol—chamado **Privado**—no cartafol persoal do usuario. Para facer isto siga os seguintes pasos:

1. Instale o paquete de software **ecryptfs-utils**.
2. Use a terminal para executar **ecryptfs-setup-private** para configurar o seu cartafol privado.
3. Insira o seu contrasinal cando se lle pregunte
4. Seleccione entre unha frase de paso de montado ou xerar un.
5. Rexistre ámbalas dúas frases de paso nun lugar seguro. **Isto requírese se ten que recuperar os seus datos de forma manual.**
6. Saia da sesión e volva a iniciala para montar o cartafol cifrado.

Despois de que se configure o cartafol **Privado** calquera ficheiro ou cartafol dentro del será automaticamente cifrado.

Se vostede necesita recuperar os seus datos cifrados de forma manual consulte <https://help.ubuntu.com/community/EncryptedPrivateDirectory>.

8 Solución de problemas

Resolver problemas

En coasíons as cousas simplemente non traballan como deberían. Por sorte, os problemas que pode encontrar mentres traballa con Ubuntu son de solución moi sinxela. Debaixo ofrecémoslle unha guía para resolver os problemas básicos que os usuarios poden encontrar mentres usan Ubuntu. Se non é necesaria a guía de resolución de erros de abaixo vexa a sección ?? para saber máis sobre como buscar asistencia na comunidade de Ubuntu.

Guía de resolución de problemas

A chave da resolución de problemas efectiva está no traballo pausado e metódico, documentando os cambios que faga no seu sistema Ubuntu en cada paso. Desta forma, sempre poderá desfacer o seu traballo—e darlle á comunidade de usuarios información sobre os intentos anteriores, no caso desfavorábel de que necesite axuda da comunidade.

Ubuntu falla ao arrincar despois de instalar Windos

Ocasionalmente vostede pode instalar Ubuntu e decidir instalar posteriormente Microsoft Window como o seu sistema operativo secundario executándose ao carón de Ubuntu. Aínda que Ubuntu admite isto, pode encontrarse de que logo de instalar Windows non pode iniciar en Ubuntu.

Cando acende por primeira vez o seu computador, un programa chamado “cargador de arranque” debe iniciar Ubuntu ou outro sistema operativo. Cando instalou Ubuntu, instalouse un cargador de arranque avanzado chamado **GRUB** que lle permite escoller entre varios sistemas operativos no seu computador, como Ubuntu, Windows e outros. Porén, cando instalou Windows, substituíuse o GRUB co seu propio cargador de arranque, eliminándose a posibilidade de escoller que sistema operativo desexaría usar. Pode restaurar doadamente o GRUB—e recuperar a capacidade de escoller o seu sistema operativo—usando o mesmo CD que usou para instalar Ubuntu.

Primeiro, introduza o seu CD de Ubuntu no seu computador, reinicie e asegúrese de que o computador inicia o sistema operativo que está no CD (consulte o [Capítulo 1: Instalación](#)). A continuación, seleccione o seu idioma e seleccione **Probar Ubuntu sen instalalo**. Agarde até que o software se cargue. Necesitará inserir algún código para restaurar o cargador de arranque. No menú de **Aplicativos**,

Definition: Un **cargador de arranque** é un software inicial que carga o sistema operativo ao acender o equipo.

```
$ sudo fdisk -l
```

```
Disco /dev/hda: 120.0 GB, 120034123776 bytes
255 cabezas, 63 sectores/pista, 14593 cilindros
Unidades = cilindros de 16065 * 512 = 8225280 bytes
```

Device	Boot	Start	End	Blocks	Id	System
/dev/sda1		1	1224	64228+	83	Linux

/dev/sda2	*	1225	2440	9767520	a5	Windows
/dev/sda3		2441	14593	97618972+	5	Extended
/dev/sda4		14532	14593	498015	82	Linux swap

As entradas da táboa de particións non están en orde

Esta saída significa que o seu sistema /Linux, no que se basea Ubuntu) está instalado no dispositivo /dev/sda1, pero o computador está arrincando desde /dev/sda2 (onde está Windows instalado). Necesitamos corrixir isto para que o computador arrinque no dispositivo de Linux.

Para facer isto, primeiro cree un lugar para manipular a súa instalación de Ubuntu:

```
$ sudo mkdir /media/root
```

A continuación, ligue a súa instalación de Ubuntu e este novo cartafol:

```
$ sudo mount /dev/sda1 /media/root
```

Se fixo isto correctamente debería ver o seguinte:

```
$ ls /media/root
bin dev home lib mnt root srv usr boot etc initrd lib64 opt sbin
sys var
cdrom initrd.img media proc selinux tmp vmlinuz
```

Agora, pode reinstalar GRUB:

```
$ sudo grub-install --root-directory=/media/root /dev/sda
Installation finished. No error reported. This is the contents
of the
device map /boot/grub/device.map. Check if this is correct or
not. If any
of the lines is incorrect, fix it and re-run the script
grub-install.
(hd0) /dev/sda
```

Por último, elimine o disco de Ubuntu da súa unidade de CD-ROM, reinicie o seu computador e goce de novo do seu sistema Ubuntu.

Esta guía podería non funcionarlle a todos os usuarios de Ubuntu debido ás diferenzas na configuración do sistema. Aínda así, é un método recomendábel ademais de ser o método con máis éxito para restaurar o cargador de arranque GRUB. Se a anterior guía non restaura o GRUB no seu computador, considere probar algúns dos métodos de resolución de problemas de <https://help.ubuntu.com/community/RecoveringUbuntuAfterInstallingWindows>. Ao seguir as instrucións teña en conta que a instalación de Ubuntu usa Grub2. Esta guía replica o método descrita na primeira sección da páxina web referenciada. Considere comezar pola terceira sección, <https://help.ubuntu.com/community/RecoveringUbuntuAfterInstallingWindows>.

Ubuntu non mostra a pantalla de inicio de sesión cando arrinco o meu computador

A forma máis sinxela e doada de corrixir este problema é solicitarlle a Ubuntu que restaure a configuración gráfica. Prema **CTRL+ALT+F1**. Poderá

Note: O dispositivo (/dev/sda1, /dev/sda2, etc.) polo que estamos buscando está identificado pola palabra “Linux” na columna System. Modifique as instrucións de abaixo se é necesario, substituíndo /dev/sda1 co nome do seu dispositivo Linux.

ver unha pantalla branca e negra con un prompt co seu nome de usuario e contrasinal.

Introduza o seu nome de usuario, prema **Intro** e logo introduza o seu contrasinal. (Os caracteres do seu contrasinal *non* aparecerán ao escribilos. Non se preocupe—este comportamento é normal e foi deseñado desta forma por motivos de seguranza). A continuación, introduza o seguinte código e prema Intro:

```
$ sudo dpkg-reconfigure -phigh xserver-xorg
```

Insira o seu contrasinal no sistema, como arriba. Deixe que Ubuntu procese a orde e despois introduza:

```
$ sudo reboot now
```

Reiniciarase Ubuntu e a súa pantalla de inicio de sesión debería restaurarse.

Esquecín o meu contrasinal

Se esqueceu o seu contrasinal de Ubuntu, debe restabelecelo usando o “Modo de rescate”.

Para iniciar o Modo de rescate, apague o seu computador e acéndao de novo. Mentres o computador arrinca prema a tecla **Maiúsculas** cando vexa unha pantalla branca e negra cunha conta atrás (o prompt de GRUB). Seleccione a opción **Rescue mode** usando os cursores do seu teclado. O modo de rescate debería ser o segundo elemento da lista.

Agarde até que Ubuntu arrinque. No lugar de ver a pantalla de inicio de sesión mostraráselle un prompt de terminal que se parecerá a:

```
root@algo#
```

Para restabelecer o seu contrasinal, introduza:

```
$ passwd nome de usuario
```

Substitúa o “nome de usuario” de arriba polo seu nome de usuario. Ubuntu pediralle un novo contrasinal. Insira o que desexa, prema Intro, introduza de novo o contrasinal e prema de novo Intro cando remate. (Ubuntu solicítalle o contrasinal dúas veces para asegurarse de que non tivo ningún erro ao escribir). Cando teña restaurado o seu contrasinal volva ao contorno do sistema normal inserindo:

```
$ init 2
```

Acceda normalmente e continúe gozando de Ubuntu.

Borrei accidentalmente algúns ficheiros que necesito

Se eliminou un ficheiro de forma accidental pode recuperalo desde o cartafol de lixo de Ubuntu. Este é un cartafol especial onde Ubuntu almacena todos os ficheiros eliminados antes de eliminalos permanentemente do seu computador.

Para acceder ao cartafol de lixo seleccione **Lugares ▶ Computador** desde o panel superior, logo seleccione **Lixo** desde a lista de lugares da barra lateral esquerda da xanela que aparece (de forma alternativa, prema no miniaplicativo do lixo no extremo dereito do panel inferior). Para eliminar

Figura 8.1: Esta é a pantalla de grub na cal pode seleccionar o modo de rescate.

os elementos deste cartafol e restauralos ao seu computador, prema co botón dereito sobre os elementos que quere e seleccione **Restaurar** ou de outro xeito arrástreos onde desexa (recomendámoslle que os poña nunha localización que recorde, como o seu cartafol persoal ou o escritorio).

Como limpo Ubuntu?

Co tempo, o sistema de empaketado de software de Ubuntu pode acumular paquetes en desuso ou ficheiros temporais. Estes ficheiros temporais, tamén caché, contén ficheiros de paquetes de todos os paquetes que vostede instalara. En ocasións, esta caché pode medrar bastante. Ao limpar a caché pode recuperar o espazo no seu disco rixido para almacenar os seus documentos, música, fotografías ou outros ficheiros.

Para limpar a caché pode usar tanto a opción `clean` ou `autoclean` desde o programa de liña de ordes chamado `apt-get`. A orde `clean` eliminara cada elemento na caché mentres que `autoclean` só eliminará os elementos da caché que non serán descargados máis (eses elementos normalmente son innecesarios). Para executar `clean` abra o **Terminal** e escriba:

```
$ sudo apt-get clean
```

Os paquetes tamén poden chegar a non usarse co tempo. Se un paquete foi instalado para asistir a outro programa en execución—e dito progra-

ma foi eliminado—xa non o necesita polo que pode eliminalo coa opción `autoremove`.

Cargue o **Terminal** e introduza:

```
$ sudo apt-get autoremove
```

para eliminar os paquetes innecesarios

Non podo reproducir certos ficheiros de audio e vídeo

Algún dos formatos usados para distribuír contido multimedia son **privativos** o que significa que non son de uso, modificación e distribución libre con un sistema operativo de código aberto como Ubuntu. Porén, Ubuntu non inclúe a capacidade de usar estes formatos de forma predefinido o que non significa que os usuarios poidan configurar Ubuntu para usar estes formatos privativos. Para obter máis información sobre as diferenzas entre o software privativo e o aberto consulte [Capítulo 9: Aprender máis](#).

Se se ve obrigado a usar un formato privativo debería instalar os ficheiros necesarios para usar dito formato cunha orde. Antes de iniciar esta orde asegúrese que ten os repositorios Universe e Restricted activados. Vexa a sección [Xestor de paquetes Synaptic](#) para saber como facer isto.

Abra o Centro de software de Ubuntu seleccionándoo desde o menú **Aplicativos**. Busca por **Extras restrinxidas de Ubuntu** inserindo “Extras restrinxidas de Ubuntu” na caixa de busca no lado dereito da xanela principal do Centro de software de Ubuntu. Cando o Centro de software de Ubuntu encontre o software axeitado, prema ao lado do seu título. Prema en **Instalar** e logo espere mentres Ubuntu instala o software.

Cando Ubuntu remate de instalar o software con éxito, o seu contido multimedia debería verse correctamente.

Como podo cambiar a resolución da miña pantalla?

A imaxe de cada monitor está composta por millóns de pequenos puntos con cor chamados píxeles. Cambiar o número de píxeles mostrados no seu monitor denomínase “cambiar a resolución”. Se incrementa a resolución fará que as imaxes sexan menos angulosas, ademais de que tenderá a verse máis pequeno todo e viceversa. A maioría dos monitores teñen unha “resolución nativa”, que é unha resolución que na maioría dos casos coincide co número de píxeles que ten o seu monitor. As imaxes na súa pantalla serán menos angulosas cando o seu sistema operativo use unha resolución que coincide coa resolución nativa do seu monitor.

A utilidade de configuración de Ubuntu **Monitores** permítelle aos usuarios cambiar a resolución. Ábraa seleccionando **Sistema** desde o menú principal, logo seleccione **Preferencias** e logo **Monitores**. Pode cambiar a resolución usando a lista despregábel no programa. Selecciona as opcións máis altas da lista (por exemplo, aquelas cos números máis longos) para incrementar a resolución

Vostede pode experimentar con varias resolucións premendo en **Aplicar** na parte inferior da xanela até que encontre a que quere. Normalmente a resolución máis grande será a resolución nativa. Se selecciona unha resolución e preme **Aplicar** cambiarase temporalmente a resolución de pantalla ao

Figura 8.2: Pode cambiar as súas opcións da pantalla.

valor seleccionado. Aparecerá unha caixa de diálogo que lle permite reverter á opción de resolución anterior ou manter a nova resolución. A caixa de diálogo desaparecerá despois de 30 segundos, e restaurarase á resolución anterior.

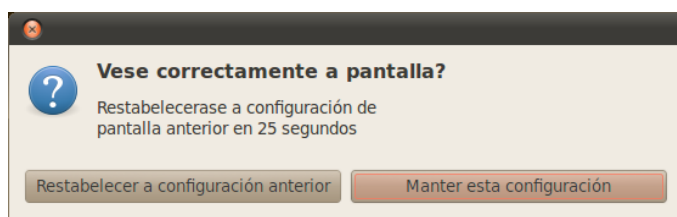

Figura 8.3: Pode reverter á súa configuración anterior se o necesita.

Ubuntu non funciona correctamente no meu Apple MacBook ou MacBook Pro

Cando se instala en computadoras ultraportátiles de Apple—como o MacBook ou MacBook Pro—Ubuntu non sempre activa todos os compoñentes integrados no computador, incluíndo a cámara iSight e o adaptador a Internet sen fíos Airport. Afortunadamente, a comunidade de Ubuntu ofrece documentación sobre a solución deses e outros problemas. Se ten problemas para instalar ou utilizar Ubuntu no seu ordenador ultraportátil de Apple, por favor, siga as instrucións en <https://help.ubuntu.com/community/MacBook>. Vostede pode seleccionar a guía do seu caso despois de identificar o número do modelo do seu computador. Para obter instrucións sobre cómo facer isto, visite a páxina web indicada anteriormente.

Ubuntu non funciona correctamente no meu Asus EeePC

Cando está instalado nun computador netbook de Asus—como os EeePC—Ubuntu non activará todos os compoñentes do computador, incluíndo as teclas de atallo do teclado e o adaptador de rede sen fíos. A comunidade de Ubuntu ofrécelle documentación para arranxar estes e outros problemas. Se está tendo problemas ao instalar ou usar Ubuntu no seu Asus EeePC siga as

instrucións en <https://help.ubuntu.com/community/EeePC>. Esta páxina de documentación contén información específica dos netbooks EeePC.

O meu hardware non funciona correctamente

En ocasións é complicado executar Ubuntu en certos computadores, xeralmente cando os fabricantes do software usan compoñentes non estandarizados ou privativos. A comunidade de Ubuntu ofrece documentación para axudarlle a resolver os problemas que poida ter nesta situación, incluíndo os problemas coas tarxetas de rede sen fíos, escáneres, ratos e impresoras. Tamén pode encontrar unha guía de resolución de erros de hardware na wiki de asistencia de Ubuntu, accesíbel desde <https://wiki.ubuntu.com/HardwareSupport>. Se os problemas do seu hardware persisten consulte **Obter máis axuda** para ter máis opcións de resolución de erros ou información sobre como obter asistencia desde un usuario de Ubuntu.

Obter máis axuda

Esta guía non cobre todo o fluxo de traballo, tarefas ou problemas posíbeis en Ubuntu. Se require asistencia máis aló da información neste manual pode encontrar unha gran cantidade de oportunidades de asistencia en liña. Pode acceder a unha documentación extensiva e en liña, contratar servizos de asistencia profesional, consultar á comunidade para obter asistencia de balde ou explorar as solucións técnicas. Ten máis información dispoñíbel aquí: <http://www.ubuntu.com/support>

9 Aprender máis

Que máis podo facer con Ubuntu?

Por agora debería poder usar o seu escritorio Ubuntu para todas as actividades diarias, como navegar pola Web e editar documentos. Pero de seguro que está interesado en saber máis sobre as outras versións de Ubuntu, que poderían integrarse mellor no seu estilo de vida dixital. Neste capítulo fornecemoslle máis información sobre as outras versións de Ubuntu especializadas en certas tarefas. Para facer isto primeiro discutiremos as tecnoloxías que fan de Ubuntu un dos conxuntos de software máis potentes.

Software de código aberto

Ubuntu é software de código aberto. Explicando brevemente, o software de código aberto é o software cuxo código non pertence exclusivamente a unha persoa, grupo ou organización senón que está dispoñíbel libremente para a descarga. Isto fai de Ubuntu diferente do software privativo que require que os usuarios compren licenzas antes de poder usar o software nos seus computadores. Microsoft Windows e Adobe Photoshop son uns exemplos do software privativo.

Os usuarios de computadores poden compartir e distribuír o software de código aberto sen medo algún a problemas coas leis de propiedade intelectual. Tamén poden modificalo para adaptalo ás súas necesidades, melloralo ou traducilo a outros idiomas. Xa que o software de código aberto se desenvolve por grandes comunidades de programadores distribuídas polo mundo, aquel benefíciase de ciclos de desenvolvemento máis rápidos e da liberación de novas versións con parches de seguranza máis rapidamente (no caso de que alguén descubra un erro no software). Noutras palabras, o software de código aberto actualízase, mellórase e faise máis seguro a diario, xa que programadores de todo o mundo continúan a melloralo.

Ademais das vantaxes técnicas, o software de código aberto ten grandes beneficios económicos. A maioría dos programas de código aberto non teñen custo algún para poder executalos. Os usuarios non precisan comprar unha licenza para executar Ubuntu, por exemplo.

Para saber máis sobre o software de código aberto consulte a definición do código aberto pola Open Source Initiative, dispoñíbel en <http://www.opensource.org/docs/definition.php>.

Familias de distribucións

Ubuntu é un dos sistemas operativos máis populares baseados en Linux (un sistema operativo de código aberto). Mentres que outras versións de Linux, ou “distribucións”, poden semellar diferentes de Ubuntu nun primeiro vistazo, comparten moitas características debido ás súas raíces comúns.

As distribucións de Linux poden dividirse en dúas familias: a familia de

O **código aberto** dun programa son os ficheiros que foron escritos para construír o programa.

O **software privativo** é o software que non pode copiarse, modificarse ou distribuírse libremente.

Unha distribución, ou “distro” é un sistema operativo feito desde programas de código aberto, empaquetado de forma conxunta para facer máis sinxela a súa instalación e uso.

Debian e a de Red Hat. Cada familia ten ese nome debido á distribución na que se basean as distribucións fillas. Por exemplo, “Debian” refírese tanto ao nome da distribución como da familia de distribucións derivadas de Debian. Ubuntu forma parte da familia de Debian, así como tamén o é Linux Mint, Xandros e Crunchbang Linux. Entre as distribucións da familia de Red Hat están Fedora, OpenSUSE e Mandriva.

A diferenza máis significativa entre as distribucións baseadas en Debian e as baseadas en Red Hat está no sistema que cada unha delas usa para instalar e actualizar software. Estes sistemas denomínanse “sistemas de xestión de paquetes”. Os paquetes de software de Debian son ficheiros DEB, mentres que os paquetes de software de Red Hat son ficheiros RPM. Para obter máis información sobre a xestión de paquetes consulte o **Capítulo 5: Xestión de software**.

Tamén encontrará distribucións especializadas en certas tarefas. A continuación describiremos as versións de Ubuntu e explicaremos os usos para os que foron desenvolvidas.

Escoller entre Ubuntu e os seus derivados

Ao igual que Ubuntu se basea en Debian, algunhas distribucións posteriores baséanse en Ubuntu. Algunha delas está feita para o seu uso xeral, e cada unha difire con respecto da outra no software incluído como parte da distribución. Outras están deseñadas por usuarios especializados.

Recoñécense catro distribucións oficiais derivadas e con asistencia tanto por Canonical como pola comunidade de Ubuntu. Estas son:

- **Ubuntu Netbook Edition**, optimizada para computadores netbook.
- **Kubuntu**, que usa o contorno gráfico KDE no lugar de GNOME que pode encontrar en Ubuntu;
- **Edubuntu**, deseñada para o uso en colexios
- **Ubuntu Server Edition**, deseñada para o seu uso en servidores, normalmente non se usa como sistema operativo para computadores de escritorio xa que non ten unha interface gráfica.

Hai outras catro variantes de Ubuntu dispoñíbeis. Entre as cales están:

- **Xubuntu**, usa o contorno gráfico XFCE no lugar do contorno GNOME atopado en Ubuntu;
- **Lubuntu**, usa o contorno gráfico LXDE.
- **Ubuntu Studio**, deseñada para crear e editar multimedia
- **Mythbuntu**, está deseñada para crear un PC de cinema en casa con MythTV (un gravador de vídeo dixital de fonte aberta).

Para obter máis información sobre estas distribucións derivadas consulte <http://www.ubuntu.com/products/whatisubuntu/derivatives>.

Ubuntu Netbook Edition

Ubuntu Netbook Edition é unha versión de Ubuntu deseñada especificamente para os computadores netbook. Optimizada para os dispositivos de computación con pantallas pequenas e con recursos limitados (como os procesadores de baixo consumo e os discos ríxidos pequenos moi comúns entre

Os sistemas de xestión de paquetes son os que permiten ao usuario instalar, eliminar e organizar o software instalado no seu computador en sistemas operativos de código aberto como Ubuntu.

os **netbooks** son computadores de baixo custo e de baixo consumo enerxético deseñados sobre todo para acceder a Internet.

os netbooks). Ubuntu Netbook Edition conta cunha interface e un conxunto de aplicativos particularmente útiles para usuarios con mobilidade.

Xa que a maioría dos netbooks non teñen unidade de CD-ROM, Ubuntu Netbook Edition permítelle aos usuarios instalalo nos seus computadores usando unidades flash USB. Para saber máis sobre o uso de unidades flash para instalar Ubuntu Netbook Edition no seu computador consulte <https://help.ubuntu.com/community/Installation/FromImgFiles>.

Ubuntu Server Edition

O Ubuntu Server Edition é un sistema operativo optimizado para levar a cabo tarefas multiusuario e instálase en servidores. Entre ditas tarefas inclúense a compartición de ficheiros e almacenamento de páxinas web e correo electrónico. Se planexa usar un computador para levar a cabo tarefas como estas, pode usar esta distribución especializada xunto con hardware de servidor.

Este manual non explica o proceso para executar un servidor web seguro ou levar a cabo posíbeis tarefas con Ubuntu Server Edition. Para obter máis información sobre o Ubuntu Server Edition diríxase ao manual en <http://www.ubuntu.com/products/whatisubuntu/serveredition>.

Un **servidor** é un computador que se configura para xestionar ou “servir” ficheiros a moitas persoas.

Ubuntu Studio

Esta variante de Ubuntu está deseñada especificamente para as persoas que usan o seu computador para crear e editar proxectos multimedia. Por exemplo, ten aplicativos que axudan aos usuarios a manipular imaxes, compoñer música e editar vídeo. Aínda que os usuarios poden instalar estes aplicativos nos seus computadores mentres executan a versión de escritorio de Ubuntu, Ubuntu Studio permítelle ter todos dispoñíbeis inmediatamente despois da instalación.

Se desexa aprender máis sobre Ubuntu Studio (ou obter unha copia) visite <http://ubuntustudio.org/home>.

Mythbuntu

Mythbuntu permite aos usuarios converter os seus computadores en sistemas de entretemento. Axuda aos usuarios a organizar e ver varios tipos de contido multimedia como películas, series de televisión e podcast de vídeo. Os usuarios con sintonizadores de TV nos seus computadores tamén poden usar Mythbuntu para gravar vídeo e series de televisión en vivo.

Para saber máis sobre Mythbuntu, visite <http://www.mythbuntu.org/>.

32-bit ou 64-bit?

Como se mencionou anteriormente neste manual, Ubuntu e as súas variantes están dispoñíbeis en dúas versións: 32 bits e 64 bits. Esta diferenza refírese á forma que o computador procesa a información. Os computadores con capacidade de executar software de 64 bits poden procesar máis información que os computadores que executan software de 32 bits. Porén, os sistemas de 64 bits requiren máis memoria para facer isto. Estes computado-

res obteñen importantes melloras de rendemento ao executar software de 64 bits.

Por que seleccionar unha arquitectura sobre a outra? Poña atención á versión que escolle nos seguintes casos:

- ▶ Se o seu computador é vello (fabricado antes de 2007) debe instalar a versión de 32 bits de Ubuntu. Este tamén é o caso para a maioría dos netbooks.
- ▶ Se o seu computador ten máis de 4 GB de memoria (RAM), entón debe instalar a versión de 64 bits para usar toda a memoria instalada.

Encontrar axuda e asistencia adicional

Esta guía non pretende ser un recurso completo para todo o que precisa saber sobre Ubuntu. Xa que *Comezar con Ubuntu 10.04* non poderá responder todas as súas preguntas, animámolo a que se dirixa á gran comunidade de Ubuntu para buscar máis información, resolver problemas técnicos ou facer preguntas sobre o seu computador. A continuación móstranse algúns destes recursos—localizados tanto dentro do sistema operativo como na Internet—polo que pode aprender máis sobre Ubuntu e outras distribucións de Linux.

Axuda do sistema

Se necesita máis información cando use Ubuntu ou os seus aplicativos, prema sobre a icona **Axuda** no panel superior ou diríxase a **Sistema ▶ Axuda e asistencia técnica**. A guía de axuda interna de Ubuntu cobre un amplo rango de asuntos en gran detalle.

Axuda de Ubuntu en liña

O equipo de Documentación de Ubuntu creou e mantén unha serie de páxinas wiki deseñadas para axudarlle tanto aos usuarios principiantes como aos experimentados a aprender máis sobre Ubuntu. Vostede pode acceder a eles dirixíndose a <http://help.ubuntu.com>.

O foros de Ubuntu

Os Ubuntu Forums son os foros oficiais da comunidade de Ubuntu. Millóns de usuarios de Ubuntu úsanos a diario para buscar axuda e asistencia por outras persoas. Vostede pode crearse unha conta nos Ubuntu Forums en só uns minutos. Para crear unha conta e saber máis sobre Ubuntu desde os membros da comunidade visite <http://ubuntuforums.org>.

Launchpad Answers

Launchpad, un repositorio de código fonte aberto e comunidade de usuarios, fornece un servizo de preguntas e respostas que lle permite facer preguntas sobre calquera asunto relacionado con Ubuntu. O rexistro dunha conta en Launchpad só require uns minutos. Faga unha pregunta visitando Launchpad en <https://answers.launchpad.net/ubuntu/+addquestion>.

Charla en vivo

Se está familiarizado coas salas de conversa en Internet (IRC), pode usar os clientes de conversa como XChat ou Pidgin para unirse a unha canle #ubuntu en irc.freenode.net. Alí, centos de usuarios voluntarios poden responderlle as súas preguntas ou ofrecerlle asistencia en tempo real.

Equipos LoCo

Na comunidade de Ubuntu hai decenas de grupos de usuarios locais chamados “equipos LoCo” dispersos polo mundo, estes grupos ofrecen asistencia e consello, responden preguntas e promoven Ubuntu nas súas comunidades facendo eventos regularmente. Para encontrar o equipo LoCo máis cerca de vostede visite <http://loco.ubuntu.com/>.

Asistencia da comunidade

Se xa buscou en todos estes recursos pero aínda así non encontrou resposta ás súas preguntas visite a Asistencia da comunidade en <http://www.ubuntu.com/support/CommunitySupport>.

Ademais da axuda oficial de Ubuntu e da comunidade, pode encontrar axuda de terceiros dispoñíbel na Internet. Mentres que estes documentos poden ofrecerlle moitos recursos, algún deles poden mal entenderse ou estar desactualizados. O mellor é que sempre comprobe a información con distintas fontes antes de recibir o consello.

A License

THE WORK (AS DEFINED BELOW) IS PROVIDED UNDER THE TERMS OF THIS CREATIVE COMMONS PUBLIC LICENSE (“CCPL” OR “LICENSE”). THE WORK IS PROTECTED BY COPYRIGHT AND/OR OTHER APPLICABLE LAW. ANY USE OF THE WORK OTHER THAN AS AUTHORIZED UNDER THIS LICENSE OR COPYRIGHT LAW IS PROHIBITED.

BY EXERCISING ANY RIGHTS TO THE WORK PROVIDED HERE, YOU ACCEPT AND AGREE TO BE BOUND BY THE TERMS OF THIS LICENSE. TO THE EXTENT THIS LICENSE MAY BE CONSIDERED TO BE A CONTRACT, THE LICENSOR GRANTS YOU THE RIGHTS CONTAINED HERE IN CONSIDERATION OF YOUR ACCEPTANCE OF SUCH TERMS AND CONDITIONS.

1. Definitions

- (a) “Adaptation” means a work based upon the Work, or upon the Work and other pre-existing works, such as a translation, adaptation, derivative work, arrangement of music or other alterations of a literary or artistic work, or phonogram or performance and includes cinematographic adaptations or any other form in which the Work may be recast, transformed, or adapted including in any form recognizably derived from the original, except that a work that constitutes a Collection will not be considered an Adaptation for the purpose of this License. For the avoidance of doubt, where the Work is a musical work, performance or phonogram, the synchronization of the Work in timed-relation with a moving image (“synching”) will be considered an Adaptation for the purpose of this License.
- (b) “Collection” means a collection of literary or artistic works, such as encyclopedias and anthologies, or performances, phonograms or broadcasts, or other works or subject matter other than works listed in Section 1(f) below, which, by reason of the selection and arrangement of their contents, constitute intellectual creations, in which the Work is included in its entirety in unmodified form along with one or more other contributions, each constituting separate and independent works in themselves, which together are assembled into a collective whole. A work that constitutes a Collection will not be considered an Adaptation (as defined below) for the purposes of this License.
- (c) “Creative Commons Compatible License” means a license that is listed at <http://creativecommons.org/compatiblelicenses> that has been approved by Creative Commons as being essentially equivalent to this License, including, at a minimum, because that license: (i) contains terms that have the same purpose, meaning and effect as the License Elements of this License; and, (ii) explicitly permits the relicensing of adaptations of works made available under that license under this License or a Creative Commons jurisdiction license with the same License Elements as this License.

- (d) “Distribute” means to make available to the public the original and copies of the Work or Adaptation, as appropriate, through sale or other transfer of ownership.
- (e) “License Elements” means the following high-level license attributes as selected by Licensor and indicated in the title of this License: Attribution, ShareAlike.
- (f) “Licensor” means the individual, individuals, entity or entities that offer(s) the Work under the terms of this License.
- (g) “Original Author” means, in the case of a literary or artistic work, the individual, individuals, entity or entities who created the Work or if no individual or entity can be identified, the publisher; and in addition
 - (i) in the case of a performance the actors, singers, musicians, dancers, and other persons who act, sing, deliver, declaim, play in, interpret or otherwise perform literary or artistic works or expressions of folklore;
 - (ii) in the case of a phonogram the producer being the person or legal entity who first fixes the sounds of a performance or other sounds;
 - and, (iii) in the case of broadcasts, the organization that transmits the broadcast.
- (h) “Work” means the literary and/or artistic work offered under the terms of this License including without limitation any production in the literary, scientific and artistic domain, whatever may be the mode or form of its expression including digital form, such as a book, pamphlet and other writing; a lecture, address, sermon or other work of the same nature; a dramatic or dramatico-musical work; a choreographic work or entertainment in dumb show; a musical composition with or without words; a cinematographic work to which are assimilated works expressed by a process analogous to cinematography; a work of drawing, painting, architecture, sculpture, engraving or lithography; a photographic work to which are assimilated works expressed by a process analogous to photography; a work of applied art; an illustration, map, plan, sketch or three-dimensional work relative to geography, topography, architecture or science; a performance; a broadcast; a phonogram; a compilation of data to the extent it is protected as a copyrightable work; or a work performed by a variety or circus performer to the extent it is not otherwise considered a literary or artistic work.
- (i) “You” means an individual or entity exercising rights under this License who has not previously violated the terms of this License with respect to the Work, or who has received express permission from the Licensor to exercise rights under this License despite a previous violation.
- (j) “Publicly Perform” means to perform public recitations of the Work and to communicate to the public those public recitations, by any means or process, including by wire or wireless means or public digital performances; to make available to the public Works in such a way that members of the public may access these Works from a place and at a place individually chosen by them; to perform the Work to the public by any means or process and the communication to the public of the performances of the Work, including by public digital

performance; to broadcast and rebroadcast the Work by any means including signs, sounds or images.

- (k) “Reproduce” means to make copies of the Work by any means including without limitation by sound or visual recordings and the right of fixation and reproducing fixations of the Work, including storage of a protected performance or phonogram in digital form or other electronic medium.
- 2. Fair Dealing Rights. Nothing in this License is intended to reduce, limit, or restrict any uses free from copyright or rights arising from limitations or exceptions that are provided for in connection with the copyright protection under copyright law or other applicable laws.
- 3. License Grant. Subject to the terms and conditions of this License, Licensor hereby grants You a worldwide, royalty-free, non-exclusive, perpetual (for the duration of the applicable copyright) license to exercise the rights in the Work as stated below:
 - (a) to Reproduce the Work, to incorporate the Work into one or more Collections, and to Reproduce the Work as incorporated in the Collections;
 - (b) to create and Reproduce Adaptations provided that any such Adaptation, including any translation in any medium, takes reasonable steps to clearly label, demarcate or otherwise identify that changes were made to the original Work. For example, a translation could be marked “The original work was translated from English to Spanish,” or a modification could indicate “The original work has been modified.”;
 - (c) to Distribute and Publicly Perform the Work including as incorporated in Collections; and,
 - (d) to Distribute and Publicly Perform Adaptations.
 - (e) For the avoidance of doubt:
 - i. Non-waivable Compulsory License Schemes. In those jurisdictions in which the right to collect royalties through any statutory or compulsory licensing scheme cannot be waived, the Licensor reserves the exclusive right to collect such royalties for any exercise by You of the rights granted under this License;
 - ii. Waivable Compulsory License Schemes. In those jurisdictions in which the right to collect royalties through any statutory or compulsory licensing scheme can be waived, the Licensor waives the exclusive right to collect such royalties for any exercise by You of the rights granted under this License; and,
 - iii. Voluntary License Schemes. The Licensor waives the right to collect royalties, whether individually or, in the event that the Licensor is a member of a collecting society that administers voluntary licensing schemes, via that society, from any exercise by You of the rights granted under this License.

The above rights may be exercised in all media and formats whether now known or hereafter devised. The above rights include the right to make such modifications as are technically necessary to exercise the rights in other media and formats. Subject to Section 8(f), all rights not expressly granted by Licensor are hereby reserved.

4. Restrictions. The license granted in Section 3 above is expressly made subject to and limited by the following restrictions:
 - (a) You may Distribute or Publicly Perform the Work only under the terms of this License. You must include a copy of, or the Uniform Resource Identifier (URI) for, this License with every copy of the Work You Distribute or Publicly Perform. You may not offer or impose any terms on the Work that restrict the terms of this License or the ability of the recipient of the Work to exercise the rights granted to that recipient under the terms of the License. You may not sublicense the Work. You must keep intact all notices that refer to this License and to the disclaimer of warranties with every copy of the Work You Distribute or Publicly Perform. When You Distribute or Publicly Perform the Work, You may not impose any effective technological measures on the Work that restrict the ability of a recipient of the Work from You to exercise the rights granted to that recipient under the terms of the License. This Section 4(a) applies to the Work as incorporated in a Collection, but this does not require the Collection apart from the Work itself to be made subject to the terms of this License. If You create a Collection, upon notice from any Licensor You must, to the extent practicable, remove from the Collection any credit as required by Section 4(c), as requested. If You create an Adaptation, upon notice from any Licensor You must, to the extent practicable, remove from the Adaptation any credit as required by Section 4(c), as requested.
 - (b) You may Distribute or Publicly Perform an Adaptation only under the terms of: (i) this License; (ii) a later version of this License with the same License Elements as this License; (iii) a Creative Commons jurisdiction license (either this or a later license version) that contains the same License Elements as this License (*e.g.*, Attribution-ShareAlike 3.0 US)); (iv) a Creative Commons Compatible License. If you license the Adaptation under one of the licenses mentioned in (iv), you must comply with the terms of that license. If you license the Adaptation under the terms of any of the licenses mentioned in (i), (ii) or (iii) (the “Applicable License”), you must comply with the terms of the Applicable License generally and the following provisions: (I) You must include a copy of, or the URI for, the Applicable License with every copy of each Adaptation You Distribute or Publicly Perform; (II) You may not offer or impose any terms on the Adaptation that restrict the terms of the Applicable License or the ability of the recipient of the Adaptation to exercise the rights granted to that recipient under the terms of the Applicable License; (III) You must keep intact all notices that refer to the Applicable License and to the disclaimer of warranties with every copy of the Work as included in the Adaptation You Distribute or Publicly Perform; (IV) when You Distribute or Publicly Perform the Adaptation, You may not impose any effective technological measures on the Adaptation that restrict the ability of a recipient of the Adaptation from You to exercise the rights granted to that recipient under the terms of the Applicable License. This Section 4(b) applies to the Adaptation as incorporated in a Collection, but this

does not require the Collection apart from the Adaptation itself to be made subject to the terms of the Applicable License.

- (c) If You Distribute, or Publicly Perform the Work or any Adaptations or Collections, You must, unless a request has been made pursuant to Section 4(a), keep intact all copyright notices for the Work and provide, reasonable to the medium or means You are utilizing: (i) the name of the Original Author (or pseudonym, if applicable) if supplied, and/or if the Original Author and/or Licensor designate another party or parties (*e.g.*, a sponsor institute, publishing entity, journal) for attribution (“Attribution Parties”) in Licensor’s copyright notice, terms of service or by other reasonable means, the name of such party or parties; (ii) the title of the Work if supplied; (iii) to the extent reasonably practicable, the URI, if any, that Licensor specifies to be associated with the Work, unless such URI does not refer to the copyright notice or licensing information for the Work; and (iv) , consistent with Section 3(b), in the case of an Adaptation, a credit identifying the use of the Work in the Adaptation (*e.g.*, “French translation of the Work by Original Author,” or “Screenplay based on original Work by Original Author”). The credit required by this Section 4(c) may be implemented in any reasonable manner; provided, however, that in the case of a Adaptation or Collection, at a minimum such credit will appear, if a credit for all contributing authors of the Adaptation or Collection appears, then as part of these credits and in a manner at least as prominent as the credits for the other contributing authors. For the avoidance of doubt, You may only use the credit required by this Section for the purpose of attribution in the manner set out above and, by exercising Your rights under this License, You may not implicitly or explicitly assert or imply any connection with, sponsorship or endorsement by the Original Author, Licensor and/or Attribution Parties, as appropriate, of You or Your use of the Work, without the separate, express prior written permission of the Original Author, Licensor and/or Attribution Parties.
- (d) Except as otherwise agreed in writing by the Licensor or as may be otherwise permitted by applicable law, if You Reproduce, Distribute or Publicly Perform the Work either by itself or as part of any Adaptations or Collections, You must not distort, mutilate, modify or take other derogatory action in relation to the Work which would be prejudicial to the Original Author’s honor or reputation. Licensor agrees that in those jurisdictions (*e.g.* Japan), in which any exercise of the right granted in Section 3(b) of this License (the right to make Adaptations) would be deemed to be a distortion, mutilation, modification or other derogatory action prejudicial to the Original Author’s honor and reputation, the Licensor will waive or not assert, as appropriate, this Section, to the fullest extent permitted by the applicable national law, to enable You to reasonably exercise Your right under Section 3(b) of this License (right to make Adaptations) but not otherwise.

5. Representations, Warranties and Disclaimer

UNLESS OTHERWISE MUTUALLY AGREED TO BY THE PARTIES IN WRITING,
LICENSOR OFFERS THE WORK AS-IS AND MAKES NO REPRESENTATIONS OR

WARRANTIES OF ANY KIND CONCERNING THE WORK, EXPRESS, IMPLIED, STATUTORY OR OTHERWISE, INCLUDING, WITHOUT LIMITATION, WARRANTIES OF TITLE, MERCHANTABILITY, FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE, NONINFRINGEMENT, OR THE ABSENCE OF LATENT OR OTHER DEFECTS, ACCURACY, OR THE PRESENCE OF ABSENCE OF ERRORS, WHETHER OR NOT DISCOVERABLE. SOME JURISDICTIONS DO NOT ALLOW THE EXCLUSION OF IMPLIED WARRANTIES, SO SUCH EXCLUSION MAY NOT APPLY TO YOU.

6. **Limitation on Liability.** EXCEPT TO THE EXTENT REQUIRED BY APPLICABLE LAW, IN NO EVENT WILL LICENSOR BE LIABLE TO YOU ON ANY LEGAL THEORY FOR ANY SPECIAL, INCIDENTAL, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR EXEMPLARY DAMAGES ARISING OUT OF THIS LICENSE OR THE USE OF THE WORK, EVEN IF LICENSOR HAS BEEN ADVISED OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGES.
7. **Termination**
 - (a) This License and the rights granted hereunder will terminate automatically upon any breach by You of the terms of this License. Individuals or entities who have received Adaptations or Collections from You under this License, however, will not have their licenses terminated provided such individuals or entities remain in full compliance with those licenses. Sections 1, 2, 5, 6, 7, and 8 will survive any termination of this License.
 - (b) Subject to the above terms and conditions, the license granted here is perpetual (for the duration of the applicable copyright in the Work). Notwithstanding the above, Licensor reserves the right to release the Work under different license terms or to stop distributing the Work at any time; provided, however that any such election will not serve to withdraw this License (or any other license that has been, or is required to be, granted under the terms of this License), and this License will continue in full force and effect unless terminated as stated above.
8. **Miscellaneous**
 - (a) Each time You Distribute or Publicly Perform the Work or a Collection, the Licensor offers to the recipient a license to the Work on the same terms and conditions as the license granted to You under this License.
 - (b) Each time You Distribute or Publicly Perform an Adaptation, Licensor offers to the recipient a license to the original Work on the same terms and conditions as the license granted to You under this License.
 - (c) If any provision of this License is invalid or unenforceable under applicable law, it shall not affect the validity or enforceability of the remainder of the terms of this License, and without further action by the parties to this agreement, such provision shall be reformed to the minimum extent necessary to make such provision valid and enforceable.
 - (d) No term or provision of this License shall be deemed waived and no breach consented to unless such waiver or consent shall be in writing and signed by the party to be charged with such waiver or consent.
 - (e) This License constitutes the entire agreement between the parties

with respect to the Work licensed here. There are no understandings, agreements or representations with respect to the Work not specified here. Licensor shall not be bound by any additional provisions that may appear in any communication from You. This License may not be modified without the mutual written agreement of the Licensor and You.

- (f) The rights granted under, and the subject matter referenced, in this License were drafted utilizing the terminology of the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (as amended on September 28, 1979), the Rome Convention of 1961, the WIPO Copyright Treaty of 1996, the WIPO Performances and Phonograms Treaty of 1996 and the Universal Copyright Convention (as revised on July 24, 1971). These rights and subject matter take effect in the relevant jurisdiction in which the License terms are sought to be enforced according to the corresponding provisions of the implementation of those treaty provisions in the applicable national law. If the standard suite of rights granted under applicable copyright law includes additional rights not granted under this License, such additional rights are deemed to be included in the License; this License is not intended to restrict the license of any rights under applicable law.

Creative Commons Notice

Creative Commons is not a party to this License, and makes no warranty whatsoever in connection with the Work. Creative Commons will not be liable to You or any party on any legal theory for any damages whatsoever, including without limitation any general, special, incidental or consequential damages arising in connection to this license. Notwithstanding the foregoing two (2) sentences, if Creative Commons has expressly identified itself as the Licensor hereunder, it shall have all rights and obligations of Licensor.

Except for the limited purpose of indicating to the public that the Work is licensed under the CCPL, Creative Commons does not authorize the use by either party of the trademark “Creative Commons” or any related trademark or logo of Creative Commons without the prior written consent of Creative Commons. Any permitted use will be in compliance with Creative Commons’ then-current trademark usage guidelines, as may be published on its website or otherwise made available upon request from time to time. For the avoidance of doubt, this trademark restriction does not form part of the License.

Creative Commons may be contacted at <http://creativecommons.org/>.

Glosario

área de notificación A área de notificación é un miniaplicativo no panel que lle fornece acceso a todo tipo de información como o control de volume, a canción que está reproducíndose actualmente en Rhythmbox, o estado da súa conexión a internet e o estado do correo electrónico.

Canonical Canonical, o apoio financeiro de Ubuntu, fornece asistencia para o sistema base de Ubuntu. Ten máis de 310 membros de cadro en todo o mundo que garanten que os fundamentos do sistema operativo son estábeis, así como validan todo o traballo enviado polos voluntarios. Para saber máis sobre Canonical, visite <http://www.canonical.com>.

conexión con fíos Unha conexión con fíos é cando o seu computador está conectado fisicamente a un **router** ou **Porto Ethernet** con un cable, é a conexión máis común para os computadores de escritorio.

conexión sen fíos Unha conexión sen fíos non usa cables de calquera tipo e no seu lugar usa un sinal sen fíos para comunicarse con un **router** ou punto de acceso.

conexión telefónica Unha conexión telefónica é cando o seu computador usa un módem para conectarse a un **ISP** mediante a súa liña telefónica.

contorno de escritorio Un termo xenérico para describir unha interface GUI para que as persoas poidan interactuar cos computadores. Hai varios contornos de escritorio como GNOME, KDE, XFCE e LXDE só por nomear algúns.

cursor O cursor parpadeante que aparece despois **prompt** na **terminal** úsase para mostrarlle onde se mostrará o texto cando comece a escribir. Vostede pode moverse coas teclas de frecha no seu teclado.

DHCP DHCP é um acrónimo de *Dynamic Host Configuration Protocol*, é usado por un **servidor** DHCP para asignar aos computadores nunha rede un enderezo IP automaticamente.

GNOME GNOME (que é un acrónimo de GNU Network Object Model Environment) é o contorno de escritorio predefinido en Ubuntu.

GUI O GUI (que é un acrónimo de Graphical User Interface, Interface gráfica de usuario) é un tipo de interface de usuario que permite ás persoas interactuar cos computadores usando gráficos e imaxes fronte a só texto.

ISP ISP é un acrónimo de *Internet Service Provider* ou en galego Fornecedor de servizos de internet, un ISP é a empresa que lle fornece a súa conexión de internet.

kernel Un kernel é parte central dun sistema operativo baseado en Unix, responsábel de executar aplicativos, procesos e fornecer seguranza para os complementos centrais.

MeMenu O MeMenu en Ubuntu 10.04 permítelle xestionar a súa presenza nos servizos de redes sociais. Tamén lle permite publicar as súas mensaxes de estado en todas as súas contas inserindo as actualizacións no campo de texto.

miniaplicativo Un miniaplicativo é un programa pequeno que se executa no **panel**. Os miniaplicativos fornecen funcionalidades moi útiles como iniciar un programa, ver a data e hora ou acceder ao menú principal.

panel Un panel é unha barra que se sitúa nos bordes da súa pantalla. Contén **miniaplicativos** que fornecen funcións útiles como iniciar programas, ver a hora e data ou acceder ao menú principal.

paquete Os ficheiros de paquete Debian manteñen a información central e código do aplicativo a executar.

parámetro Os parámetros son opcións especiais que pode usar con ordes na terminal para facer que a orde se comporte de forma diferente, isto pode facer as ordes moito máis útiles.

Porto Ethernet Un porto Ethernet é onde se conecta un cable Ethernet cando usa unha **conexión con fíos**.

prompt O prompt mostra información útil sobre o seu computador, pode personalizalo con diferentes cores, mostrar a hora, data e o directorio actual así como calquera cousa que queira vostede.

router Un router é un computador especialmente deseñado e que usando o seu software e hardware encamiña a información desde internet a unha rede. Tamén se chama pasarela.

saída A saída dunha orde é calquera texto que se mostra na seguinte liña logo de escribir unha orde e premer Intro, p. ex., se vostede escribe `pwd` nunha terminal e preme Intro, o nome do cartafol móstrase na seguinte liña como a saída.

servidor Un servidor é un computador que se executa un sistema operativo especializado e fornece servizos a computadores que se conectan a el e fan unha solicitude.

shell A **terminal** dálle acceso a unha shell, cando escribe unha orde na terminal e preme Intro a shell recolle a orde e execútaa coa acción relevante.

terminal A terminal é a interface de texto de Ubuntu, é un método de controlar algúns aspectos do sistema operativo usando só ordes inseridas mediante o teclado.

Créditos

Este manual non sería posíbel sen o esforzo e as colaboracións das seguintes persoas:

Líderes do equipo

Benjamin Humphrey—Líder do equipo
Lead Kevin Godby—Lider de $\text{\TeX}$
Jamin Day—Líder de redacción
Ilya Haykinson—Coordenador de autores
Josh Holland—Mantemento da tradución
Thorsten Wilms—Deseño
Adnane Belmadiáf—Desenvolvemento web
Luke Jennings—Desenvolvemento de Quickshot
Neil Tallim—Desenvolvemento de Quickshot
Simon Vermeersh—Desenvolvemento de Quickshot

Autores

Joe Burgess	Matt Griffin	Benjamin Humphrey
Thomas Cantara	Ilya Haykinson	Luke Jennings
Sayantan Das	Wolter Hellmund	Elan Kugelmass
Kelvin Gardiner	Josh Holland	Ryan Macnish

Editores

Bryan Behrenshausen	Kevin Godby
Jamin Day	Benjamin Humphrey

Deseñadores

K. Vishnoo Charan Reddy	Benjamin Humphrey	Thorsten Wilms
Wolter Hellmund	David Nel	

Desenvolvedores

Adnane Belmadiáf	Luke Jennings	Simon Vermeersh
Kevin Godby	Neil Tallim	

Tradutores

Vytautas Bačiulis	Jiri Grönroos	The KanchiLUG Tamil
Dmitry Belonogov	Mohamad Imran Ishak	translating team
Francisco Diéguez	Martin Kaba	Kentaro Kazuhama
André Gondim		James Kelly

George Kontis	Emmanuel Ninos	Pierre Slamich
Shushi Kurose	Robert Readman	Frederik Sudmann
Martin Lukeš	Roth Robert	Muhd Syazwan
Kostas Milonas	Anmol Sarma	Ralph Ulrich
Anwar Mohammed	Daniel Schury	John Xygonakis
Abhijit Navale	Paulius Sladkevicius	...e moitos outros

Agradecementos especiais

Joey-Elijah Alexithymia	Elizabeth Krumbach	Andy Piper
Jono Bacon	Josh Leverette	Alan Pope
Manualbot	Walter Méndez	Matthew Paul Thomas
Chris Johnson	Martin Owens	
Elan Kugelmass	Tim Penhey	

Equipo de

documentación de Mozilla Firefox

°Equipo de documentación de Ubuntu

°Proxecto de aprendizaxe da comunidade de Ubuntu

Índice de Materias

- Aplicativos, 103
- applications
 - Aplicativos, 103
 - Avant Window Navigator, 30
 - Axuda e asistencia técnica, 26
 - Brasero, 25, 97
 - Buscar ficheiros, 26, 27
 - Buscar ficheiros..., 25
 - Cairo-Dock, 30
 - Calculadora, 24
 - Centro de axuda de Ubuntu, 21, 35
 - Centro de Software, 104
 - Centro de software, 103, 105109
 - Centro de Software de Ubuntu, 26, 101
 - Centro de software de Ubuntu, 7, 8, 26, 30, 103, 105, 108, 115, 127
 - Cheese, 100
 - Conexións de rede, 41
 - Creador de CD/DVD, 24
 - Debuxo de OpenOffice.org, 25
 - Docky, 30
 - Editor de texto gedit, 24
 - Empathy, 21, 25, 70, 100
 - Engadir ao panel..., 31
 - Escaneado simple, 25
 - Evolution, 22, 25, 5566
 - Facer unha captura de pantalla, 25
 - Firefox, 21, 25, 31, 35, 39, 55
 - Fontes de software, 106, 109
 - F-Spot, 25
 - gBrainy, 25
 - gedit, 114
 - Gravador de son, 25
 - Gufw, 120, 121
 - Kino, 101
 - Lifesaver, 108
 - Mahjongg, 25
 - Minas, 25
 - Mozilla Firefox, 45
 - Nautilus, 2730, 32, 120
 - NetworkManager, 37
 - Notas do Tomboy, 24
 - Orca, 34
 - Pidgin, 135
 - Pitivi, 25
 - Preferencias da aparencia, 31
 - Quadrassel, 25
 - Reprodutor de filmes, 82
 - Reprodutor de música Rhythmbox, 83
 - Rhythmbox, 25
 - Skype, 100
 - Sobre GNOME, 26
 - Sobre Ubuntu, 26
 - Solitario AisleRiot, 25
 - Sudoku, 25
 - Synaptic, 109
 - Totem, 25
 - Ubuntu One, 25, 67, 91
 - VLC, 100
 - Wine, 7, 8
 - XChat, 135
 - Xestor de ficheiros Nautilus, 113
 - Xestor de fotografías F-Spot, 77
 - Xestor de paquetes Synaptic, 26, 103, 105, 108, 109, 115
- Apt, 115
- apt, 115
- Apt-get, 115
- apt-get, 115, 116, 126
- Avant Window Navigator, 30
- Axuda e asistencia técnica, 26
- Brasero, 25, 97
- Buscar ficheiros, 26, 27
- Buscar ficheiros..., 25
- Cairo-Dock, 30
- Calculadora, 24
- cd, 112114
- Centro de axuda de Ubuntu, 21, 35
- Centro de Software, 104
- Centro de software, 103, 105109
- Centro de Software de Ubuntu, 26, 101
- Centro de software de Ubuntu, 7, 8, 26, 30, 103, 105, 108, 115, 127
- Cheese, 100
- command line
 - Apt, 115
 - apt, 115
 - Apt-get, 115
 - apt-get, 115, 116, 126
 - cd, 112114
 - cp, 113
 - ecryptfs-setup-private, 121
 - grub-install, 124
 - ls, 113
 - mkdir, 114
 - mv, 113
 - pwd, 112, 113
 - rm, 114
 - rmdir, 114
 - sudo, 114, 115
- Conexións de rede, 41
- contrasinal, 117
- cp, 113
- Creador de CD/DVD, 24
- Debuxo de OpenOffice.org, 25
- Docky, 30
- ecryptfs-setup-private, 121
- Editor de texto gedit, 24
- Empathy, 21, 25, 70, 100
- Engadir ao panel..., 31
- Escaneado simple, 25
- Evolution, 22, 25, 5566
- Facer unha captura de pantalla, 25
- Firefox, 21, 25, 31, 35, 39, 55
- Fontes de software, 106, 109
- F-Spot, 25
- gBrainy, 25
- gedit, 114
- Gravador de son, 25
- grub-install, 124
- Gufw, 120, 121
- Kino, 101
- Lifesaver, 108
- ls, 113
- Mahjongg, 25
- Minas, 25
- mkdir, 114
- Mozilla Firefox, 45
- mv, 113
- Nautilus, 2730, 32, 120
- NetworkManager, 37
- Notas do Tomboy, 24
- Orca, 34
- Pidgin, 135
- Pitivi, 25
- Preferencias da aparencia, 31
- pwd, 112, 113
- Quadrassel, 25
- Reprodutor de filmes, 82

Reprodutor de música Rhythmbox, 83
Rhythmbox, 25
rm, 114
rmdir, 114
root, 118

Skype, 100
Sobre GNOME, 26
Sobre Ubuntu, 26

Solitario AisleRiot, 25
sudo, 114, 115
Sudoku, 25
Synaptic, 109

Totem, 25

Ubuntu One, 25, 67, 91

VLC, 100

Wine, 7, 8

XChat, 135

Xestor de ficheiros Nautilus, 113

Xestor de fotografías F-Spot , 77

Xestor de paquetes Synaptic, 26, 103, 105,
108, 109, 115